

Kyrkomötet 2002

Protokoll 17–20 september
och 22–25 oktober

Kyrkomötets protokoll
17–20 september och 22–25 oktober

Tisdagen den 17 september.....	1
1 § Inledningsanförande	1
2 § Anmälan av ny ledamot i Kyrkomötet	1
3 § Valda ledamöter i Kyrkomötet, upprop	1
4 § Anmälan om inkallade ersättare	7
5 § Regler för debatt vid procedurfrågor, för instämmande och reservation	7
6 § Val av Kyrkomötets ordförande	8
7 § Val av Kyrkomötets förste vice ordförande	8
8 § Val av Kyrkomötets andre vice ordförande	8
9 § Val av Kyrkomötets sekreterare	8
10 § Val av protokolljusterare	9
11 § Val av valberedning	9
12 § Meddelanden	9
Onsdagen den 18 september	10
13 § Hälsningsanföranden	10
14 § Inkommen skriftlig hälsning från Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen	10
15 § Val av Kyrkomötets utskott	10
16 § Ordning för inkallande av ersättare i utskotten	19
17 § Biskoparnas närvarorätt i utskotten	19
18 § Närvarorätt i utskotten, ledamöter	20
19 § Ersättarnas placering i utskott	24
20 § Anmälan av till Kyrkomötet inkomna skrivelser och motioner	24
21 § Hänvisning av skrivelser och motioner till utskotten	32
22 § Meddelanden	33
Fredagen den 20 september.....	34
23 § Val till Läronämnden	34
24 § Val av revisorer	34
25 § Val till Kyrkostyrelsen	35
26 § Val till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar	36
27 § Val till Svenska kyrkans valprovsnämnd	37
28 § Val till Svenska kyrkans överklagandenämnd	37
29 § Val till Kyrkofondens styrelse	38
30 § Val till Nämnden för kyrkolivets utveckling	39
31 § Val till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet	40
32 § Val till Nämnden för internationell mission och diakoni	40
33 § Meddelanden	42
34 § Valresultat vid val av ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni	42
35 § Val av förste vice och andre vice ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni	42
36 § Valresultat vid val av ledamöter i Läronämnden	43

37 § Meddelanden	43
38 § Fastställande av regler för debatt vid behandling av utskottsbetänkanden samt för frågedebatt	43
39 § Anmälan	44
40 § Ytterligare sammanträdestid för utskottsarbete	44
41 § Ajournering av Kyrkomötet	45
Tisdagen den 22 oktober	46
42 § Kyrkomötets förhandlingar återupptas	46
43 § Anmälan av inkallade ersättare	46
44 § Anmälan och bordläggning av utskottens betänkanden	46
45 § Fråga 2002:1 om arvoden	47
46 § Fråga 2002:2 om ombyggnaden i kyrkokansliet	47
47 § Fråga 2002:3 om beslut om rikskollekter	47
48 § Fråga 2002:4 om dop i Svenska kyrkan	47
49 § Fråga 2002:5 om kyrkor som mordbränns	47
50 § Fråga 2002:6 om ensidig bojkott mot Israel	48
51 § Fråga 2002:7 om utträde och folkomflyttningar	48
52 § Fråga 2002:8 om den etiska debatten i bioteknikfrågor	48
53 § Fråga 2002:9 om släktforskning	48
54 § Fråga 2002:10 om receptionsarbetet med dokumentet Guds vägar	49
55 § Kyrkan och homosexualiteten	49
56 § De kyrkliga valen	51
57 § Meddelande	52
Onsdagen den 23 oktober	53
58 § Anmälan och bordläggning av utskottsbetänkande	53
59 § Instruktion gällande votering	53
60 § Kyrkan och homosexualiteten, beslut	53
61 § De kyrkliga valen, beslut	56
62 § Yttrande från Läronämnden, Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1	59
63 § Den svenska evangelieboken	59
64 § Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska	64
65 § Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk	65
66 § Försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap	65
67 § Herrens bön	65
68 § Tillstånd att leda gudstjänst	66
69 § Folklig mäsä	66
70 § Församlingsindelningen	66
71 § Ordförande i stiftsstyrelser, domkapitel och Kyrkostyrelsen	67
72 § Biskoparnas ställning i Kyrkomötet	67
73 § Vissa frågor om biskopsval m.m.	68
74 § Stiftsindelningen	68
75 § Domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet	69
76 § Överprövningsinstanser	69
77 § Extra sammanträde med Kyrkorättsutskottet	70
78 § Kyrklig beredskap	70

79 § Valfri församling	70
80 § Kyrkonämndens arbetsgivaransvar	70
81 § Antalet ledamöter i Kyrkomötet	71
82 § Extra sammanträde med Kyrkorättsutskottet	71
Torsdagen den 24 oktober	72
83 § Principerna för Kyrkomötets arbete	72
84 § Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska, beslut	72
85 § Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk, beslut	72
86 § Försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap, beslut	72
87 § Herrens bön, beslut	73
88 § Tillstånd att leda gudstjänst, beslut	73
89 § Folklig mässa, beslut	73
90 § Biskoparnas ställning i Kyrkomötet, beslut	73
91 § Vissa frågor om biskopsval m.m., beslut	74
92 § Stiftsindelningen, beslut	74
93 § Kyrklig beredskap, beslut	75
94 § Valfri församling, beslut	75
95 § Kyrkonämndens arbetsgivaransvar, beslut	75
96 § Antalet ledamöter i Kyrkomötet, beslut	75
97 § Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar	75
98 § Den svenska evangelieboken, beslut	77
99 § Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar, forts.	93
100 § Ändringar i kyrkoordningen	94
101 § Kyrkomötet och dess arbetsformer m.m.	94
102 § Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar	95
103 § Vissa frågor om löneförhandlingar m.m. för kyrkligt anställda	95
104 § Tidsbegränsad anställningstid för biskopar	96
105 § Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster	96
106 § Diakontjänster och diakonår	97
107 § Ansvarsnämnden för biskopar	98
108 § Kyrkoherdarnas administrativa börda	98
109 § Kyrkligt anställdas valbarhet	98
110 § Domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst	99
111 § Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare	99
112 § Rätten för underårig att själv begära beslutsprövning	99
113 § Kaftanens roll som officiell prästdräkt	99
114 § Särskild utjämningsavgift	99
115 § Skydd för skogliga reservat	100
116 § Ekonomiskt stöd till utvecklingsländer	100
117 § Utjämningsystemet	101
118 § Kyrkoavgiften	101
119 § Avgift till centrala kollektkontot	102
120 § Särredovisning av begravningskostnader	102
121 § Kyrkofondens styrelses ansvar	102
122 § Balanskravet i kyrkoordningen	102

123 § Kyrkan och pornografin	103
124 § Abortfrågan	103
125 § Begränsad talartid	104
126 § Äktenskap och familj	104
127 § Undervisningsmaterial i kristen etik	104
128 § Konfessionell grund- och gymnasieskola	105
129 § Försättningen på ÖSUT och PUF	105
130 § Profiltutbildning för diakoner och församlingspedagoger	105
131 § Utbildningsbehov för kyrkomusiker	105
132 § Integrationsarbete	105
133 § Kollekternas roll	106
134 § Kyrkliga syföreningar	106
135 § Kyrkostatistik	107
136 § Kyrkans grafiska profil	107
Fredagen den 25 oktober	108
137 § Tillsyns- och främjandefunktionerna för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar, beslut	108
138 § Kyrkomötet och dess arbetsformer m.m., beslut	112
139 § Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar, beslut	114
140 § Församlingsindelningen, beslut	114
141 § Ordförande i stiftsstyrelser, domkapitel och Kyrkostyrelsen, beslut	115
142 § Domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet, beslut	116
143 § Överprövningsinstanser, beslut	116
144 § Vissa frågor om löneförhandlingar m.m. för kyrkligt anställda, beslut	117
145 § Tidsbegränsad anställningstid för biskopar, beslut	118
146 § Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster, beslut	119
147 § Diakontjänster och diakonår, beslut	120
148 § Ansvarsnämnden för biskopar, beslut	120
149 § Kyrkoherdarnas administrativa börda, beslut	121
150 § Kyrkligt anställdas valbarhet, beslut	121
151 § Domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst, beslut	121
152 § Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare, beslut	121
153 § Rätten för underårig att själv begära beslutsprövning, beslut	122
154 § Kaftanens roll som officiell prästdräkt, beslut	122
155 § Särskild utjämningsavgift, beslut	122
156 § Skydd för skogliga reservat, beslut	123
157 § Ekonomiskt stöd till utvecklingsländer, beslut	123
158 § Utjämningsystemet, beslut	124
159 § Kyrkoavgiften, beslut	124
160 § Avgift till centrala kollektkontot, beslut	125
161 § Särredovisning av begravningskostnader, beslut	125
162 § Kyrkofondens styrelses ansvar, beslut	125
163 § Balanskravet i kyrkoordningen, beslut	126
164 § Kyrkan och pornografin, beslut	126
165 § Abortfrågan, beslut	126
166 § Äktenskap och familj, beslut	129

167 § Undervisningsmaterial i kristen etik, beslut	129
168 § Konfessionell grund- och gymnasieskola, beslut	130
169 § Fortsättningen på ÖSUT och PUF, beslut	130
170 § Profiltutbildning för diakoner och församlingspedagoger, beslut	131
171 § Utbildningsbehov för kyrkomusiker, beslut	131
172 § Integrationsarbete, beslut	131
173 § Kollekternas roll, beslut	131
174 § Kyrkliga syföreningar, beslut	132
175 § Kyrkostatistik, beslut	132
176 § Kyrkans grafiska profil, beslut	132
177 § Val av revisor, bordlagt ärende	133
178 § Fyllnadsval, en revisor	133
179 § Val till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet	133
180 § Fyllnadsval till Nämnden för internationell mission och diakoni	135
181 § Val till domkapitlet i Visby	135
182 § Ersättningsinträde i Valprövningsnämnden	135
183 § Ändringar i kyrkoordningen, beslut	136
184 § Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2003–2005	138
185 § Verksamhetsberättelse och årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001	138
186 § Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden	139
187 § Kyrkoantikvarisk policy	139
188 § Bevarande av gravvårdar	139
189 § Kyrkobokföringsarkiven	139
190 § Vigselsbegreppet	140
191 § Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2003–2005, beslut	140
192 § Verksamhetsberättelse och årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001, beslut	142
193 § Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden, beslut	143
194 § Kyrkoantikvarisk policy, beslut	143
195 § Bevarande av gravvårdar, beslut	143
196 § Kyrkobokföringsarkiven, beslut	143
197 § Vigselsbegreppet, beslut	144
198 § Avslutning	144
Bilaga. Förslag till ändringar i kyrkoordningen.	146

Kyrkomötet 2002

Tisdagen den 17 september

Kl. 16.00–16.40

Tisdagen den 17 september inleddes Kyrkomötet år 2002 i Uppsala universitets aula med psalmsång, Sv. ps. 4.

1 § Inledningsanförande

Urban Gibson, som varit ledamot längst tid i Kyrkomötet, höll ett inledningsanförande och förklarade Kyrkomötet 2002 – det första direktvalda – öppnat.

2 § Anmälan av ny ledamot i Kyrkomötet

Anmäldes att Nils Svensson, Växjö stift, utsetts till ny ledamot i Kyrkomötet i stället för Yvonne Johansson, som av sagt sig uppdraget.

3 § Valda ledamöter i Kyrkomötet, upprop

Anmäldes att följande ledamöter i Kyrkomötet utsetts för mandatperioden 2002–2006 efter direkta val i kyrkovalet den 16 september 2001.

Uppsala stift

BoLennart Anbäcken, Uppsala
Gösta Äng, Vallsta
Anna-Lena Arousell Berglund, Harmånger
Curt Forsbring, Gävle
Gunilla Hallberg, Sandviken
Inga Alm, Alunda
Bengt-Åke Gustafsson, Gävle
Jennie Nordin, Uppsala
Key Lundegård, Uppsala
Britt Andersson, Örbyhus
Britt Louise Agrell, Uppsala
Alvar Gahm, Östervåla
Seth Henriksson, Uppsala
Ragnar Bergsten, Norrtälje
Erling Öhman, Norrsundet
Sten Bergström, Bålsta
Margareta Grape, Uppsala
Gunnar Schlberg, Torsåker
Rolf Forslin, Bollnäs
Tuula Styrfält, Sigtuna
Åsa Ek, Hudiksvall

Linköpings stift

Kerstin Bergman, Linköping
Madeleine Malm, Norrköping
Sten Persson, Linköping

Christina Pregmark Gyberg, Motala
Evy Åberg, Totebo
Eric Lundqvist, Norrköping
Anna Lundblad Mårtensson, Linköping
Conny Tyrberg, Västervik
Bengt Olof Dike, Norrköping
Sigvard Olsson, Rimforsa
Lennart Tildemyr, Gamleby
Carina Nilsson, Eksjö
Margareta Carlenius, Norrköping
Gerd Johansson, Vikbolandet
Inger Björkroth, Linköping
Per Ingvarsson, Linköping

Skara stift

Gunnar Prytz, Vänersborg
Per Lindberg, Borås
Gudrun Carlsson, Tun
Christina Hjertén, Tidaholm
Mari Lönnerblad, Skara
Inger Dafgård, Trollhättan
Ingemar Öberg, Herrljunga
Torsten Josephsson, Alingsås
Svenolof Grenabo, Hjo
Kurt Carlbom, Borås
Tomas Forsner, Götene
Sonja Grunselius, Lidköping
Juhani Rantanen, Borås
Ulla Eriksson, Skövde
Aina Andersson, Trollhättan

Strängnäs stift

Lars Johnsson, Södertälje
Kerstin Linder, Södertälje
Åsa Ingårda, Uppsala
Vanja Björsson, Kumla
Lars Ekblad, Vintrosa
Stefan Landmark, Nyköping
Göte Karlsson, Katrineholm
Bengt Berg, Nyköping
Gerd Gullberg-Johnson, Kumla
Kerstin Zetterberg, Sköllersta
Gunilla Johansson, Eskilstuna
Gunnel Wingård Mellqvist, Nyköping
Timmy Leijen, Örebro
Sten Elmberg, Strängnäs
Birgitta Wrede, Strängnäs
Annika Sandén, Örebro

Västerås stift

Lars Rydje, Borlänge
Thomas Söderberg, Falun
Johan Linnman, Arboga
Kerstin Björk, Västerås
Kristina Lundgren, Falun
Karin Perers, Fors
Bo E Nilsson, Hällefors
Martin Stjernström, Linköping
Ulla-Britt Emanuelsson, Älvdalen
Roland Persfjord, Falun
Hans G Erikson, Västerås
Anders Åkerlund, Rättvik
Britas Lennart Eriksson, Västerås
Ulla Dahlberg, Sollerön
Margarethe Isberg, Västerås
Margareta Nybelius, Falun

Växjö stift

Stig-Göran Fransson, Landsbro
Anna-Maria Björkman, Växjö
Göran Åberg, Bankeryd
Gunnar Sibbmark, Rydaholm
Nils Svensson, Traryd
Jan-Erik Forsberg, Norrahammar
Barbro Ingvall, Huskvarna
Christer Mohlin, Växjö
Gunilla Carlén, Kalmar
Astor Karlsson, Nybro
Birgitta Lindén, Rockneby
Ola Isacsson, Kalmar
Lisbet Båfält, Huskvarna
Kenneth Åberg, Vaggeryd
Bertil Olsson, Lammhult
Carl Korch, Växjö
Inger Gustafsson, Norrahammar
Solbritt Carlsson, Mönsterås

Lunds stift

Inga-Lisa Eklundh, Malmö
Erna Arhag, Åhus
Lars-Ivar Ericson, Tyringe
Börje Henriksson, Förslöv
Nils Gårder, Lund
Hans Wallmark, Vejbystrand
Alve Svensson, Kristianstad
Birgitta Josefson-Hultgren, Vellinge
Ingrid Karlsson, Olofström
Ingvar Eriksson, Munka-Ljungby

Lena Petersson, Lund
Tobias Jönsson, Lund
Benny Jönsson, Lund
Ulla Samuelsson, Hallabro
Sten Johansson, Teckomatorp
Ingemar Åhs, Malmö
Inger Wernersson, Landskrona
Marija Kogler Johnsson, Hästveda
Fredrik Nilsson, Nyhamnsläge
Jens Sjögren, Höör
Catharina Månsson, Bjärnum
Glenn Håkansson, Helsingborg
Inger Svensson, Oxie
Lennart Svensson, Hammenhög
Lisbeth Göranson, Degeberga
Kjell Sandberg, Staffanstorp
Mats Hagelin, Simrishamn
Ursula Frising, Mörrum
Maj-Britt Nilsson, Kristianstad
Peter Hemminger, Malmö
MajVis Hultén, Sölvesborg
Martha Carlsson, Kristianstad
Eva Nyman, Uppsala

Göteborgs stift

Christina Mårtensson, Göteborg
Hans-Olof Andrén, Göteborg
Bengt Gustafsson, Holm
Staffan Holmgren, Mölnlycke
Britta Olinder, Göteborg
Torgny Larsson, Kyrkesund
Carina Etander Rimborg, Göteborg
Inger Lif, Stillingsön
Karin Ugglå, Askim
Lena Schachinger, Göteborg
Karl-Gunnar Svensson, Träslövsläge
Fredrik Sidenvall, Frillesås
Vivianne Wetterling, Göteborg
Eric Muhl, Stenungsund
Sigvard Raask, Halmstad
Ulla Rickardsson, Vessigebro
Joakim Svensson, Göteborg
Solveig Thorkilsson, Rävlanda
Ann-Marie Hallin, Mölndal
Angela Boëthius, Hovås
Evert Josefsson, Viskafors
Lotta Vahlne Westerhäll, Göteborg
Sven Håkansson, Skene
Marianne Kronbäck, Frillesås
Gunilla Andersson, Halmstad

Jan-Anders Ekelund, Kinna
Åke Bendix, Varberg
Sven-Erik Björklund, Skepplanda
Wivi-Anne Radesjö, Bohus
Berit Simonsson, Tranemo

Karlstads stift

Ingrid Emanuelson, Karlstad
Sven E Kragh, Karlstad
Johan Lothigius, Hammarö
Rune Entelius, Kristinehamn
Anna-Lena Forsdahl, Ed
Inger Olander, Åmål
Gustav Thorstensson, Högsäter
Margareta Nisser-Larsson, Karlstad
Allan Lewin, Torsby
Ragnhild Johansson, Ö Ämtervik
Gunnar Schotte, Karlstad
Bengt Peterson, Kil

Härnösands stift

Birgith Wiklund Molberg, Kvissleby
Stina Eliasson, Lit
Leif Nilsson, Ytterhogdal
Freja Tjärnberg, Bergforsen
Lars Öhlén, Sörberge
Lennart Andersson, Sundsvall
Marinette Bylin, Arnäsvall
Jan Erik Ågren, Ramsele
Carina Hallesten Hansson, Härnösand
Jeanette Hägglund, Härnösand
Per-Henrik Bodin, Nyland

Luleå stift

Levi Bergström, Kåge
Karin Burstrand, Luleå
Monika Sandström, Taveljö
Fredrik Sandström, Umeå
Reidar Gustafsson, Älvsbyn
Kjell Söderberg, Umeå
Britt-Inger Öhman, Sorsele
Tomas Lång, Luleå
Lars-Gunnar Frisk, Umeå
Kristina Töyrä, Kiruna
Olof Lönneborg, Umeå
Christina Holmgren, Örträsk
Gunborg Engman-Ericsson, Gällivare
Stig Eriksson, Burträsk

Nils-Arne Rehnström, Rosvik
Jan-Olof Grönlund, Gammelstad
Torbjörn Bolander, Skellefteå
Stellan Johansson, Boden

Visby stift

Ingrid Smittsarve, Visby
Christer Engelhardt, Visby

Stockholms stift

Marianne Kronberg, Stockholm
Paul Trossö, Farsta
Robert Schött, Stockholm
Inger Liljedahl, Norsborg
Michael Martinson, Ekerö
Susann Torgerson, Bromma
Lennart Koskinen, Stockholm
Suzanne Fredborg, Lidingö
Lars Starkerud, Åkersberga
Annette Lundquist Larsson, Stockholm
Nanna Tranströmer, Stockholm
Margareta Börjesson, Täby
Sven-Olof Karlsson, Huddinge
Åke Blomqvist, Huddinge
Eva Zetterberg, Stockholm
Roland Johansson, Sollentuna
Olle Burell, Stockholm
Alf Sigling, Vallentuna
Barbro Pettersson, Sollentuna
Irène Pierazzi, Tyresö
Stefan Gustavsson, Saltsjö-Boo
Bertil Persson, Täby
Jösta Claeson, Gustavsberg
Anna Lena Wik-Thorsell, Bromma
Helena Bargholtz, Lidingö
Agneta von Essen Hedengren, Genève
Gun Andersson, Stockholm
Margareta Holmberg, Enskede Gård
Christoffer Sjöholm, Stockholm
Henrik Persson, Farsta
Christina Schnackenburg, Lidingö
Johnny Larsson, Falkenberg
Birgitta Björner, Solna
Kristina Sandström, Stockholm
Urban Gibson, Sollentuna
Anders Roos, Sollentuna
Torbjörn Kastell, Adelsö
Kristian Nylund Arnetz, Stockholm
Jörgen Silén, Sundbyberg

Anders Novak, Stockholm
Nils Furtenbach, Tumba
Kristina Lejdström, Bromma
Anki Erdmann, Spånga

Företogs *upprop* av Kyrkomötets ledamöter samt biskoparna.

Britt Andersson, Uppsala stift, Juhani Rantanen, Skara stift, Åsa Ingårda, Strängnäs stift, Ingemar Åhs och Kjell Sandberg, Lunds stift, Torgny Larsson, Carina Etander Rimborg och Evert Josefsson, Göteborgs stift, Sven E Kragh, Karlstads stift, Tomas Lång, Luleå stift, Agneta von Essen Hedengren, Christoffer Sjöholm och Kristian Nylund Arnetz, Stockholms stift, hade anmält förhinder att närvara vid Kyrkomötets sammanträde i september 2002.

Kenneth Åberg, Växjö stift, Anna-Lena Forsdahl, Karlstads stift, Susann Torgerson, Stockholms stift, samt biskop Biörn Fjärstedt, Visby stift, och biskop Caroline Krook, Stockholm stift, hade anmält förhinder att närvara vid dagens sammanträde. Gunnar Schotte, Karlstads stift, var ej närvarande. I övrigt var alla uppropade närvarande.

4 § Anmälan om inkallade ersättare

Anmäldes att ett antal ledamöter hade anmält förhinder att helt delta i Kyrkomötets sammanträde i september 2002. För dem hade inkallats ersättare enligt följande:

Marianne Ekblom, Uppsala stift, ersätter Britt Andersson
Elisabeth Olén, Skara stift, ersätter Juhani Rantanen
Börje Gustafsson, Strängnäs stift, ersätter Åsa Ingårda
Rune Johansson, Lunds stift, ersätter Ingemar Åhs
Birger Wernersson, Lunds stift, ersätter Kjell Sandberg
Sara Sandelin, Göteborgs stift, ersätter Carina Etander Rimborg
Allis Olsson, Karlstads stift, ersätter Sven E Kragh
Annika Borg, Stockholms stift, ersätter Agneta von Essen Hedengren
Britt Beijer, Stockholms stift, ersätter Christoffer Sjöholm
Peter Svensson, Stockholms stift, ersätter Kristian Nylund Arnetz

Anmäldes också att Torgny Larsson, Göteborgs stift, Evert Josefsson, Göteborgs stift, och Tomas Lång, Luleå stift, i dag anmält förhinder att delta i Kyrkomötets sammanträde i september. Ersättare inkallas ej.

5 § Regler för debatt vid procedurfrågor, för instämmande och reservation

Antogs följande regler.

Debattregler vid procedurfrågor

En företrädare för varje nomineringsgrupp får i sitt första anförande tala längst 5 minuter. Övriga talare får tala längst 3 minuter.

En talare som haft ordet och vill återkomma i debatten får tala längst 3 minuter. Varje talare får hålla högst två anföranden i varje ärende.

Oberoende av talarordningen får ordföranden lämna ordet till den som tidigare har yttrat sig i överläggningen för att bemöta närmast föregående talare (replik). Tiden för replik får inte överstiga 1 minut. Varje talare får avge högst två repliker på varje huvudanförande.

Den som har förbrukat sin replikrätt kan efter sista anförandet i ett replikskifte få antecknat till protokollet att han eller hon inte har rätt till någon ytterligare replik.

Regler för instämmande

Oberoende av talarordningen får ledamot eller annan som har rätt att yttra sig i överläggningen i en fråga instämma med närmast föregående talare utan att ange skälen. (Arbetsordning för Kyrkomötet 2 kap. 6 §.)

Den ledamot som vill instämma i ett anförande skall fylla i en blankett om instämmande och lägga den i en särskild korg vid podiet i omedelbar anslutning till det anförande som instämmandet avser.

Regler för reservation

Ledamot som har deltagit vid avgörandet av ett ärende och helt eller delvis vill reservera sig mot det beslut som Kyrkomötet har fattat, skall anmäla reservation genom att fylla i en blankett om reservation och lägga den i en särskild korg vid podiet innan den dagens sammanträde i plenum har avslutats vid vilket beslutet fattades.

Om ledamot vill utveckla en reservation genom en skriftlig motivering skall detta anges i särskild ruta på blanketten. Den skriftliga motiveringen skall lämnas till Kyrkomötets kansli innan Kyrkomötet avslutas.

Begäran om ordet

Ledamot som önskar begära ordet skall anmäla detta på särskild blankett.

6 § Val av Kyrkomötets ordförande

Efter förslag från Benny Jönsson *beslöt Kyrkomötet* att utse Robert Schött till Kyrkomötets ordförande för innevarande mandatperiod.

7 § Val av Kyrkomötets förste vice ordförande

Efter förslag från Thomas Söderberg *beslöt Kyrkomötet* att utse Catharina Månsson till Kyrkomötets förste vice ordförande för innevarande mandatperiod.

8 § Val av Kyrkomötets andre vice ordförande

Efter förslag från Jösta Claeson *beslöt Kyrkomötet* att utse Wivi-Anne Radesjö till Kyrkomötets andre vice ordförande för innevarande mandatperiod.

Urban Gibson överlämnade därefter kl. 16.30 ordförandeskapet och ledningen av förhandlingarna till Robert Schött och önskade det nya presidiet lycka till.

Robert Schött tackade på det nyvalda presidiets vägnar för uppdraget.

9 § Val av Kyrkomötets sekreterare

Efter förslag från ordföranden *beslöt Kyrkomötet* att utse Birgitta Eilemar till sekreterare för innevarande mandatperiod.

10 § Val av protokolljusterare

Efter förslag från Thomas Söderberg *beslöt Kyrkomötet* att utse Britt Louise Agrell, Seth Henriksson och Jennie Nordin att jämte ordföranden justera Kyrkomötets protokoll.

11 § Val av valberedning

Efter förslag från Thomas Söderberg *beslöt Kyrkomötet* att utse följande ledamöter i valberedningen under innevarande mandatperiod:

Paul Trossö
Lars Öhlén
Sven Håkansson
Kerstin Björk
Inga-Lisa Eklundh
Sven-Olof Karlsson
Solveig Thorkilsson
Christina Pregmark Gyberg
Stina Eliasson
Bengt Gustafsson
Alvar Gahm
Anna Lundblad Mårtensson
Per Lindberg
Jan Erik Ågren
Åke Blomqvist

12 § Meddelanden

Ordföranden lämnade en del praktisk information och kallade valberedningen till sammanträde omedelbart efter dagens sammanträde i plenum. Kyrkomötets inledning sker onsdagen den 18 september kl. 9.00.

Förhandlingarna ajournerades kl. 16.40.

Onsdagen den 18 september 2002

Kyrkomötet 2002

Onsdagen den 18 september

Kl. 09.00–09.50, 13.00–13.50, 13.55–14.00, 14.40–15.10

Förhandlingarna återupptogs under ledning av ordföranden.

Kyrkomötet år 2002 inleddes i Uppsala universitets aula i närvaro av talman Birgitta Dahl, statsrådet Margareta Winberg och ytterligare ett antal inbjudna gäster. Ordföranden hälsade gästerna välkomna och vände sig särskilt till rektor magnificus Bo Sundqvist, Uppsala universitet. Musik framfördes av en stråkkvartett ur Camerata Upsaliae under ledning av Inge Thorsson. Som inledningspsalm sjöngs Sv. ps. 1.

13 § Hälsningsanföranden

Ärkebiskop KG Hammar talade till Kyrkomötet.

Hälsningsanföranden hölls av samfundssekreterare Suzanne Mohlin, Svenska Missionsförbundet, pastor Darius Petkunas, Evangelisk-lutherska kyrkan i Litauen, och talman Birgitta Dahl.

14 § Inkommen skriftlig hälsning från Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen

Ordföranden läste upp en skriftlig hälsning från Evangeliska Fosterlands-Stiftelsen till Kyrkomötet.

Förhandlingarna ajournerades kl. 09.50.

Kyrkomötets ledamöter och biskoparna deltog i inledningsmessa i Uppsala domkyrka vid vilken ärkebiskop KG Hammar predikade.

Förhandlingarna återupptogs kl. 13.00 under ledning av ordföranden.

15 § Val av Kyrkomötets utskott

Från valberedningen förelåg följande förslag till ledamöter, ersättare, ordförande och vice ordförande i utskotten för Kyrkomötets innevarande mandatperiod:

Ledamöter i Gudstjänstutskottet

Ulla-Britt Emanuelsson

Timmy Leijen

Britt Andersson

Gunnar Prytz

Evy Åberg

Mats Hagelin

Glenn Håkansson

Kjell Söderberg

Anders Åkerlund

Inga Alm

Lisbet Båfält

Lars Ekblad

Lena Petersson
Alve Svensson
Christina Holmgren

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Gudstjänstutskottet

Allan Lewin
Carina Hallesten Hansson
Olof Burell
Nanna Tranströmer
Gun Andersson
Jan-Olof Grönlund
Tomas Lång
Astor Karlsson
Gerd Johansson
Fredrik Nilsson
Berit Simonsson
Johan Linnman
Tuula Styrfält
Annika Sandén
Ingemar Åhs

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Gudstjänstutskottet

Alve Svensson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Gudstjänstutskottet

Ulla-Britt Emanuelsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Organisationsutskottet

Birgitta Björner
Börje Henriksson
Inger Wernersson
Lars Öhlén
Torgny Larsson
Hans Eriksson
Sven-Olof Karlsson
Kristina Lundgren
Evert Josefsson
MajVis Hultén
Conny Tyrberg

Onsdagen den 18 september 2002

Tomas Forsner
Per Lindberg
Stefan Landmark
Susann Torgerson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Organisationsutskottet

Aina Andersson
Stellan Johansson
Maj-Britt Nilsson
Tobias Jönsson
Christer Engelhardt
Key Lundegård
Kristian Nylund Arnetz
Nils Svensson
Freja Tjärnberg
Ulla Rickardsson
Anna-Lena Arousell Berglund
Jan-Anders Ekelund
Roland Persfjord
Barbro Ingvall
Inger Gustafsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Organisationsutskottet

Evert Josefsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Organisationsutskottet

Tomas Forsner

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Tillsyns- och uppdragsutskottet

Gunborg Engman-Ericsson
Sven Håkansson
Ingrid Emanuelson
Göte Karlsson
Irène Pierazzi
Erna Arhag
Kerstin Linder
Christina Schnackenburg
Sten Elmberg
Anna-Lena Forsdahl

Alf Sigling
Hans-Olof Andrén
Carina Etander Rimborg
Marianne Kronbäck
Britt Louise Agrell

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Tillsyns- och uppdragsutskottet

Sigvard Raask
Britt-Inger Öhman
Kurt Carlbom
Birgith Wiklund Molberg
Britta Olinder
Sten Bergström
Gunilla Carlén
Åsa Ek
Lisbeth Göranson
Karin Perers
Lennart Koskinen
Jeanette Hägglund
Torbjörn Bolander
Kristina Töyrä
Eric Lundqvist

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Tillsyns- och uppdragsutskottet

Erna Arhag

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Tillsyns- och uppdragsutskottet

Gunborg Engman-Ericsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Ekonomi- och egendomsutskottet

Reidar Gustafsson
Ann-Marie Hallin
Leif Nilsson
Inga-Lisa Eklundh
Sigvard Olsson
Bengt Berg
Christina Pregmark Gyberg
Peter Hemminger
Gösta Ång

Onsdagen den 18 september 2002

Ingemar Öberg
Ingrid Smittsarve
Christer Mohlin
Erling Öhman
Fredrik Sandström
Åke Bendix

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Ekonomi- och egendomsutskottet

Gunilla Johansson
Ragnar Bergsten
Inger Liljedahl
Eva Zetterberg
Lotta Vahlne Westerhäll
Ingvar Eriksson
Nils Furtenbach
Margareta Nisser-Larsson
Sten Persson
Gudrun Carlsson
Gunnar Schotte
Agneta von Essen Hedengren
Michael Martinson
Gustav Thorstensson
Christoffer Sjöholm

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Ekonomi- och egendomsutskottet

Reidar Gustafsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Ekonomi- och egendomsutskottet

Gösta Äng

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Ekumenikutskottet

Kerstin Bergman
Olof Lönneborg
Margarethe Isberg
Rune Entelius
Margareta Grape
Christina Hjertén
Marija Kogler Johnsson
Kristina Sandström

Åsa Ingårda
Lars-Ivar Ericson
Sonja Grunselius
Fredrik Sidenvall
Roland Johansson
Stefan Gustavsson
Vivianne Wetterling

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Ekumenikutskottet

Karin Burstrand
Bengt-Åke Gustafsson
Inger Svensson
Henrik Persson
Lena Schachinger
Svenolof Grenabo
Karin Ugglå
Juhani Rantanen
Ragnhild Johansson
Marinette Bylin
Birgitta Wrede
Angela Boëthius
Lennart Svensson
Anders Novak
Margareta Nybelius

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Ekumenikutskottet

Kerstin Bergman

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Ekumenikutskottet

Kristina Sandström

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Kyrkolivsutskottet

Vanja Björsson
Lars Rydje
Margareta Carlenius
Rolf Forslin
Bo E Nilsson
Margareta Holmberg
Johan Lothigius

Onsdagen den 18 september 2002

Solveig Thorkilsson
Monika Sandström
Birgitta Josefson-Hultgren
Per-Henrik Bodin
Göran Åberg
Joakim Svensson
Torsten Josephsson
Kerstin Zetterberg

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Kyrkolivsutskottet

BoLennart Anbäcken
Birgitta Lindén
Paul Trossö
Inger Olander
Britas Lennart Eriksson
Hans Wallmark
Inger Björkroth
Anna Lena Wik-Thorsell
Karin Perers
Sven-Erik Björklund
Gerd Johansson
Ursula Frising
Jennie Nordin
Seth Henriksson
Martha Carlsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Kyrkolivsutskottet

Göran Åberg

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Kyrkolivsutskottet

Monika Sandström

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Budgetutskottet

Kenneth Åberg
Christina Mårtensson
Lars Starkerud
Ingrid Karlsson
Jörgen Silén
Suzanne Fredborg

Annette Lundquist Larsson
Barbro Pettersson
Gunnar Sehlberg
Ulla Samuelsson
Stig Eriksson
Madeleine Malm
Ulla Dahlberg
Sten Johansson
Urban Gibson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Budgetutskottet

Solbritt Karlsson
Kjell Sandberg
Gunilla Hallberg
Kerstin Björk
Johnny Larsson
Gunnel Mellqvist
Bengt Olof Dike
Sven-Erik Björklund
Ulla Rickardsson
Sven E Kragh
Ola Isacson
Lars-Gunnar Frisk
Bertil Olsson
Carina Nilsson
Bengt Peterson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Budgetutskottet

Suzanne Fredborg

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Budgetutskottet

Kenneth Åberg

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ledamöter i Kyrkorättsutskottet

Lars Johnsson
Anna-Maria Björkman
Jösta Claesson
Mari Lönnerblad
Jan-Erik Forsberg

Lennart Andersson
Benny Jönsson
Gunnar Sibbmark
Stig-Göran Fransson
Inger Lif
Alvar Gahm
Inger Dafgård
Lennart Tildemyr
Margareta Börjesson
Ulla Eriksson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare i Kyrkorättsutskottet

Kristina Lejdström
Jens Sjögren
Levi Bergström
Eric Muhl
Anki Erdman
Gunilla Andersson
Carl Korch
Bertil Persson
Freja Tjärnberg
Gudrun Carlsson
Per Ingvarsson
Martin Stjernström
Anders Roos
Karl-Gunnar Svensson
Helena Bargholtz

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordförande i Kyrkorättsutskottet

Lars Johnsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Vice ordförande i Kyrkorättsutskottet

Ulla Eriksson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

I samtliga utskott gäller för fördelningen av ledamotsplatser mellan nomineringsgrupperna följande: platserna 1–5 (s), 6–8 (m), 9–11 (c), 12–13 (posk), plats 14 (kd) och 15 (fp).

Ersättarplatserna i Gudstjänstutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–5 (s), plats 6 (m), platserna 7–9 (c), 10–13 (posk), plats 14 (kd) och 15 (fp).

Ersättarplatserna i Organisationsutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–4 (s), plats 5 Kyrklig samverkan i Visby, platserna 6–7 (m), 8–10 (c), 11–12 (posk), 13–14 (kd) och plats 15 (fp).

Ersättarplatserna i Tillsyns- och uppdragsutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–4 (s), plats 5 Öppen Kyrka, platserna 6–8 (m), 9–10 (c), 11–12 (posk) och 13–15 (kd).

Ersättarplatserna i Ekonomi- och egendomsutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–3 (s), plats 4 (v), 5 Öppen Kyrka, platserna 6–8 (m), 9–10 (c), 11–12 (posk) och 13–15 (kd).

Ersättarplatserna i Ekumenikutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–5 (s), 6–8 (m), 9–10 (c), 11–12 (posk), 13–14 (kd) och plats 15 (fp).

Ersättarplatserna i Kyrkolivsutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–5 (s), 6–8 (m), 9–11 (c), 12–13 (posk), plats 14 (kd) och 15 (fp).

Ersättarplatserna i Budgetutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–4 (s), plats 5 (v), platserna 6–7 (m), 8–10 (c), 11–12 (posk), 13–14 (kd) och plats 15 (fp).

Ersättarplatserna i Kyrkorättsutskottet är fördelade enligt följande: platserna 1–3 (s), plats 4 Öppen Kyrka, 5 (v), platserna 6–8 (m), 9–10 (c), plats 11 Gabriel, platserna 12–13 (posk), plats 14 (kd) och 15 (fp).

16 § Ordning för inkallande av ersättare i utskotten

I enlighet med valberedningen förslag *beslöt Kyrkomötet* att följande skulle gälla beträffande ordningen för inkallande av ersättare i utskotten:

I första hand inträder ersättare inom den egna gruppen i turordning, därefter

1. beträffande nomineringsgruppen (s) att ersättare i andra hand hämtas från nomineringsgruppen (c) och i tredje hand från nomineringsgruppen (m).
2. beträffande nomineringsgruppen (m) att ersättare i andra hand hämtas från nomineringsgruppen (c) och i tredje hand från nomineringsgruppen (s).
3. beträffande nomineringsgruppen (c) att ersättare i andra hand hämtas ur nomineringsgruppen (m) och i tredje hand från nomineringsgruppen (s).
4. beträffande nomineringsgruppen (posk) att ersättare i andra hand hämtas ur nomineringsgruppen (kd) och i tredje hand från nomineringsgruppen (fp).
5. beträffande nomineringsgruppen (kd) att ersättare i andra hand hämtas ur nomineringsgruppen (fp) och i tredje hand från nomineringsgruppen (posk).
6. beträffande nomineringsgruppen (fp) att ersättare i andra hand hämtas ur nomineringsgruppen (kd) och i tredje hand från nomineringsgruppen (posk) och sedan (c).

17 § Biskoparnas närvarorätt i utskotten

I enlighet med valberedningens förslag *beslöt Kyrkomötet* att biskoparna skulle få närvara i utskotten enligt följande:

Gudstjänstutskottet

Caroline Krook och Jonas Jonson

Organisationsutskottet

Ragnar Persenius och Hans Stiglund

Onsdagen den 18 september 2002

Tillsyns- och uppdragsutskottet

Christina Odenberg och Anders Wejryd

Ekonomi- och egendomsutskottet

Martin Lind

Ekumenikutskottet

Tony Guldbbrandzén och Esbjörn Hagberg

Kyrkolivsutskottet

Lars-Göran Lönnermark och Biörn Fjärstedt

Budgetutskottet

Claes-Bertil Ytterberg

Kyrkorättsutskottet

Lars Eckerdal

18 § Närvarorätt i utskotten, ledamöter

Kyrkomötets beslut om utskottsplacering innebar att några ledamöter inte tilldelats plats i något utskott.

I ärendet yttrade sig

Nils-Arne Rehnström, som begärde närvarorätt i Kyrkolivsutskottet

Eva Nyman, som begärde närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Eva Nyman och Torbjörn Kastell.

Överläggningen var därmed avslutad.

Ordföranden förklarade att han ämnade ställa framlagda förslag om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet mot avslag på begäran.

Propositioner ställdes

dels om bifall till den av Nils-Arne Rehnström under överläggningen framställda begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Nils-Arne Rehnström,

dels om avslag på Nils-Arne Rehnströms begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet, och förklarade ordföranden att han fann propositionen på bifall till det sistnämnda förslaget med övervägande ja besvarad.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för bifall till Nils-Arne Rehnströms begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet.

Erna Arhag begärde rösträkning.

Ordföranden informerade om röstningsproceduren varefter förhandlingarna ajournerades kl. 13.50 för en teknisk justering av voteringsanläggningen.

Förhandlingarna återupptogs kl. 13.55 under ledning av ordföranden.

18 § Närvarorätt i utskotten, ledamöter, forts.

Ordföranden meddelade att en längre ajournering krävdes för en teknisk justering av voteringsanläggningen.

Med anledning av detta meddelande yttrade sig

Urban Gibson

Thomas Söderberg.

Förhandlingarna ajournerades åter kl. 14.00.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.40 under ledning av ordföranden och testvotering genomfördes.

Med anledning av testvoteringen yttrade sig

Suzanne Fredborg

Ingrid Emanuelson.

18 § Närvarorätt i utskotten, ledamöter, forts.

Voteringsproposition beträffande närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Nils-Arne Rehnström upplästes och den av Erna Arhag begärda rösträkningen företogs. Vid röst-räkning befanns att 133 ledamöter röstat mot närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Nils-Arne Rehnström, 82 ledamöter röstat för närvarorätt samt att 32 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att inte medge Nils-Arne Rehnström närvarorätt i Kyrkolivsutskottet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Eric Muhl.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Eva Nyman i en skriftlig reservation:

Härmed vill jag reservera mig mot beslutet att förvägra Nils-Arne Rehnström närvarorätt i Kyrkolivsutskottet. Att en engagerad och flitig motionär inte får så mycket som en ersättarplats finner jag vara olyckligt, men att som skett utestänga honom helt från insyn i utskottsarbetet uppfattar jag som odemokratiskt och dessutom som något ett angrepp på honom som människa.

Jag förstår att de åsikter Rehnström omfattar inte delas av Kyrkomötets majoritet, men just eftersom det rör sig om ett Kyrkomöte, hade jag, måhända något naivt, väntat mig ett mer högsint handlande mot en meningsmotståndare.

Propositioner ställdes

dels om bifall till den av Eva Nyman under överläggningen framställda begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Eva Nyman,

dels om avslag på Eva Nymans begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet,

och förklarade ordföranden att han fann propositionen på bifall till det sistnämnda förslaget med övervägande ja besvarad.

På Torbjörn Kastells begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för avslag på Eva Nymans begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Eva Nyman.

Kyrkomötet beslöt således att inte medge Eva Nyman närvarorätt i Kyrkolivsutskottet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Eva Nyman i en skriftlig reservation:

Härmed vill jag reservera mig mot Kyrkomötets beslut att förvägra mig närvarorätt i Kyrkolivsutskottet. Att en nyvald och intresserad ledamot inte ens får en ersättningsplats finner jag i och för sig vara olyckligt, men att som skett utestänga mig helt från insyn i utskottsarbetet uppfattar jag som odemokratiskt och som en markering med innebörden att jag ej är välkommen i Kyrkomötet.

På vilket sätt skall jag som nyvald ledamot kunna lära mig hur arbetet i Kyrkomötet går till och hur beslutsprocessen fungerar om jag inte ens får närvarorätt i ett utskott? Utskottet i fråga hade ej behövt ge mig yttranderätt, om man nu varit rädd för det fria ordets makt. Men tydligen är det för mycket begärt att ens som stumt vittne få följa den demokratiska processen!

Kyrkomötets beslut visar missaktning för Svenska kyrkans medlemmars vilja, såsom denna kommit till uttryck i val samt en allmänt fariséisk inställning som illa låter sig förenas med kyrkans lära.

Propositioner ställdes

dels om bifall till den av Eva Nyman under överläggningen framställda begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Torbjörn Kastell,

dels om avslag på Eva Nymans begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Torbjörn Kastell,

och förklarade ordföranden att han fann propositionen på bifall till det sistnämnda förslaget med övervägande ja besvarad.

På Torbjörn Kastells begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för avslag på Eva Nymans begäran om närvarorätt i Kyrkolivsutskottet för Torbjörn Kastell.

Kyrkomötet beslöt således att inte medge Torbjörn Kastell närvarorätt i Kyrkolivsutskottet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Eva Nyman i en skriftlig reservation:

Härmed vill jag reservera mig mot Kyrkomötets beslut att förvägra Torbjörn Kastell närvarorätt i Kyrkolivsutskottet. Att en nyvald och intresserad ledamot inte får ens en ersättningsplats finner jag i och för sig vara olyckligt, men att som skett utestänga honom helt från insyn i utskottsarbetet uppfattar jag som odemokratiskt och som en markering med innebörden att han alls ej är välkommen i Kyrkomötet.

På vilket sätt skall han som nyvald ledamot kunna lära sig hur arbetet i Kyrkomötet går till och hur beslutsprocessen fungerar om han inte ens får närvarorätt i ett utskott? Utskottet i fråga hade ej behövt ge honom så mycket som yttranderätt, om man nu varit rädd för det fria ordets makt.

Men tydligen är det för mycket begärt att ens som stumt vittne få följa den demokratiska processen!

Kyrkomötets beslut visar missaktning för Svenska kyrkans medlemmars vilja, såsom denna kommit till uttryck i val samt en allmänt fariséisk inställning som illa låter sig förenas med kyrkans lära.

Mot Kyrkomötets beslut i alla delar *reserverade* sig Britta Olinder i en skriftlig reservation:

Är man demokratiskt vald till Kyrkomötet bör man också placeras i ett utskott. Inröstade individer skall inte straffas för att direkta val tillämpats för ett kyrkomöte som har en segregande utskottsorganisation.

Mot Kyrkomötets beslut i alla delar *reserverade* sig Torbjörn Kastell i en skriftlig reservation:

Den nomineringsgrupp jag företräder, Sverigedemokraterna, har som enda nomineringsgrupp i Kyrkomötet blivit utestängda från utskottsarbetet i och med att vi inte ens fick en ersättarplats i något utskott, trots att vi under samtal med företrädare för andra nomineringsgrupper före utskottsvalen givits det intrycket att Kyrkomötet alltid haft som praxis att låta samtliga invalda grupper ta del av arbetet, och att detta även i denna situation, så ett flertal mindre nomineringsgrupper tack vare det nya valsystemet vunnit representation i Kyrkomötet, borde vara självklart.

Mot bakgrund av Sverigedemokraternas erfarenheter från de kommunfullmäktige där vi är representerade skall det erkännas att jag för egen del tvivlade starkt på att denna självklara demokratiska praxis skulle gälla även oss, och dessa tvivel visade sig vara befogade; vi blev inte bara nekade plats i utskotten, vi nekades rent av rätten att närvara vid utskottens sammanträden. Det är därmed inte enbart vår möjlighet att delta i arbetet som starkt begränsats, för att inte säga utplånats, utan även vår möjlighet till insyn. Samma sak har också drabbat en företrädare för vänsterpartiet, Nils-Arne Rehnström, som uppenbarligen utfrysas ur sin nomineringsgrupp.

Jag finner Kyrkomötets beslut beklagligt och ser det som omöjligt att förena med demokratins anda. Det är förvisso sant som Kyrkomötets ordförande Robert Schött säger till UNT att vi inte har någon automatisk rätt att ta del av utskottens arbete så länge vår representation inte är större än den är, och det finns inget rent formellt att invända mot beslutet. Dock så har vi sett flera exempel på att mycket som bryter mot demokratins anda – vilket bland annat innefattar respekt för andra människors åsikter och rätt att uttrycka dem – faktiskt är möjligt inom demokratins rent formella ramar och spelregler, och det beslut som nu har tagits är alltså ytterligare ett sådant exempel. Att samtliga övriga nomineringsgrupper – även de med endast ett mandat – erhållit plats i utskotten kan inte betraktas som något annat än en förolämpning gentemot väljarna, och jag har ytterligare svårt att se hur detta skall kunna öka förtroendet för den demokratiska processen. Robert Schöts motivation till beslutet enligt UNT, att han inte delar min nomineringsgrupps värdegrund ser jag inte som ett bärande argument och då inte bara på grund av att ordföranden uppenbarligen inte satt sig in i vad vår värdegrund i själva verket är: Själva tanken bakom demokratin är ju just den att grupper och individer med olika värdegrund fritt skall kunna ta del i det politiska arbetet och på lika villkor verka inom det parlamentariska systemet. Det förutsätter att dessa grupper också får inflytande som

står i proportion till deras stöd bland väljarna, något som Kyrkomötet i detta fall alltså brutit mot, då man som tidigare nämnts upplåtit plats i utskotten åt nomineringsgrupper av jämförbar eller rent av mindre storlek än Sverigedemokraterna. Det skedda sänder en signal till väljarna att företrädarna för de etablerade nomineringsgrupperna föraktar dem och alla som inte har av dem själva godkända åsikter, vilket jag anser mycket olyckligt.

Av dessa skäl vill jag alltså reservera mig mot beslutet att inte ge Eva Nyman och mig själv närvarorätt i ett av utskotten. Jag vill också reservera mig mot beslutet att denna utestängning även gäller Nils-Arne Rehnström. Detta beror inte på att jag eller den nomineringsgrupp jag företräder på något sätt delar Rehnströms åsikter; det beror på att jag vill markera att åtminstone vi Sverigedemokrater följer demokratins sanna anda, nämligen att den skall gälla även för dem vars åsikter vi motsätter oss. Det är min förhoppning, om än inte min tro, att detta exempel i sinom tid även skall följas av övriga nomineringsgrupper.

19 § Ersättarnas placering i utskott

Ordföranden *meddelade* att de inkallade ersättarna skulle tjänstgöra som ersättare i följande utskott:

Marianne Ekblom, Gudstjänstutskottet
Elisabeth Olén, Ekumenikutskottet
Börje Gustafsson, Ekumenikutskottet
Rune Johansson, Gudstjänstutskottet
Birger Wernersson, Budgetutskottet
Sara Sandelin, Tillsyns- och uppdragsutskottet
Allis Olsson, Budgetutskottet
Annika Borg, Ekonomi- och egendomsutskottet
Britt Beijer, Ekonomi- och egendomsutskottet
Peter Svensson, Organisationsutskottet.

20 § Anmälan av till Kyrkomötet inkomna skrivelser och motioner

Anmälades och bordlades till Kyrkomötet inkomna skrivelser och motioner.

Kyrkostyrelsens skrivelser

2002:1 Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2003–2005
2002:2 Årsredovisning och verksamhetsberättelse för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001
2002:3 Redogörelse för Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden
2002:4 Den svenska evangelieboken
2002:5 Kyrkan och homosexualiteten
2002:6 Den särskilda utjämningsavgiften
2001:7 Tillsyns- och främjandefunktioner för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar
2002:8 Utvärdering av kyrkovalet 2001
2002:9 Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar
2002:10 Ändringar i kyrkoordningen
2002:11 Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska
2002:12 Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk

Motioner

- 2002:1 om nedläggning av församlingar och dess konsekvenser
av Lars-Ivar Ericson
- 2002:2 om förbättrat skydd för skogliga reservat
av Britas Lennart Eriksson m.fl.
- 2002:3 om ordförandeskapet i stiftsstyrelsen
av Staffan Holmgren och Gunnar Prytz
- 2002:4 om underlaget för uttag av kyrkoavgift
av Staffan Holmgren och Gunnar Prytz
- 2002:5 om slopande av tvång att tillhöra Svenska kyrkans församlingsförbund
av Suzanne Fredborg och Kristina Lundgren
- 2002:6 om kyrkliga val
av Nils Gårder
- 2002:7 om kyrkan och homosexualiteten
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:8 om tidsbegränsad anställningstid för biskopar
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:9 om rösträtt för biskopar i Kyrkomötet
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:10 om försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:11 om budgeterat givande till utvecklingsländer
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:12 om kyrkan och porren
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:13 om ojämlika löner
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:14 om abortfrågan
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:15 om ämbetsfrågan
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:16 om kyrkoherdetillsättning
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:17 om vår Herres bön
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:18 om uppföljning av kyrkovalet – röstning genom ombud
av Börje Henriksson
- 2002:19 om förändring av frågerätten
av Börje Henriksson
- 2002:20 om teologisk analys och översyn av valsystemet
av Ragnar Persenius m.fl.
- 2002:21 om biskoparnas ställning i Kyrkomötet
av Åke Blomqvist m.fl.
- 2002:22 om kostnader för begravningsplatser i utjämningsystemet
av Åke Blomqvist m.fl.
- 2002:23 om fastställande av lön för anställda i Svenska kyrkan
av Åke Blomqvist m.fl.
- 2002:24 om kyrkoantikvariska frågor
av Gunnar Sehlberg

- 2002:25 om clearing av vigselverksamheten i Svenska kyrkan
av Gunnar Sehlberg
- 2002:26 om diakoners rösträtt i biskopsval
av Karl-Gunnar Svensson
- 2002:27 om möjlighet att införa hjälpbiskopar i stiftet för Svenska kyrkan
av Karl-Gunnar Svensson
- 2002:28 om utökat antal stift och biskopar för Svenska kyrkan
av Karl-Gunnar Svensson
- 2002:29 om koppling av diakontjänst till varje församling
av Karl-Gunnar Svensson
- 2002:30 om kyrkofondens kapital
av Erna Arhag
- 2002:31 om ändring i ersättningsstadgan
av Erna Arhag
- 2002:32 om införande av maxbelopp för kyrkoavgift
av Erna Arhag
- 2002:33 om Ansvarsnämnden för biskopar
av Erna Arhag
- 2002:34 om domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet
av Erna Arhag
- 2002:35 om förstärkt skydd för personuppgifter i ärenden om obehörighet att
utöva kyrkans vigningstjänst
av Erna Arhag
- 2002:36 om rösträtt för utlandsbosatta svenskar till Kyrkomötet
av Erna Arhag
- 2002:37 om översyn av antalet stift i Svenska kyrkan m.m.
av Erna Arhag och Reidar Gustafsson
- 2002:38 om återbetalning av kyrkoavgift vid utträde ur Svenska kyrkan
av Erna Arhag
- 2002:39 om en nämnd för överprövning på den nationella nivån
av Erna Arhag
- 2002:40 om eget kapital för Svenska kyrkan på nationell nivå
av Hans-Olof Andrén m.fl.
- 2002:41 om att leda gudstjänst
av Lars-Ivar Ericson
- 2002:42 om biskoparnas ställning i Kyrkomötet
av Benny Jönsson m.fl.
- 2002:43 om antalet ledamöter i Kyrkomötet
av Benny Jönsson m.fl.
- 2002:44 om kyrkoavgiften
av Gösta Äng
- 2002:45 om utlandsboende svenska kyrkotillhöriga
av Gösta Äng
- 2002:46 om utjämningsystemet och den särskilda utjämningsavgiften
av Gösta Äng m.fl.
- 2002:47 om vigselbegreppet
av Urban Gibson och Helena Bargholtz
- 2002:48 om utbildningsbehov för kyrkomusiker
av Börje Gustafsson
- 2002:49 om församlingsindelning
av Ulla Rickardsson m.fl.

- 2002:50 om publicering av Överklagandenämndens beslut
av Erna Arhag
- 2002:51 om kyrkorättsligt råd
av Erna Arhag
- 2002:52 om minimigränserna för personröstning
av Susann Torgerson m.fl.
- 2002:53 om val av ordförande i stiftsstyrelser och i Kyrkostyrelsen
av Reidar Gustafsson
- 2002:54 om kyrkoherdarnas administrativa börda
av Eric Muhl m.fl.
- 2002:55 om kyrkoherdars valbarhet till kyrkofullmäktige i större kyrkliga sam-
fälligheter
av Britta Olinder m.fl.
- 2002:56 om kyrkoavgiften
av Britta Olinder m.fl.
- 2002:57 om kvinnor och män som präster – en lärofråga
av Britta Olinder m.fl.
- 2002:58 om biskoparnas ställning i Kyrkomötet
av Torgny Larsson m.fl.
- 2002:59 om förrättande av kyrkoval till församling, stift och kyrkomöte
av Nils-Arne Rehnström
- 2002:60 om utjämningsystemet
av Annette Lundquist Larsson och Christina Schnackenburg
- 2002:61 om prästers lönesättning
av Christina Schnackenburg och Annette Lundquist Larsson
- 2002:62 om diakonår
av Christina Schnackenburg och Annette Lundquist Larsson
- 2002:63 om indirekta val 2005
av Per Lindberg och Tomas Forsner
- 2002:64 om hemortsrätt och handlingsutrymme för dem med den klassiska synen
på ämbetet
av Jan-Anders Ekelund m.fl.
- 2002:65 om kyrkan och homosexualiteten
av Joakim Svensson m.fl.
- 2002:66 om partnerskap mellan homosexuella
av Vivianne Wetterling och Åke Blomqvist
- 2002:67 om kyrklig beredskap
av Sten Elmberg m.fl.
- 2002:68 om kyrkan och homosexualiteten
av Torsten Josephsson och Eric Lundqvist
- 2002:69 om kyrkoavgiften
av Kerstin Bergman m.fl.
- 2002:70 om fortsättningen på ÖSUT och PUF
av Kerstin Bergman
- 2002:71 om de kyrkliga syföreningarnas verksamhet
av Gun Andersson m.fl.
- 2002:72 om spärr i kyrkomötesvalet
av Hans-Olof André
- 2002:73 om Kyrkomötet
av Erna Arhag och Robert Schött

- 2002:74 om biskoparnas ställning i Kyrkomötet
av Robert Schött och Erna Arhag
- 2002:75 om stiftsindelningen
av Robert Schött
- 2002:76 om kyrkonämndens arbetsgivaransvar
av Staffan Holmgren
- 2002:77 om Kyrkofondens styrelses ansvar
av Staffan Holmgren
- 2002:78 om domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst
av Staffan Holmgren och Hans-Olof Andrén
- 2002:79 om rätten att välja församling
av Per Ingvarsson
- 2002:80 om biskoparnas rösträtt i Kyrkomötet
av Per Ingvarsson
- 2002:81 om undervisningsmaterial i kristen etik i förskola, grundskola och gymnasium
av Ingrid Smittsarve
- 2002:82 om kyrkogårdskultur
av Evert Josefsson
- 2002:83 om Svenska kyrkan och kyrkoböckerna
av Evert Josefsson
- 2002:84 om kyrkostatistik
av Gerd Gullberg-Johnson
- 2002:85 om Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare
av Anders Wejryd
- 2002:86 om ändring i Kyrkomötets arbetsordning
av Erna Arhag
- 2002:87 om beslutförhet i Överklagandenämnden
av Erna Arhag
- 2002:88 om rätten för underårig att själv begära beslutsprövning
av Erna Arhag
- 2002:89 om kyrkan och homosexualiteten
av Eva Nyman
- 2002:90 om församlingsindelningen i Svenska kyrkan
av Gudrun Carlsson och Ingemar Öberg
- 2002:91 om metoder för Svenska kyrkans integrationsarbete
av Iréne Pierazzi och Rune Entelius
- 2002:92 om avveckling av Valprövningsnämnden
av Iréne Pierazzi och Annette Lundquist Larsson
- 2002:93 om mål och rambudgetens konsekvenser för invandrar- och flyktingarbetet i Svenska kyrkan
av Urban Gibson m.fl.
- 2002:94 om klassiskt kristna äktenskap eller familjefientlig feminism?
av Bengt Olof Dike
- 2002:95 om användandet av kyrkans grafiska profil
av Åke Bendix och Staffan Holmgren
- 2002:96 om tillämpningen av gudstjänstkriterier och församlingsindelning
av Sten Johansson m.fl.
- 2002:97 om avgift och clearing vid vissa kyrkliga handlingar
av Sten Johansson m.fl.

- 2002:98 om diakoners medverkan vid val
av Sven Håkansson m.fl.
- 2002:99 om kravet på ekonomisk balans i budgeten
av Bertil Olsson
- 2002:100 om valbarhetshinder för kyrkligt anställda
av Bertil Olsson
- 2002:101 om kollekternas roll i gudstjänstfirandet
av Birgitta Josefson-Hultgren
- 2002:102 om införande av konfirmandpeng
av Birgitta Josefson-Hultgren och Stig Eriksson
- 2002:103 om profiltutbildningen för diakoner och församlingspedagoger
av Birgitta Josefson-Hultgren m.fl.
- 2002:104 om röstberättigade vid biskopsval och val av ärkebiskop
av Christer Engelhardt
- 2002:105 om val till Svenska kyrkans beslutande organ
av Christer Engelhardt
- 2002:106 om avskaffande av avgift till centrala kollektkontot från kollektmottagare
och av upptagna kollektmedel
av Christer Engelhardt
- 2002:107 om möjligheten att starta och driva konfessionell grundskola och gymnasium
av Seth Henriksson och Urban Gibson
- 2002:108 om prästers lön
av Anders Roos m.fl.
- 2002:109 om särredovisningen av begravningskostnaderna
av Tomas Forsner
- 2002:110 om kaftanens roll som officiell prästräkt
av Tomas Forsner
- 2002:111 om direkta och indirekta kyrkoval
av Ingrid Smittsarve och Birgitta Josefson-Hultgren
- 2002:112 om förnygring och förnyelse av Kyrkomötet
av Per Ingvarsson
- 2002:113 om personval, valsedlar och sedlar
av Per Ingvarsson
- 2002:114 om ny kyrkohandbok
av Per Ingvarsson
- 2002:115 om placering av den helige Mikael's dag
av Per Ingvarsson
- 2002:116 om placering av jungfru Marie bebådelsedag
av Per Ingvarsson
- 2002:117 om passionssöndag
av Per Ingvarsson
- 2002:118 om jungfru Marie kyrkogångsdag
av Per Ingvarsson
- 2002:119 om söndagen efter midsommardagen
av Per Ingvarsson
- 2002:120 om domssöndagen
av Per Ingvarsson
- 2002:121 om att skjuta upp beslutet om en ny evangeliebok av demokratiska och ekonomiska skäl
av Jan-Anders Ekelund och Berit Simonsson

- 2002:122 om förstärkt skydd för uppgifter om enskilda
av Lotta Vahlne Westerhäll m.fl.
- 2002:123 om förändring av vissa texter
av Alve Svensson m.fl.
- 2002:124 om att skjuta upp beslutet om evangelieboken
av Britta Olinder m.fl.
- 2002:125 om utlandsförsamlingarnas koppling till Visby stift
av Erna Arhag
- 2002:126 om särskilt domkapitel i Visby stift för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar
av Erna Arhag
- 2002:127 om främjandansvar och tillsynsfunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar
av Erna Arhag
- 2002:128 om utlandsförsamlingarnas deltagande i förestående biskopsval i Visby stift
av Erna Arhag
- 2002:129 om instruktion för Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet
av Erna Arhag
- 2002:130 om ledamöter i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet
av Erna Arhag
- 2002:131 om prästlönetillgångarna
av Gösta Äng m.fl.
- 2002:132 om dagens bön på annandag påsk
av Bertil Olsson
- 2002:133 om gammaltestamentlig läsning på fjärde söndagen i advent
av Bertil Olsson
- 2002:134 om gammaltestamentlig läsning på apostladagen
av Bertil Olsson
- 2002:135 om dagens bön på sexagesima
av Bertil Olsson
- 2002:136 om evangeliebokens böner
av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson
- 2002:137 om evangeliebokens texter
av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson
- 2002:138 om val av bibelöversättning vid läsning i huvudgudstjänst
av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson
- 2002:139 om främjandefunktionen för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar
av Ragnar Persenius
- 2002:140 om höjning av den allmänna utjämningsavgiften för år 2005
av Benny Jönsson och Annette Lundquist Larsson
- 2002:141 om ändringar i evangelieboken
av Tomas Forsner
- 2002:142 om ökat anslag till kyrkobyggnadsbidrag
av Sten Johansson m.fl.
- 2002:143 om tjugonde söndagen efter trefaldighet
av Nils Gårder
- 2002:144 om betoning av bibliska namn
av Hans-Olof André
- 2002:145 om benämningen Kristi förklarings dag
av Hans-Olof André
- 2002:146 om benämningen Jungfru Marie kyrkogångsdag
av Hans-Olof André

- 2002:147 om nedskärningar vad avser SKUT
av Reidar Gustafsson
- 2002:148 om förändringar i förslaget till ny utgåva av Den svenska evangelieboken
av Ola Isacson
- 2002:149 om tillsyns- och främjandefunktionerna för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar
av Bengt-Olof Dike
- 2002:150 om kyrkoherdes närvaro i valnämnd
av Tomas Forsner
- 2002:151 om kyrkoherde i kyrkonämnd i flerpastoratssamfällighet och indelningsdelegerades Au
av Tomas Forsner
- 2002:152 om Den svenska evangelieboken
av Anders Roos
- 2002:153 om ändringar i kyrkoordningen
av Staffan Holmgren
- 2002:154 om kyrkoherdens närvarorätt vid valnämndens sammanträden
av Anders Roos
- 2002:155 om söndagarna efter trefaldighet
av Per Ingvarsson
- 2002:156 om vissa texter
av Per Ingvarsson
- 2002:157 om söndagen före pingst
av Per Ingvarsson
- 2002:158 om tema för trettondedag jul och andra söndagen efter trettondagen
av Per Ingvarsson
- 2002:159 om fastlagssöndagens texter
av Per Ingvarsson
- 2002:160 om bibelcitater eller ämnesrubrik
av Per Ingvarsson
- 2002:161 om passionsgudstjänsternas placering
av Per Ingvarsson
- 2002:162 om fördjupad reflektion kring apokryfernas användning i evangelieboken
av Ola Isacson
- 2002:163 om valbestämmelser m.m. för vissa kyrkliga organ
av Erna Arhag
- 2002:164 om överlämnande av SKUT till Visby stift
av Susann Torgerson m.fl.
- 2002:165 om evangeliebokens ämnesrubriker
av Lars Ekblad
- 2002:166 om evangeliebokens namn
av Lars Ekblad
- 2002:167 om rikare former av avslutning på dagens bön/kollektbön
av Lars Ekblad
- 2002:168 om avslutningen av dagens bön/kollektbön
av Lars Ekblad
- 2002:169 om namn på den sjunde söndagen i påsktiden
av Lars Ekblad
- 2002:170 om urvalet av texter på tjugonde söndagen efter trefaldighet
av Lars Ekblad

21 § Hänvisning av skrivelser och motioner till utskotten

Föredrogs presidiets förslag till hänvisning av skrivelser och motioner till utskotten:

Kyrkostyrelsens skrivelser

Gudstjänstutskottet: 4, 11, 12

Organisationsutskottet: 8

Ekonomi- och egendomsutskottet: 6, 9

Ekumenikutskottet: 7

Kyrkolivsutskottet: 5

Budgetutskottet: 1, 2, 3

Kyrkorättsutskottet: 10

Motioner

Gudstjänstutskottet: 10, 17, 41, 114–121, 123, 124, 132–138, 141, 143–146, 148, 152, 155–162, 165–170

Organisationsutskottet: 1, 3, 6, 9, 18, 20, 21, 26–28, 34, 36, 37, 39, 42, 43, 49, 52, 53, 58, 59, 63, 67, 72, 74–76, 79, 80, 87, 90, 92, 96, 98, 104, 105, 111–113

Tillsyns- och uppdragsutskottet: 5, 8, 13, 15, 16, 23, 29, 33, 54, 55, 57, 61, 62, 64, 78, 85, 88, 100, 108, 110

Ekonomi- och egendomsutskottet: 2, 4, 11, 22, 25, 32, 38, 44–46, 56, 60, 69, 77, 97, 99, 102, 106, 109

Ekumenikutskottet: 125–130, 139, 149, 164

Kyrkolivsutskottet: 7, 12, 14, 48, 65, 66, 68, 70, 71, 81, 84, 89, 91, 94, 95, 101, 103, 107

Budgetutskottet: 30, 40, 50, 93, 140, 142, 147

Kyrkorättsutskottet: 19, 24, 31, 35, 47, 51, 73, 82, 83, 86, 122, 131, 150, 151, 153, 154, 163.

I ärendet yttrade sig

Reidar Gustafsson

Jan-Anders Ekelund, som föreslog att motionerna 15, 16, 57 och 64 skulle hänvisas till ekumenikutskottet,
ärkebiskop KG Hammar.

Överläggningen var därmed avslutad.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med presidiets förslag om hänvisning till utskotten av Kyrkostyrelsens skrivelser samt motioner till Gudstjänstutskottet, Organisationsutskottet, Ekonomi- och egendomsutskottet, Ekumenikutskottet, Kyrkolivsutskottet, Budgetutskottet och Kyrkorättsutskottet.

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen gällande motioner till Tillsyns- och uppdragsutskottet, nämligen

dels om bifall till presidiets förslag,

dels om bifall till Jan-Anders Ekelunds förslag att hänvisa motionerna 15, 16, 57 och 64 till ekumenikutskottet,

och förklarade ordföranden att han fann propositionen på bifall till presidiets förslag med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för presidiets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att fastställa presidiets förslag om hänvisning av motioner till Tillsyns- och uppdragsutskottet.

22 § Meddelanden

Meddelade ordföranden att utskottens nyvalda ordförande och vice ordförande kallades till information och genomgång av utskottens arbetsrutiner direkt efter sammanträdet i plenum avslutats.

Samtliga utskott kallades till konstituerande sammanträde kl. 16.00 i respektive utskottsrum.

Förhandlingarna ajournerades kl. 15.10 till fredagen den 20 september 2002 kl. 10.30.

Fredagen den 20 september 2002

Kyrkomötet 2002

Fredagen den 20 september

Kl. 10.30–12.20, 14.00–14.05, 17.30–17.45

Förhandlingarna återupptogs under ledning av ordföranden, som lämnade praktisk information om sammanträdestider m.m.

23 § Val till Läronämnden

Från valberedningen förelåg förslag till åtta ledamöter att tillsammans med Biskopsmötet ingå i Läronämnden fr.o.m. valdagen till dess att Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

Edgar Almén
Astrid Andersson Wretmark
Curt Forsbring
Cristina Grenholm
Bengt Gustafsson
Ann-Cathrin Jarl
Fredrik Lindström
Jesper Svartvik

I ärendet yttrade sig

Fredrik Sidenvall, som föreslog Torbjörn Johansson till ledamot i Läronämnden.

Ordföranden konstaterade att det därmed förelåg nio namnförslag.

Propositioner ställdes på de under överläggningarna framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till vart och ett av de av valberedningen föreslagna åtta namnen, *dels* om bifall till det av Fredrik Sidenvall under överläggningarna framlagda förslaget, och förklarade ordföranden att han fann att de åtta förstnämnda valts till ledamöter i Läronämnden.

Fredrik Sidenvall begärde rösträkning. Till rösträknare *utsågs* Lars Johnsson och Erna Arhag. Företogs röstning med slutna sedlar.

Kyrkomötet beslöt att göra separat sammanräkning när samtliga val genomförts och ordföranden meddelade att valresultatet skulle lämnas tidigast kl. 12.15.

24 § Val av revisorer

Från valberedningen förelåg förslag till sex revisorer samt ordförande och vice ordförande att granska verksamheten under åren 2003–2006. Valberedningen föreslog bordläggning av valet till en revisorsplats till Kyrkomötets session i oktober.

Revisorer

Gunborg Engman-Ericsson
Christina Pregmark Gyberg
Ulla Samuelsson
Christer Mohlin
Barbro Ingvall
Ingemar Åhs

ordförande

Gunborg Engman-Ericsson

vice ordförande

Christina Pregmark Gyberg

Kyrkomötet beslöt att utse sex revisorer i enlighet med valberedningens förslag *samt att bordlägga* valet av en revisor till Kyrkomötets oktobersession.

25 § Val till Kyrkostyrelsen

Från valberedningen förelåg förslag till 14 ledamöter, 14 ersättare, förste och andre vice ordförande samt ersättare för ärkebiskopen i Kyrkostyrelsen fr.o.m. valdagen till dess att Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod. Ärkebiskopen är självskriven ordförande i Kyrkostyrelsen.

Ledamöter

Levi Bergström
Birgit Wiklund Molberg
Britas Lennart Eriksson
Irène Pierazzi
Gunnar Prytz
Curt Forsbring
Marianne Kronberg
Staffan Holmgren
Thomas Söderberg
Gerd Gullberg-Johnson
Anna Lundblad Mårtensson
Nils Gårder
Jan Erik Ågren
Britt Louise Agrell

ersättare

Margarethe Isberg
BoLennart Anbäcken
Kristina Lejdström
Torgny Larsson
Anna-Maria Björkman
Gunnar Sibbmark
Christina Schnackenburg
Hans Wallmark
Daniel Tisell
Gudrun Carlsson
Anders Reinholdsson
Kerstin Hesslefors-Persson
Kristina Töyrä
Åke Blomqvist

förste vice ordförande

Levi Bergström

andre vice ordförande

Thomas Söderberg

biskop att ersätta ärkebiskopen

biskop Claes-Bertil Ytterberg.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

För fördelningen av platser mellan nomineringsgrupperna gäller för såväl ledamöter som ersättare följande: platserna 1–5 (s), 6–8 (m), 9–10 (c), 11–12 (posk), plats 13 (kd) och 14 (fp).

Beträffande ordningen för ersättarnas inträde i Kyrkostyrelsen *beslöt Kyrkomötet* att tillämpa samma ordning som gäller för ersättarnas inträde i Kyrkomötets utskott (se § 16).

Förste vice ordföranden övertog kl. 11.15 ledningen av förhandlingarna.

26 § Val till Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Från valberedningen förelåg förslag till ordförande samt ersättare för ordföranden, tre ledamöter och tre ersättare i Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

ordförande

Ulla Wadell

ersättare för ordföranden

Brita Swan

ledamöter

Lars Aldén

Tomas Anderman

Kerstin Bergman

ersättare

Carl Reinhold Bråkenhielm för Lars Aldén

Åke Skiöld för Tomas Anderman

Lisbeth Göranson för Kerstin Bergman

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

27 § Val till Svenska kyrkans valprovsnämnd

Från valberedningen förelåg förslag till ordförande samt ersättare för ordföranden, sex ledamöter och sex ersättare i Svenska kyrkans valprovsnämnd fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

ordförande

Staffan Magnusson

ersättare för ordföranden

Bengt-Åke Nilsson

ledamöter

Birgitta Björner
Sven-Olof Karlsson
Alf Sigling
Susann Torgerson
Barbro von Sicard
Ingrid Friman

ersättare

Göte Karlsson
Key Lundegård
Ola Jönsson
Gunvor Hagelberg
Britt Beijer
Kerstin Zetterberg

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

28 § Val till Svenska kyrkans överklagandenämnd

Från valberedningen förelåg förslag till ordförande samt ersättare för ordföranden, fyra ledamöter och fyra ersättare i Svenska kyrkans överklagandenämnd fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

ordförande

Elisabeth Palm

ersättare för ordföranden

Ingvar Paulsson

ledamöter

Anders Björnberg
Hans-Olof Hansson
Sture Johansson
Margit Odelsparr

ersättare

Elisabeth Gerle för Anders Björnberg
Henrik Svenungsson för Hans-Olof Hansson
Lotta Vahlne Westerhäll för Sture Johansson
Bo E Nilsson för Margit Odelsparr

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

29 § Val till Kyrkofondens styrelse

Från valberedningen förelåg förslag till nio ledamöter, nio ersättare, ordförande samt förste och andre vice ordförande i Kyrkofondens styrelse fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

ledamöter

Lars Rydje
Ann-Marie Hallin
Sigvard Olsson
Bertil Persson
Suzanne Fredborg
Conny Tyrberg
Gösta Äng
Dag Sandahl
Sten Johansson

ersättare

Vanja Björsson
Jan-Erik Forsberg
Christina Mårtensson
Peter Hemminger
Nils Furtenbach
Stig-Göran Fransson
Ingrid Smittsarve
Per Lindberg
Gustav Thorstensson

ordförande

Bertil Persson

förste vice ordförande

Lars Rydje

andre vice ordförande

Conny Tyrberg

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

För fördelningen av platser mellan nomineringsgrupperna gäller för såväl ledamöter som ersättare följande: platserna 1–3 (s), 4–5 (m), 6–7 (c), plats 8 (posk) och 9 (kd).

Beträffande ordningen för ersättarnas inträde i Kyrkofondens styrelse *beslöt Kyrkomötet* att tillämpa samma ordning som gäller för ersättarnas inträde i Kyrkomötets utskott (se § 16).

Andre vice ordföranden övertog kl. 11.30 ledningen av förhandlingarna.

30 § Val till Nämnden för kyrkolivets utveckling

Från valberedningen förelåg förslag till nio ledamöter, nio ersättare, ordförande samt förste och andre vice ordförande i Nämnden för kyrkolivets utveckling fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

ledamöter

Olof Lönneborg
Britt Andersson
Börje Henriksson
Glenn Håkansson
Kjell Söderberg
Sten Elmberg
Anna-Lena Forsdahl
Lena Petersson
Bertil Olsson

ersättare

Mari Lönnerblad
Lars Johnsson
Ulla-Britt Emanuelsson
Benny Jönsson
Inger Björkroth
Sven E Kragh
Sonja Grunselius
Roland Johansson
Torsten Josephsson

ordförande

Olof Lönneborg

förste vice ordförande

Anna-Lena Forsdahl

andre vice ordförande

Lena Petersson

Anmäldes att Biskopsmötet till adjungerad ledamot har utsett biskop Tony Guldbrandzén och till ersättare biskop Esbjörn Hagberg.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

För fördelningen av platser mellan nomineringsgrupperna gäller för såväl ledamöter som ersättare följande: platserna 1–3 (s), 4–5 (m), 6–7 (c), plats 8 (posk) och 9 (kd).

Beträffande ordningen för ersättarnas inträde i Nämnden för kyrkolivets utveckling *beslöt Kyrkomötet* att tillämpa samma ordning som gäller för ersättarnas inträde i Kyrkomötets utskott (se § 16).

31 § Val till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet

Från valberedningen förelåg ett förslag om hur frågan om nomineringarna till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet skulle hanteras med beaktande av de frågor om Svenska kyrkan i utlandet som Kyrkomötet avses besluta om vid sammanträdet i oktober.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag att *bordlägga* val till Nämnden för svenska kyrkan i utlandet.

32 § Val till Nämnden för internationell mission och diakoni

Från valberedningen förelåg förslag till elva ledamöter, elva ersättare, ordförande samt förste och andre vice ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod:

ledamöter

Stefan Edman
Margareta Carlenius
Timmy Leijen
Annette Lundquist Larsson
Svenolof Grenabo
Anders Åkerlund
Jennie Nordin
Eric Lundqvist
biskop Anders Wejryd
Torbjörn Arvidsson, EFS
Kerstin Högelius, EFS

ersättare

Henrik Persson
Inger Wernersson
Ragnar Bergsten
Marija Kogler Johnsson
Jan-Olof Grönlund
Åsa Ingårda
Angela Boëthius

Seth Henriksson
biskop Jonas Jonson
Sture Normark, EFS
Kersti Karlsson, EFS

I ärendet yttrade sig

Britta Olinder, som föreslog Stefan Edman, Timmy Leijen, Jennie Nordin, Anders Wejryd, Torbjörn Arvidsson, Kerstin Högelius, Lars Rubin, Johan Sobelius, Åke Sjöström och Christer Engelhardt till ordinarie ledamöter.

Ordföranden konstaterade att det därmed förelåg femton namnförslag på ordinarie ledamöter.

Propositioner ställdes på de under överläggningarna framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till vart och ett av de av valberedningen föreslagna elva namnen till ledamöter, *dels* om bifall till vart och ett av de av Britta Olinder under överläggningarna utöver valberedningens förslag föreslagna ytterligare fyra namnen, och förklarade ordföranden att hon fann att de elva förstnämnda valts till ledamöter i Nämnden för internationell mission och diakoni.

Kyrkomötet beslöt således utse ledamöter och ersättare i Nämnden för internationell mission och diakoni i enlighet med valberedningens förslag.

För fördelningen av platser mellan nomineringsgrupperna gäller för såväl ledamöter som ersättare följande: platserna 1–3 (s), 4–5 (m), 6–7 (c), plats 8 (posk) och 9 (kd).

Beträffande ordningen för ersättarnas inträde i Nämnden för internationell mission och diakoni **beslöt Kyrkomötet** att tillämpa samma ordning som gäller för ersättarnas inträde i Kyrkomötets utskott (se § 16) samt att EFS skulle betraktas som en egen nomineringsgrupp och att biskop skulle ersätta biskop.

Från valberedningen förelåg förslag till ordförande, förste och andre vice ordförande:

ordförande

Annette Lundquist Larsson

förste vice ordförande

Margareta Carlenius

andre vice ordförande

Anders Åkerlund

I ärendet yttrade sig

Jennie Nordin, som föreslog biskop Anders Wejryd som nämndens ordförande samt begärde omedelbar omröstning
Benny Jönsson, som föreslog bifall till valberedningens förslag.

Andre vice ordföranden konstaterade att två förslag till ordförande förelåg, Annette Lundquist Larsson och biskop Anders Wejryd.

I ärendet yttrade sig

Benny Jönsson, som föreslog att förste och andre vice ordförande skulle väljas först sedan resultatet av röstningen till ordförande förelåg.

Jennie Nordin begärde rösträkning. Britt Louise Agrell och Thomas Söderberg *utsågs* till rösträknare. Företogs röstning med slutna sedlar.

Ordföranden övertog kl. 12.15 ledningen av förhandlingarna.

33 § Meddelanden

Ordföranden meddelade att den nya Kyrkostyrelsen kallades till konstituerande sammanträde kl. 13.15 i Kyrkans hus och att den nya Nämnden för kyrkolivets utveckling skulle samlas kl. 12.30 i Kyrkolivsutskottets lokaler.

Kyrkomötet ajournerades kl. 12.18.

Vidtog rösträkning av de två val som genomförts med slutna sedlar.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00 under ledning av andre vice ordföranden.

34 § Valresultat vid val av ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni

Vid val av ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni hade 245 ledamöter röstat, 6 ledamöter hade inte röstat. 2 röstsedlar var ogiltiga. Rösterna fördelade sig enligt följande:

Annette Lundquist Larsson 131 röster
biskop Anders Wejryd 112 röster

Kyrkomötet beslöt således att utse Annette Lundquist Larsson till ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni.

35 § Val av förste vice och andre vice ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni

Från valberedningen förelåg förslag till förste och andre vice ordförande i Nämnden för internationell mission och diakoni:

förste vice ordförande

Margareta Carlenius

andre vice ordförande

Anders Åkerlund

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordföranden övertog kl 14.05 ledningen av förhandlingarna.

36 § Valresultat vid val av ledamöter i Läronämnden

Vid val av åtta ledamöter i Läronämnden hade 246 ledamöter röstat, 5 ledamöter hade inte röstat. 7 röstsedlar var ogiltiga. Rösterna fördelade sig enligt följande:

Edgar Almén	239 röster
Astrid Andersson Wretmark	239 röster
Fredrik Lindström	239 röster
Jesper Svartvik	237 röster
Curt Forsbring	236 röster
Cristina Grenholm	231 röster
Bengt Gustafsson	226 röster
Ann-Cathrin Jarl	225 röster
Torbjörn Johansson	40 röster

Kyrkomötet beslöt således i enlighet med valberedningens förslag att utse Edgar Almén, Astrid Andersson Wretmark, Fredrik Lindström, Jesper Svartvik, Curt Forsbring, Cristina Grenholm, Bengt Gustafsson och Ann-Cathrin Jarl till ledamöter i Läronämnden.

Förhandlingarna ajournerades kl. 14.05.

Förhandlingarna återupptogs kl. 17.30 under ledning av ordföranden.

37 § Meddelanden

Ordföranden konstaterade att ett antal ledamöter redan lämnat Kyrkomötet, med ordförandens medgivande. Under oktobersessionen krävs ledamöternas närvaro vid besluten varför ledighet inte kommer att beviljas lika generöst.

38 § Fastställande av regler för debatt vid behandling av utskottsbetänkanden samt för frågedebatt

För Kyrkomötet år 2002 *antogs* följande regler:

Debattregler vid behandling av utskottsbetänkanden

Betänkandena föredras inte i plenum då ledamöterna förutsätts ha läst materialet i förväg. Utskottsordföranden och en företrädare för varje reservation till ett utskottsbetänkande får i sitt första anförande tala längst 5 minuter. Övriga talare får tala längst 3 minuter.

En talare som haft ordet och vill återkomma i debatten får tala längst 3 minuter. Varje talare får hålla högst två anföranden i varje ärende.

Oberoende av talarordningen får ordföranden lämna ordet till den som tidigare har yttrat sig i överläggningen för att bemöta närmast föregående talare (replik). Rätt till replik har också Kyrkostyrelsens ordförande eller annan företrädare för Kyrkostyrelsen vid behandling av en skrivelse från Kyrkostyrelsen. Tiden för replik får inte överstiga 1 minut. Varje talare får avge högst två repliker på varje huvudanförande.

Den som har förbrukat sin replikrätt kan efter sista anförandet i ett replikskifte få antecknat till protokollet att han eller hon inte har rätt till någon ytterligare replik.

Regler för frågedebatt

Enligt arbetsordningen för Kyrkomötet skall det hållas en frågedebatt innan Kyrkomötet vid årets andra sammanträde beslutar i något ärende som har beretts av ett utskott. Frågedebatten skall komplettera det som för övrigt sker på Kyrkomötet. (Arbetsordning för Kyrkomötet 6 kap.)

Frågor får ställas av Kyrkomötets ledamöter och biskoparna. Frågor får ställas till Kyrkostyrelsen och till ordföranden i Kyrkofondens styrelse eller till ordföranden i en nämnd som har tillsatts enligt bestämmelserna i 10 kap. 6 § kyrkoordningen.

Frågor skall ha anknytning till Kyrkostyrelsens, Kyrkofondens styrelses eller nämndernas verksamhet och skall avfattas skriftligen med en kort bakgrundsbeskrivning och en kort och koncis fråga samt undertecknas av frågeställaren.

Frågor skall vara Kyrkomötets kansli (ordföranden) till handa senast den 15 oktober kl. 17. Adress: Kyrkomötet, 751 70 Uppsala. Frågorna kommer genom kansliets försorg att överlämnas till dem som skall besvara frågorna. Kyrkostyrelsen bestämmer vem inom styrelsen som skall besvara frågorna. Kyrkofondens styrelse och nämnderna bestämmer själva om någon annan än ordföranden skall besvara en fråga. Om en fråga är ställd till fel styrelse eller nämnd kommer den att överlämnas till rätt instans.

Frågedebatten hålls tisdagen den 22 oktober kl. 15.00 före arbetsplenum. Alla ledamöter och biskoparna får delta i frågedebatten. En ordförande som fått en fråga får delta i frågedebatten även om han eller hon inte är ledamot av Kyrkomötet eller i Kyrkostyrelsen.

När en fråga besvaras får det första anförandet från varje talare räcka längst 3 minuter. Repliker får räcka längst 1 minut. Ordningföljden för frågornas besvarande kommer att framgå av föredragningslistan till frågedebatten.

Frågorna trycks och delas till ledamöterna före frågedebatten. Den som har ställt en fråga får tillgång till en utskrift av svaret senast 2 timmar innan frågedebatten börjar.

39 § Anmälan

Till Kyrkomötet hade inkommit 2001 års verksamhetsberättelser från Svenska kyrkans överklagandenämnd och Svenska kyrkans valprovsningsnämnd. Ordföranden hade berett Tillsyns- och uppdragsutskottet tillfälle att yttra sig över verksamhetsberättelserna. Handlingarna *anmälde*s och lades till handlingarna i enlighet med Tillsyns- och uppdragsutskottets förslag.

40 § Ytterligare sammanträdestid för utskottsarbete

Ordföranden *meddelade* att utskotten i det närmaste slutfört beredningen av 12 skrivelser och 170 motioner. Utskottsarbetet har resulterat i 61 betänkanden, som kommer att distribueras till ledamöterna under den kommande veckan.

Från Gudstjänstutskottet förelåg en begäran ytterligare en dags utskottsarbete för beredande av betänkandet om *Den svenska evangelieboken*. Betänkandet kommer att skickas till ledamöterna senast en vecka innan Kyrkomötets andra session inleds.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med presidiets förslag att bevilja ytterligare en dags utskottsarbete i enlighet med Gudstjänstutskottets begäran.

Från Ekumenikutskottet och Kyrkorättsutskottet förelåg en begäran om ytterligare sammanträdestid med högst en dag för beredande av betänkandet Tillsyns- och främjandefunktioner för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar. Betänkandet kommer att

överlämnas till ledamöterna när Kyrkomötets session i oktober inleds och kommer att behandlas mot slutet av sessionen.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med presidiets förslag att bevilja ytterligare sammanträdestid med högst en dag i enlighet med Ekumenikutskottets och Kyrkorättsutskottets begäran.

Som avslutning på Kyrkomötets första session 2002 sjöngs Sv. ps. 223.

41 § Ajournering av Kyrkomötet

Förhandlingarna ajournerades kl. 17.45 till tisdagen den 22 oktober 2002 kl. 15.00.

Tisdagen den 22 oktober 2002

Kyrkomötet 2002

Tisdagen den 22 oktober

Kl. 15.00–17.58, 19.30–22.10.

Sessionen inleddes med en andakt ledd av Thomas Söderberg.

42 § Kyrkomötets förhandlingar återupptas

Ordföranden förklarade Kyrkomötets förhandlingar återupptagna.

Ordföranden vände sig till generalsekreterare Leni Björklund och gratulerade henne till utnämningen som försvarsminister.

Leni Björklund bereddes tillfälle att framföra ett tack till Kyrkomötet.

43 § Anmälan av inkallade ersättare

Ordföranden *meddelade* att ett antal ledamöter hade anmält att de var förhindrade att delta i Kyrkomötets sammanträde i oktober 2002. För dem hade inkallats ersättare enligt följande:

Marianne Ekblom, Uppsala stift, ersätter Britt Andersson
Elisabeth Olén, Skara stift, ersätter Juhani Rantanen
Börje Gustafsson, Strängnäs stift, ersätter Åsa Ingårda
Birgitta Fornander, Strängnäs stift, ersätter Sten Elmberg
Barbro Urbanusson, Växjö stift, ersätter Kenneth Åberg
Ann-Sofie Persson, Lunds stift, ersätter Birgitta Josefson-Hultgren
Rune Johansson, Lunds stift, ersätter Ingemar Åhs
Birger Wernersson, Lunds stift, ersätter Kjell Sandberg
Johannes Hellberg, Göteborgs stift, ersätter Jan-Anders Ekelund
Hans Ulfvebrand, Stockholms stift, ersätter Marianne Kronberg
Måns Gustafsson, Stockholms stift, ersätter Nanna Tranströmer
Britt Beijer, Stockholms stift, ersätter Christoffer Sjöholm
Peter Svensson, Stockholms stift, ersätter Kristian Nylund Arnetz

Ordföranden hälsade de inkallade ersättarna välkomna.

44 § Anmälan och bordläggning av utskottens betänkanden

Anmälades och bordlades följande betänkanden från utskottens arbete under Kyrkomötets session i september 2002:

Gudstjänstutskottet 2002:1–7
Organisationsutskottet 2002:1–12
Tillsyns- och uppdragsutskottet 2002:1–11
Ekonomi- och egendomsutskottet 2002:1–10
Kyrkolivsutskottet 2002:1–14
Budgetutskottet 2002:1–3
Kyrkorättsutskottet 2002:1–6

45 § Fråga 2002:1 om arvoden

Fråga 2002:1 var inlämnad av Gösta Äng och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Margarethe Isberg.

I ärendet yttrade sig Gösta Äng.

Debatten var därmed avslutad.

Förste vice ordföranden övertog kl. 15.19 ledningen av förhandlingarna.

46 § Fråga 2002:2 om ombyggnaden i kyrkokansliet

Fråga 2002:2 var inlämnad av Bengt Olof Dike och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Levi Bergström.

I den efterföljande debatten yttrade sig Bengt Olof Dike, Levi Bergström (replik), Bengt Olof Dike (replik), Levi Bergström (replik), Bengt Olof Dike (replik), Levi Bergström (replik), Bengt Olof Dike (replik), Levi Bergström (replik), Bengt Olof Dike (replik) och Suzanne Fredborg.

Debatten var därmed avslutad.

47 § Fråga 2002:3 om beslut om rikskollekter

Fråga 2002:3 var inlämnad av Lisbeth Göranson och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Anna Lundblad Mårtensson.

I den efterföljande debatten yttrade sig Lisbeth Göranson och Anna Lundblad Mårtensson (replik).

Debatten var därmed avslutad.

48 § Fråga 2002:4 om dop i Svenska kyrkan

Fråga 2002:4 var inlämnad av Sven-Olof Karlsson och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Curt Forsbring.

I den efterföljande debatten yttrade sig Sven-Olof Karlsson och Curt Forsbring (replik).

Debatten var därmed avslutad.

49 § Fråga 2002:5 om kyrkor som mordbränns

Fråga 2002:5 var inlämnad av Sven-Olof Karlsson och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Britas Lennart Eriksson.

I ärendet yttrade sig Sven-Olof Karlsson.

Debatten var därmed avslutad.

50 § Fråga 2002:6 om ensidig bojkott mot Israel

Fråga 2002:6 var inlämnad av Bengt Olof Dike och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade ärkebiskop KG Hammar.

I den efter följande debatten yttrade sig Bengt Olof Dike, ärkebiskop KG Hammar (replik), Bengt Olof Dike (replik), ärkebiskop KG Hammar (replik), Bengt Olof Dike (replik), Eva Zetterberg, Bengt Olof Dike (replik), Eva Zetterberg (replik), biskop Claes-Bertil Ytterberg, Bengt Olof Dike (replik), biskop Claes-Bertil Ytterberg (replik), Bengt Olof Dike (replik), Staffan Holmgren, ärkebiskop KG Hammar (replik), Staffan Holmgren (replik), ärkebiskop KG Hammar (replik), Hans Wallmark. I Hans Wallmarks anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström. Fredrik Sidenvall, biskop Claes-Bertil Ytterberg (replik), Fredrik Sidenvall (replik), biskop Ragnar Persenius, Fredrik Sidenvall (replik), biskop Ragnar Persenius (replik), Fredrik Sidenvall (replik), biskop Ragnar Persenius (replik), Fredrik Sidenvall (replik) och biskop Ragnar Persenius (replik).

Debatten var därmed avslutad.

51 § Fråga 2002:7 om utträde och folkomflyttningar

Fråga 2002:7 var inlämnad av Börje Henriksson och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Birgith Wiklund Molberg.

I den efterföljande debatten yttrade sig Börje Henriksson, Birgith Wiklund Molberg (replik), Börje Henriksson (replik), Lennart Koskinen, Birgith Wiklund Molberg (replik) och Åsa Ek.

Debatten var därmed avslutad.

52 § Fråga 2002:8 om den etiska debatten i bioteknikfrågor

Fråga 2002:8 var inlämnad av Karin Perers och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade ärkebiskop KG Hammar.

I den efterföljande debatten yttrade sig Karin Perers, ärkebiskop KG Hammar (replik), Karin Perers (replik) och ärkebiskop KG Hammar (replik).

Debatten var därmed avslutad.

53 § Fråga 2002:9 om släktforskning

Fråga 2002:9 var inlämnad av Birger Wernersson och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Britt Louise Agrell.

I den efterföljande debatten yttrade sig Birger Wernersson, Britt Louise Agrell (replik), Birger Wernersson (replik), Britt Louise Agrell (replik), Birger Wernersson (replik) och Britt Louise Agrell (replik).

Debatten var därmed avslutad.

54 § Fråga 2002:10 om receptionsarbetet med dokumentet Guds vägar

Fråga 2002:10 var inlämnad av Angela Boëthius och ställd till Kyrkostyrelsen. Från Kyrkostyrelsen svarade Thomas Söderberg.

I den efterföljande debatten yttrade sig Angela Boëthius, Thomas Söderberg (replik) och Angela Boëthius (replik).

Debatten var därmed avslutad.

Andre vice ordföranden övertog ledningen av förhandlingarna kl. 17.07.

55 § Kyrkan och homosexualiteten

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande Kl 2002:1 Kyrkan och homosexualiteten.

I debatten yttrade sig

Eva Nyman, som yrkade bifall till motion 2002:89

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:7

Joakim Svensson, som yrkade bifall till reservation 2 och reservation 1.

I detta anförande *instämde* Åke Bendix och Ola Isacsson.

Eva Zetterberg, som yrkade bifall till motion 2002:66

Nils-Arne Rehnström (replik)

Fredrik Sidenvall.

I detta anförande *instämde* Torbjörn Kastell, Nils-Arne Rehnström och Berit Simonsson.

Vivianne Wetterling, som yrkade bifall till motion 2002:66.

I detta anförande *instämde* Åke Blomqvist.

Nils-Arne Rehnström.

I detta anförande *instämde* Staffan Holmgren.

Britta Olinder, som yrkade bifall till utskottets förslag

Stefan Gustavsson, som yrkade bifall till reservation 1.

I detta anförande *instämde* Rune Johansson, Berit Simonsson, Karl-Gunnar Svensson, Lennart Svensson och Kristina Töyrä.

Torsten Josephsson, som yrkade bifall till reservation 1 och reservation 2.

I detta anförande *instämde* Rune Johansson, Eric Lundqvist, Berit Simonsson och Lennart Svensson.

Timmy Leijen, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* BoLennart Anbäcken.

Inger Dafgård, som yrkade bifall till utskottets förslag

BoLennart Anbäcken, som yrkade bifall till utskottets förslag

Hans Wallmark, som yrkade bifall till utskottets förslag

Anders Roos.

I detta anförande *instämde* Per Ingvarsson och Anders Novak.

Staffan Holmgren, som yrkade bifall till reservation 1

Torsten Josephsson.

Förhandlingarna ajournerades kl. 17.58.

Förhandlingarna återupptogs kl. 19.30 under ledning av andre vice ordföranden.

55 § Kyrkan och homosexualiteten, forts.

Fredrik Sidenvall, som yrkade bifall till reservation 1

biskop Caroline Krook

biskop Ragnar Persenius

Fredrik Sidenvall (replik)

biskop Ragnar Persenius (replik)

Fredrik Sidenvall (replik)

biskop Ragnar Persenius (replik).

Fredrik Sidenvall önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Rolf Forslin, som yrkade bifall till utskottets förslag

Fredrik Sidenvall (replik)

ärkebiskop KG Hammar, som yrkade bifall till utskottets förslag

Fredrik Sidenvall (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Fredrik Sidenvall (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik).

Fredrik Sidenvall önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Agneta von Essen Hedengren, som yrkade bifall till utskottets förslag

Fredrik Sidenvall (replik)

Nils-Arne Rehnström

Karin Burstrand, som yrkade bifall till motion 2002:66

Berit Simonsson.

I detta anförande *instämde* Sten Johansson, Torsten Josephsson, Marianne Kronbäck, Nils-Arne Rehnström, Alve Svensson och Karl-Gunnar Svensson.

Eric Lundqvist, som yrkade på bifall till reservation 1 och motion 2002:68.

I detta anförande *instämde* Torsten Josephsson.

Ärkebiskop KG Hammar (replik)

Eric Lundqvist (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Eva Zetterberg

Nils-Arne Rehnström (replik)

Eva Zetterberg (replik)

Nils-Arne Rehnström (replik)

Eva Zetterberg (replik).

Nils-Arne Rehnström önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Hans Wallmark

Biskop Ragnar Persenius (replik)

Nils-Arne Rehnström (replik)

Vivianne Wetterling

Torsten Josephsson (replik)

Joakim Svensson.

Fredrik Sidenvall önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare anförande.

Lars Rydje, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad.

Under överläggningen har följande förslag framställts:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Torsten Josephsson och Joakim Svensson
- ◆ bifall till reservation 2 av Joakim Svensson och Torsten Josephsson
- ◆ bifall till motion 2002:7 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:66 av Vivianne Wetterling och Åke Blomqvist
- ◆ bifall till motion 2002:68 av Torsten Josephsson och Eric Lundqvist
- ◆ bifall till motion 2002:89 av Eva Nyman.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 23 oktober 2002.)

Ordföranden övertog ledningen av förhandlingarna kl. 20.38 och informerade om replikrätten.

56 § De kyrkliga valen

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:1 De kyrkliga valen.

I debatten yttrade sig

Susann Torgerson, som yrkade bifall till reservation 1.

I detta anförande *instämde* Åke Bendix och Per Ingvarsson.

Per Lindberg, som yrkade bifall till reservation 2.

I detta anförande *instämde* Per Ingvarsson, Roland Johansson, Berit Simonsson och Ingemar Öberg.

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:59

Ingrid Smittsarve, som yrkade bifall till reservation 2.

I detta anförande *instämde* Ulla Richardsson.

Lotta Vahlne Westerhäll, som yrkade bifall till motion 2002:20.

I detta anförande *instämde* Per Ingvarsson.

Hans-Olof Andrén, som yrkade bifall till reservation 2

Sven-Olof Karlsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Key Lundegård, Eva Nyman och Torbjörn Kastell.

Anki Erdmann, som yrkade bifall till motion 2002:113

Christer Engelhardt, som yrkade bifall till motion 2002:105

Nils Gårder, som yrkade bifall till reservation 2.

I detta anförande *instämde* MajVis Hultén.

Stina Elisasson, som yrkade bifall reservation 2.

I detta anförande *instämde* Gerd Gullberg-Johnson.

Tomas Forsner, som yrkade bifall till reservation 2

Conny Tyrberg, som yrkade bifall till reservation 2

Börje Henriksson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Eva Nyman och Sigvard Olsson.

Nils Gårder (replik)

Tomas Forsner (replik)

Börje Henriksson (replik)

Tomas Forsner (replik)

biskop Christina Odenberg, som yrkade bifall till reservation 2

Erna Arhag, som yrkade bifall till motion 2002:36 samt avslag på reservation 2.

I detta anförande *instämde* Anders Novak.

Torbjörn Kastell, som yrkade bifall till utskottets förslag

Sven-Olof Karlsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Staffan Holmgren.

Tisdagen den 22 oktober 2002

Nils Gårder (replik)
Sven-Olof Karlsson (replik)
Tomas Forsner (replik)
Per Lindberg (replik)
Sven-Olof Karlsson (replik)
Per Lindberg (replik)
Sven-Olof Karlsson (replik)
Per Ingvarsson, som yrkade bifall till motionerna 2002:20 och 2002:112
biskop Ragnar Persenius
Susann Torgerson
Thomas Söderberg, som yrkade bifall till reservation 2
Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag med den förändring som reservation 2 innebär
Torgny Larsson
Thomas Söderberg (replik)
Staffan Landmark, som yrkade bifall till utskottets förslag
Christer Engelhardt, som drog tillbaka sitt yrkande på bifall till motion 2002:105 till förmån för reservation 2
Sigvard Olsson, som yrkade bifall till utskottets förslag
Tomas Forsner
Nils Gårder.

Överläggningen var därmed avslutad.

Under överläggningen har följande förslag framställts:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Susann Torgerson
- ◆ bifall till reservation 2 av Per Lindberg m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:20 av biskop Ragnar Persenius m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:36 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:59 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:112 av Per Ingvarsson
- ◆ bifall till motion 2002:113 av Per Ingvarsson.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 23 oktober 2002.)

57 § Meddelande

Ordföranden *meddelade* att Ekumenikutskottets betänkande 2002:1 Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar delats till ledamöterna och kommer att bordläggas under morgondagen.

Förhandlingarna avslutades kl. 22.10.

Dagen avslutades med kvällsandakt ledd av Birgith Wiklund Molberg.

Kyrkomötet 2002

Onsdagen den 23 oktober

Kl. 10.30–12.30, 14.00–17.55, 19.30–21.10.

Dagen inleddes med en andakt ledd av Anders Novak.

Förhandlingarna återupptogs under ledning av ordföranden.

58 § Anmälan och bordläggning av utskottsbetänkande

Anmäldes och bordlades Ekumenikutskottets betänkande 2002:1 Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar.

59 § Instruktion gällande votering

Ordföranden gick igenom voteringsinstruktionen och testvotering genomfördes.

60 § Kyrkan och homosexualiteten, beslut

Följande förslag förelåg från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:1 Kyrkan och homosexualiteten (§ 55):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Torsten Josephsson och Joakim Svensson
- ◆ bifall till reservation 2 av Joakim Svensson och Torsten Josephsson
- ◆ bifall till motion 2002:7 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:66 av Vivianne Wetterling och Åke Blomqvist
- ◆ bifall till motion 2002:89 av Eva Nyman

Eric Lundqvists bifall till motion 2002:68 av Torsten Josephsson och Eric Lundqvist hade återtagits då den sammanfaller med förslaget i reservation 1.

Ordföranden förklarade att propositioner skulle ställas på utskottets förslag i respektive del mot vart och ett av övriga framlagda förslag.

Reservation 1 med bifall till motion 2002:68

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 1 och 2, *dels* om bifall till reservation 1 av Torsten Josephsson och Joakim Svensson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstade för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag

1. *att* med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse 2002:5 godkänna handläggningen av det i skrivelsen behandlade ärendet,
2. *att* avslå motion 2002:68 av Torsten Josephsson och Eric Lundqvist om kyrkan och homosexualiteten.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för reservation 1 *reserverade* sig Nils-Arne Rehnström, Berit Simonsson, Fredrik Sandström, Bertil Olsson, Alve Svensson, Rune Johansson, Sten Johansson, Eric Lundqvist, Åke Bendix, Carina Etander Rimborg, Torsten Josephsson, Ola Isacson, Fredrik Sidenvall, Joakim Svensson, Fredrik Nilsson, Staffan Holmgren, Gunnar Sibbmark, Lennart Svensson.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för reservation 1 *reserverade* sig Tomas Lång i en skriftlig reservation:

Det framtagna dokumentet *Homosexuella i kyrkan* borde ha varit mer balanserat där inte minst de teologiska tveksamheterna till homosexualiteten bättre borde ha belysts och där de tveksammas inställning i större omfattning borde ha inarbetats.

Reservation 2 med bifall till motion 2002:65

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, dels om bifall till reservation 2 av Joakim Svensson och Torsten Josephsson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:65 av Joakim Svensson m.fl. om kyrkan och homosexualiteten.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Fredrik Sandström, Joakim Svensson, Torsten Josephsson, Sten Johansson, Rune Johansson, Alve Svensson, Bertil Olsson, Erling Öhman.

Motion 2002:7

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, dels om bifall till motion 2002:7 av Nils-Arne Rehnström, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:7 av Nils-Arne Rehnström om kyrkan och homosexualiteten.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Eric Lundqvist, Berit Simonsson, Fredrik Sandström, Erling Öhman, Lennart Svensson, Staffan Holmgren, Bertil Olsson, Åke Bendix, Carina Etander Rimborg.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Nils-Arne Rehnström i en skriftlig reservation:

För mig framstår det som beklämmande att Kyrkomötet, Svenska kyrkans högsta beslutande organ, inte har kunnat fastslå att äktenskapet enligt bibeln och kyrkans tradition är avsett för en förening mellan en man och en kvinna. Att det skulle bero på bristande bibelkunskap finner jag för osannolikt likaså att avsaknad av kunskap om kyrkans tradition samt äktenskapsbalkens innehåll inte skulle finnas hos Kyrkomötets ledamöter finner jag också för osannolikt. Min egen reflektion omkring utslaget talar

för att Kyrkomötet har böjt sig för en rådande tidsanda som vill göra gällande att traditionell kyrklig syn på äktenskapet inte längre skall gälla som Svenska kyrkans officiella syn på äktenskapet. Ett konstaterande som känns beklämmande. Jag tror att om Kyrkomötet i denna känsliga fråga för vår kyrka idag hade kunnat fastslå som Svenska kyrkans officiella syn om äktenskapet att det är avsett som en förening mellan två av olika kön, man och kvinna, så tror jag och många med mig att det skulle finnas större möjlighet att nå enighet i hur vi skall bemöta de homosexuella och deras önskan om att i kyrkan finna någon form av sanktion för sin önskan att leva tillsammans i en homosexuell förening.

Som det nu är så har Kyrkomötet i praktiken svikit och marginaliserat en stor del av Svenska kyrkans medlemmar och aktiva församlingsbor som ser äktenskapet mellan man och kvinna som grunden för hela vårt samhälles uppbyggnad samt, och inte minst, svikit den urkund som vi kallar för Herrens ord eller Vår heliga skrift, alltså vår bibel och därmed den skrift som Gud genom den Helige ande och villiga människor förmedlat till oss.

Motion 2002:66

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, dels om bifall till motion 2002:66 av Vivianne Wetterling och Åke Blomqvist, och befanns propositionen på bifall till motion 2002:66 med övervägande ja besvarad.

På Jan Erik Ågrens begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Åke Blomqvists begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 143 ledamöter röstat för utskottets förslag, 100 för motion 2002:66 och att 4 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:66 av Vivianne Wetterling och Åke Blomqvist om partnerskap mellan homosexuella.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Vivianne Wetterling, Åke Blomqvist, Tobias Jönsson, Ulla Eriksson, Ingrid Emanuelson, Christina Gyberg, Gun Andersson, Helena Bargholtz, Olle Burell, Karin Burstrand, Jens Sjögren, Timmy Leijen, Lisbeth Göranson, Susann Torgerson, Nils Furtenbach, Mari Lönnerblad, Urban Gibson, Gunnar Prytz.

Motion 2002:89

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, dels om bifall till motion 2002:89 av Eva Nyman, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:89 av Eva Nyman om kyrkan och homosexualiteten.

Mot Kyrkomötets beslut att bifalla Kyrkostyrelsens skrivelse 2002:5 *reserverade* sig Eva Nyman.

61 § De kyrkliga valen, beslut

Följande förslag förelåg från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:1 De kyrkliga valen (§ 56):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Susann Torgerson
- ◆ bifall till reservation 2 av Per Lindberg m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:20 av biskop Ragnar Persenius m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:36 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:59 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:112 av Per Ingvarsson
- ◆ bifall till motion 2002:113 av Per Ingvarsson.

Utskottets hemställan företogs till avgörande momentvis.

Moment 1

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med godkännande lägga Kyrkostyrelsens utvärdering av genomförandet av kyrkovalet 2001 till handlingarna.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Inga Alm.

Moment 2

Ordföranden förklarade att propositioner skulle ställas på utskottets förslag moment 2 i varje del mot respektive motion och reservation samt därefter på moment 2 övrigt.

Reservation 1 med bifall till motion 2002:52

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, *dels* om bifall till reservation 1 av Susann Torgerson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:52 av Susann Torgerson m.fl. om minimigränserna för personröstning.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Åke Bendix och Helena Bargholtz.

Reservation 2 med bifall till motion 2002:63

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, *dels* om bifall till reservation 2 av Per Lindberg m.fl., och befanns propositionen på bifall till reservation 2 övervägande ja besvarad.

På Eva Zetterberg begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Per Lindbergs begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 165 ledamöter röstat för utskottets förslag, 79 röstat för reservation 2 och att 1 ledamot avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:63 av Per Lindberg och Tomas Forsner om indirekta val 2005.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Per Lindberg, Tomas Forsner, Nils Gårder, Evert Josefsson, Conny Tyrberg, Nils Svensson, Anna-Lena Arousell Berglund och Gudrun Carlsson i en skriftlig reservation:

Insikten att nuvarande valsystem inte förankrats utifrån behoven hos det fria trossamfundet Svenska kyrkan delar vi reserverar med Kyrkomötets majoritet, som nu anslutit sig till Organisationsutskottets hemställan. Gemensamt ser vi med förväntan fram emot den fortsatta analysen av förutsättningarna för direkta val till Svenska kyrkans beslutande organ, vilken Kyrkostyrelsen aviserar i sin skrivelse (2002:8 Utvärdering av de kyrkliga valen). Den fortsatta analysen kommer att beröra såväl teologiska som praktiska och demokratiska aspekter men tar sikte på att förändringar kan genomföras först till kyrkovalen efter 2005. Vi reserverar anser att förändringar bör genomföras redan till valen 2005. Kyrkomötet avhänder sig nu möjligheten att till nästa år få ett förslag på indirekt valsystem att ta ställning till och därmed möjligheten att sänka kostnaderna för kyrkovalen 2005 med betydande belopp.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för reservation 2 *reserverade* sig Ingrid Smittsarve och Christer Engelhardt i en skriftlig reservation:

Utöver vad i reservationen är anfört vill vi peka på att Svenska kyrkans ekonomi har försämrats. Att återgå till föreslaget enklare och ekonomiskt rimligare valsystem redan 2005 hade känts mycket mera ansvarstagande för Svenska kyrkans pengar. Dessa pengar hade hellre kunnat användas till Svenska kyrkans kärnverksamhet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Tomas Lång, Catharina Månsson, Ursula Frising, Ann-Sofie Persson, Sven E Kragh, Jennie Nordin, Ulla Samuelsson, Fredrik Nilsson, Sten Persson, Joakim Svensson, Birgitta Wrede, Lennart Tildemyr, Berit Simonsson, Stig Eriksson, Monika Sandström, Carina Etander Rimborg, Göran Åberg, Gerd Gullberg-Johnson, Anna Lundblad Mårtensson, Ulla Richardsson, Gösta Äng, Stina Eliasson, Britta Olinder, Lisbeth Göranson, Börje Gustafsson, Gunnar Sehlberg, Tuula Styrfält, Gerd Johansson, Madeleine Malm, Ola Isacsson, Astor Karlsson, Christer Mohlin, Ingemar Öberg och Angela Boëthius.

Motion 2002:20

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, dels om bifall till motion 2002:20 av Ragnar Persenius m.fl., och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils Gårders begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:20 av Ragnar Persenius m.fl. om teologisk analys och översyn av valsystemet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Jennie Nordin, Fredrik Nilsson, Madeleine Malm och Tuula Styrfält.

Motion 2002:36

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:36 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:36 av Erna Arhag om rösträtt för utlandsbosatta svenskar till Kyrkomötet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Svenolof Grenabo, Marija Kogler Johnsson, Erna Arhag, Mats Hagelin, Christina Hjertén, Christina Schnackenburg, Carl Korch, Christina Gyberg, Nils Furtenbach, Margareta Holmberg, Curt Forsbring, Anna Lena Wik-Thorsell och Kristina Sandström.

Motion 2002:59

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:59 av Nils-Arne Rehnström, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:59 av Nils-Arne Rehnström om förrättande av kyrkoval till församling, stift och kyrkomöte.

Motion 2002:112

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:112 av Per Ingvarsson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:112 av Per Ingvarsson om förnygring och förnyelse i Kyrkomötet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Angela Boëthius.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Per Ingvarsson i en skriftlig reservation:

Ett enkelt sätt att bredda demokratin och förnygra Kyrkomötet är att begränsa antalet mandatperioder i Kyrkomötet till högst tre perioder i följd. På så sätt så tvingas man hela tiden till att finna nya ledamöter och detta ger också med automatik ett yngre, ett mer vitaliserat kyrkomöte. Därför reserverar jag mig emot att Kyrkomötet inte antog denna (förträffliga!) motion.

Motion 2002:113

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag moment 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:113 av Per Ingvarsson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:113 av Per Ingvarsson om personval, valsedlar och sedlar.

Mot Kyrkomötets beslut **reserverade** sig Per Ingvarsson i en skriftlig reservation:

Då detta är ett mycket enkelt sätt att dels garantera demokratin – på så sätt att alla nomineringsgrupper får samma exponering – dels att avsevärt minska kostnaderna för kyrkomötesvalet, reserverar jag mig emot att Kyrkomötet inte antog denna motion.

Utskottet moment 2 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag moment 2 övrigt att avslå motionerna 2002:6 av Nils Gårder om kyrkliga val, 2002:18 av Börje Henriksson om uppföljning av kyrkovalet – röstning genom ombud, 2002:72 av Hans-Olof Andrén om spärr i kyrkomötesvalet, 2002:105 av Christer Engelhardt om val till Svenska kyrkans beslutande organ och 2002:111 av Ingrid Smittsarve och Birgitta Josefson-Hultgren om direkta och indirekta val.

62 § Yttrande från Läronämnden, Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1

Läronämndens ordförande, ärkebiskop KG Hammar, meddelade att Läronämnden vid sammanträde samma dag i ett spontanyttrande ställt sig bakom Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 Den svenska evangelieboken. Yttrandet (Ln 2002:11y) delas till ledamöterna under dagen.

63 § Den svenska evangelieboken

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 Den svenska evangelieboken. Ordföranden meddelade att presidiet föreslog att betänkandet skulle behandlas momentvis, enligt följande:

Moment 1, Beslut om ny evangeliebok

Moment 2, Kyrkoårets struktur

Moment 3 och 4, Sön- och helgdagarnas namn och Sön- och helgdagarnas ämnesrubriker

Moment 5, Val av bibelöversättning

Moment 6, Långfredagens episteltexter

Moment 7, Apokryferna

Moment 8, Bibeltexter i övrigt

Moment 9 och 10, Namnet Dagens bön och Dagens bön i evangelieboken

Moment 11, Kyrkmässa

Moment 12, Evangeliebokens namn

Moment 13, Evangelieboken i övrigt

Moment 14, Ändring i 28 kap. kyrkoordningen

I ärendet yttrade sig

Lotta Vahlne Westerhäll, som föreslog att Kyrkomötet skulle behandla moment 1 som sista moment

Joakim Svensson, som yrkade på presidiets förslag

Rolf Forslin

Tomas Forsner

Gunnar Prytz.

Kyrkomötet beslöt att följa presidiets förslag.

Moment 1, Beslut om ny evangeliebok

I debatten yttrade sig

ärkebiskop KG Hammar, som yrkade bifall till utskottets förslag

Nils Gårder, som yrkade på återremiss i den del som avser 20:e söndagen efter trefaldighet

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Nils Gårder (replik).

Ordföranden meddelade att ett beslut om återremiss under Kyrkomötets andra del är ett avsteg från arbetsordningen. Ordföranden kan ta initiativ till ett sådant förslag varefter kvalificerad majoritet fordras för Kyrkomötets beslut. Ordföranden meddelade att han för närvarande inte hade för avsikt att föreslå ett sådant avsteg.

Joakim Svensson, som yrkade bifall till motion 2002:121.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström och Kristina Töyrä.

Britta Olinder, som yrkade bifall till motion 2002:124.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström.

Eric Muhl, som yrkade bifall till motion 2002:124

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Eric Muhl (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Alve Svensson

Johannes Hellberg

biskop Caroline Krook, som yrkade bifall till utskottets förslag

Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Joakim Svensson (replik)

Glenn Håkansson (replik)

Joakim Svensson (replik)

Eric Muhl, som yrkade bifall till motion 2002:124.

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:121 av Jan-Anders Ekelund och Berit Simonsson
- ◆ bifall till motion 2002:124 av Britta Olinder m.fl.

Moment 2, Kyrkoårets struktur

Förelåg i denna del endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

Förste vice ordföranden övertog kl. 11.56 ledningen av förhandlingarna.

Moment 3 och 4, Sön- och helgdagarnas namn, Sön- och helgdagarnas ämnesrubriker

I debatten yttrade sig

Lars Ekblad, som yrkade bifall till reservation 2

Hans-Olof Andrén, som yrkade bifall till motion 2002:146

Fredrik Sidenvall, som yrkade bifall till utskottets förslag med den ändring som föranleds av bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström.

Lars Ekblad (replik)

Hans-Olof Andrén (replik)

Ola Isacsson, som yrkade bifall till ett av honom under överläggningen framlagt förslag

Torsten Josephsson.

I detta anförande *instämde* Kristina Töyrä och Berit Simonsson.

Per Ingvarsson, som yrkade bifall till reservation 1 och reservation 2

biskop Biörn Fjärstedt, som yrkade bifall till motion 2002:146

ärkebiskop KG Hammar

Torsten Josephsson (replik)

Ola Isacsson, som yrkade bifall till tillägg till av honom under överläggningen framlagt förslag

Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Ola Isacsson (replik)

Hans-Olof Andrén (replik)

Glenn Håkansson (replik).

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Lars Ekblad
- ◆ bifall till reservation 2 av Lars Ekblad
- ◆ bifall till motion 2002:146 av Hans-Olof Andrén
- ◆ bifall till av Fredrik Sidenvall under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag jämte tillägg.

Förhandlingarna ajournerades kl. 12.30.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00 under ledning av förste vice ordföranden.

63 § Den svenska evangelieboken, forts.

Moment 5, Val av bibelöversättning

I debatten yttrade sig

Fredrik Sidenvall, som yrkade bifall till motion 2002:138

Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Fredrik Sidenvall (replik).

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:138 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson.

Moment 6, Långfredagens texter

Förelåg i denna del endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

Moment 7, Apokryferna

I debatten yttrade sig

Ola Isacsson, som yrkade bifall till motion 2002:162

Johannes Hellberg, som yrkade bifall till motion 2002:123 punkt 6.

I detta anförande *instämde* Anders Novak.

Stefan Gustavsson, som yrkade bifall till motion 2002:123 punkt 6.

I detta anförande *instämde* Karl-Gunnar Svensson, Michael Martinson, Torsten Josephsson, Anders Novak, Rune Johansson, Per Ingvarsson, Lennart Svensson och Sten Johansson.

Curt Forsbring, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Hans Wallmark.

Stefan Gustavsson (replik)

Curt Forsbring (replik)

ärkebiskop KG Hammar

Ola Isacson (replik)

Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:123 punkt 6 av Alve Svensson m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:162 av Ola Isacson•.

Moment 8, Bibeltexter i övrigt

I debatten yttrade sig

Nils Gårder, som yrkade bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström.

Hans-Olof Andrén, som yrkade bifall till motion 2002:144

Fredrik Sidenvall

Tomas Forsner, som yrkade bifall till av honom under överläggning framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström.

Bertil Olsson, som yrkade bifall till motion 2002:133

Torsten Josephsson, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag

Joakim Svensson, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström och Karl-Gunnar Svensson.

Biskop Jonas Jonsson

Nils Gårder (replik)

Börje Henriksson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Eric Lundqvist

Nils Gårder

Fredrik Sidenvall, som yrkade bifall till av Joakim Svensson under överläggningen framlagt förslag

Tomas Forsner, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag

Torsten Josephsson, som yrkade bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 samt motion 2002:133.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström.

Biskop Jonas Jonsson (replik)

Torsten Josephsson (replik)

biskop Jonas Jonsson (replik)

Torsten Josephsson (replik)

Margarethe Isberg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Nils Gårder (replik)

ärkebiskop KG Hammar

Tomas Forsner (replik)

Nils Gårder (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)
Nils Gårder (replik)
Torsten Josephsson (replik)
ärkebiskop KG Hammar (replik)
Torsten Josephsson (replik)
Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag
Erik Lundqvist (replik)
biskop Lars-Göran Lönnermark
Tomas Forsner (replik).

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:133 av Bertil Olsson
- ◆ bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 av Nils Gårder
- ◆ bifall till motion 2002:144 av Hans-Olof André
- ◆ bifall till av Tomas Forsner under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Torsten Josephsson under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Joakim Svensson under överläggningen framlagt förslag.

Moment 9 och 10, Namnet Dagens bön och Dagens bön i evangelieboken

I debatten yttrade sig

Fredrik Sidenvall, som under moment 9 yrkade bifall till motion 2002:136 punkt 2 och under moment 10 yrkade bifall till motion 2002:136 punkterna 1, 3, 4

Bertil Olsson

Johannes Hellberg, som yrkade bifall till motion 2002:143 punkt 1

Anders Åkerlund

ärkebiskop KG Hammar

Anders Åkerlund (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Anders Åkerlund (replik)

Johannes Hellberg (replik)

Anders Roos, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag

Per Ingvarsson, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag

Lennart Koskinen, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Åsa Ek.

Biskop Caroline Krook.

I detta anförande *instämde* Barbro Pettersson.

Fredrik Sidenvall (replik)

biskop Caroline Krook (replik)

Fredrik Sidenvall (replik)

Anders Roos (replik)

biskop Caroline Krook (replik)

Anders Roos (replik)

Ola Isacson, som önskade justera tidigare framlagt yrkande med anledning av motion 2002:162.

Ordföranden förklarade att överläggningen i den delen var avslutad men att justeringen av yrkandet var noterat.

Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:136 punkt 1–4 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson
- ◆ bifall till motion 2002:143 punkt 1 av Nils Gårder
- ◆ bifall till av Per Ingvarsson under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Anders Roos under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Lennart Koskinen under överläggningen framlagt förslag.

Ordföranden övertog kl. 16.11 ledningen av förhandlingarna.

Moment 11, Kyrkmässa

I debatten yttrade sig

Anders Roos, som yrkade bifall till motion 2002:152 punkt 3 och 4

Glenn Håkansson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Anders Roos (replik).

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:152 punkt 3 och 4 av Anders Roos.

Moment 12, Evangeliebokens namn

Förelåg i denna del endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

Moment 13, Evangelieboken i övrigt

Förelåg i denna del endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

Moment 14, Ändring i 28 kap. kyrkoordningen

I ärendet yttrade sig

Per Ingvarsson, som yrkade bifall till motion 2002:115.

Överläggningen var därmed avslutad i denna del och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:115 av Per Ingvarsson (detta yrkande behandlades vid beslutsfattandet under mom. 2).

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

Andre vice ordföranden övertog kl. 16.21 ledningen av förhandlingarna.

64 § Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:2 Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska.

I ärendet yttrade sig

Alve Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Nils Gårder.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

65 § Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:3 Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk.

I den debatten yttrade sig

Alve Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Birger Wernersson och Ingrid Karlsson.
Biskop Lars-Göran Lönnermark.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

66 § Försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:4 Försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap.

I ärendet yttrade sig

Nils Gårder, som yrkade bifall till motion 2002:10

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:10

Alve Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:10 av Nils-Arne Rehnström.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

67 § Herrens bön

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:5 Herrens bön.

I ärendet yttrade sig

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:17 samt till av honom under överläggningen framlagt tillägg

Kerstin Bergman

Alve Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:17 av Nils-Arne Rehnström samt av honom under överläggningen framlagt tillägg.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

68 § Tillstånd att leda gudstjänst

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:6 Tillstånd att leda gudstjänst.

I ärendet yttrade sig

Lars-Ivar Ericson.

I detta anförande *instämde* Sten Persson.

Alve Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

♦ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

69 § Folklig mässa

Förelåg Gudstjänstutskottets betänkande 2002:7 Folklig mässa.

I ärendet yttrade sig

Alve Svensson, som yrkade på bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

♦ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

70 § Församlingsindelningen

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:2 Församlingsindelningen.

I ärendet yttrade sig

Gudrun Carlsson.

I detta anförande *instämde* Sonja Grunselius.

Lars-Ivar Ericson.

I detta anförande *instämde* Sven-Erik Björklund, Sten Persson och Ingemar Öberg.

Ulla Rickardsson, som yrkade bifall till av henne under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Sven-Erik Björklund, MajVis Hultén, Ingrid Smittsarve, Ingemar Öberg, Christer Engelhardt, Inger Lif, Lisbeth Göranson och Monika Sandström.

Biskop Lars-Göran Lönnermark.

I detta anförande *instämde* Mari Lönnerblad och Christina Hjertén.

Biskop Tony Guldbbrandzén

Börje Henriksson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Birger Wernersson.

Allan Lewin, som yrkade bifall utskottets förslag

biskop Ragnar Persenius

Thomas Söderberg, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Sigvard Olsson och Monika Sandström.

Tomas Forsner, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

♦ bifall till utskottets förslag

♦ bifall till av Ulla Rickardsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

71 § Ordförande i stiftsstyrelser, domkapitel och Kyrkostyrelsen

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:3 Ordförande i stiftsstyrelser, domkapitel och Kyrkostyrelsen.

I ärendet yttrade sig

Evert Josefsson, yrkade bifall till utskottets förslag

Staffan Holmgren, som yrkade bifall till av Gunnar Prytz under överläggningen framlagt förslag

Gunnar Prytz, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Aina Andersson, Timmy Leijen, Margareta Carlenius och Allan Lewin.

Reidar Gustavsson, som drog tillbaka andra att-satsen i sin motion 2002:53 samt yrkade bifall till av Gunnar Prytz under överläggningen framlagt förslag

biskop Ragnar Persenius.

I detta anförande *instämde* Anders Novak, Christer Engelhardt, Sonja Grunselius och Gösta Äng.

Staffan Holmgren (replik)

biskop Ragnar Persenius (replik)

Staffan Holmgren (replik)

biskop Ragnar Persenius (replik)

Gunnar Prytz (replik)

biskop Ragnar Persenius (replik)

Gunnar Prytz (replik)

biskop Ragnar Persenius (replik).

Gunnar Prytz önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Staffan Holmgren önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Birgitta Björner, som yrkade bifall till utskottets förslag

biskop Anders Wejryd.

I detta anförande *instämde* Anders Novak.

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till av Gunnar Prytz under överläggningen framlagt förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

Förhandlingarna ajournerades kl. 17.55.

Förhandlingarna återupptogs kl. 19.30 under ledning av ordföranden.

72 § Biskoparnas ställning i Kyrkomötet

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:4 Biskoparnas ställning i Kyrkomötet.

I ärendet yttrade sig

Åke Blomqvist, som yrkade bifall till utskottets förslag

Benny Jönsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Annette Lundquist Larsson.

Torgny Larsson, som yrkade bifall utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Börje Henriksson, Levi Bergström, Birgith Wiklund Molberg, Jan-Erik Forsberg, Birger Wernersson, Sigvard Olsson och BoLennart Anbäcken.

Thomas Söderberg, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Conny Tyrberg och Gerd Gullberg-Johnson.

Tomas Forsner, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

♦ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

73 § Vissa frågor om biskopsval m.m.

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:5 Vissa frågor om biskopsval m.m.

I ärendet yttrade sig

Stefan Landmark, som yrkade bifall till reservation 1.

I detta anförande *instämde* Lennart Tildemyr och Inger Dafgård.

Anna-Lena Arousell Berglund, som yrkade bifall till motion 2002:26.

I detta anförande *instämde* Anna Lundblad Mårtensson.

Sven Håkansson

Christer Engelhardt, som yrkade bifall till reservation 1

Karl-Gunnar Svensson, som yrkade bifall till reservation 1.

I detta anförande *instämde* Marianne Kronbäck och Nils-Arne Rehnström.

Birgitta Björner, som yrkade bifall utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Johnny Larsson.

Tomas Forsner

Sonja Grunselius, som yrkade bifall till motion 2002:26

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Stefan Landmark (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

♦ bifall till utskottets förslag

♦ bifall till reservation 1 av Stefan Landmark med bifall till motion 2002:26.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

74 § Stiftsindelningen

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:6 Stiftsindelningen.

I ärendet yttrade sig

Anders Åkerlund, som yrkade bifall till utskottets förslag

Reidar Gustafsson

Birgitta Björner, som yrkade bifall till utskottets förslag

Christer Engelhardt, som yrkade bifall till utskottets förslag

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

♦ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

75 § Domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:7 Domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet.

I ärendet yttrade sig

Britt Louise Agrell, som yrkade bifall till motion 2002:34.

I detta anförande *instämde* Stina Eliasson.

Biskop Lars Eckerdal, som yrkade bifall till motion 2002:34

Erna Arhag, som yrkade bifall till motion 2002:34.

I detta anförande *instämde* Gunilla Andersson och Åsa Ek.

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Erna Arhag (replik)

Birgitta Björner, som yrkade bifall till utskottets förslag

Erna Arhag (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:34 av Erna Arhag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

76 § Överprövningsinstanser

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:8 Överprövningsinstanser.

I ärendet yttrade sig

Lotta Vahlne Westerhäll, som yrkade bifall till motionerna 2002:39 och 2002:92

Erna Arhag, som yrkade bifall till motion 2002:39.

I detta anförande *instämde* Annette Lundquist Larsson och Gunilla Andersson.

Benny Jönsson, som yrkade bifall till motionerna 2002:39 och 2002:92.

I detta anförande *instämde* Annette Lundquist Larsson.

Lotta Vahlne Westerhäll (replik)

Birgitta Björner, som yrkade bifall till utskottets förslag

Erna Arhag (replik)

Birgitta Björner (replik)

Tomas Forsner, som yrkade bifall till utskottets förslag

Erna Arhag (replik)

Susann Torgerson

Birgitta Björner

Lotta Vahlne Westerhäll (replik)

Nils Gårder, som yrkade bifall till utskottets förslag

Erna Arhag (replik)

Lotta Vahlne Westerhäll (replik)

Tomas Forsner, som yrkade bifall till utskottets förslag

Margareta Börjesson, som yrkade bifall till motion 2002:39

Nils Gårder (replik)

Margareta Börjesson (replik)

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag

Onsdagen den 23 oktober 2002

- ◆ bifall till motion 2002:39 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:92 av Iréne Pierazzi och Annette Lundquist Larsson.
(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

77 § Extra sammanträde med Kyrkorättsutskottet

En förfrågan hade lämnats till presidiet om ett extra sammanträde med Kyrkorättsutskottet under morgondagen för att behandla ändringar i kyrkoordningen med anledning av Organisationsutskottets betänkanden 2002:2, 2002:3, 2002:7 och 2002:8.

Kyrkomötet beslöt att i enlighet med presidiets förslag godkänna ett extra sammanträde med Kyrkorättsturskottet den 24 oktober 2002.

78 § Kyrklig beredskap

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:9 Kyrklig beredskap.

I ärendet yttrade sig

Erna Arhag, som yrkade bifall till motion 2002:67

BoLennart Anbäcken, som yrkade bifall till motion 2002:67

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Birgitta Björner, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:67 av Sten Elmberg.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

79 § Valfri församling

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:10 Valfri församling.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

80 § Kyrkonämndens arbetsgivaransvar

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:11 Kyrkonämndens arbetsgivaransvar.

I ärendet yttrade sig

Staffan Holmgren, som yrkade bifall till utskottets förslag

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

81 § Antalet ledamöter i Kyrkomötet

Förelåg Organisationsutskottets betänkande 2002:12 Antalet ledamöter i Kyrkomötet.

I ärendet yttrade sig

Benny Jönsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Johnny Larsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Evert Josefsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

♦ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 24 oktober 2002.)

82 § Extra sammanträde med Kyrkorättsutskottet

Meddelade ordföranden att Kyrkorättsutskottet sammanträder torsdag 24 oktober kl. 12.30.

Förhandlingarna ajournerades kl. 21.10.

Dagen avslutades med en kvällsandakt ledd av Johan Lothigius.

Torsdagen den 24 oktober 2002

Kyrkomötet 2002

Torsdagen den 24 oktober

Kl. 10.30–12.30, 14.00–18.30, 19.30–23.30

Dagen inleddes med en andakt ledd av Eva Zetterberg.

Förhandlingarna återupptogs under ledning av ordföranden.

83 § Principerna för Kyrkomötets arbete

Ordföranden talade om principerna för Kyrkomötets arbete som innebär att slå vakt om den kyrkorättsliga legitimiteten och auktoriteten som Svenska kyrkans högsta beslutande organ, att garantera att frågor av läromässig och kyrkorättslig natur får en grannliga och riktig hantering och att slå vakt om de begränsade ekonomiska resurser som står till den nationella nivåns förfogande. Besluten som fattas skall vara entydiga, enkla och korrekta läromässigt, kyrkorättsligt och ekonomiskt.

84 § Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:2 Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska förelåg endast utskottets förslag (§ 64).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att bifalla Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:11 Kyrkliga böcker på finska och lulesamiska.

85 § Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:3 Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk förelåg endast utskottets förslag (§ 65).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att bifalla Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:12 Bibeltexter och gudstjänstordning på teckenspråk.

86 § Försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:4 Försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap förelåg följande förslag (§ 66):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:10 Nils-Arne Rehnström.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:10 av Nils-Arne Rehnström,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:10 av Nils-Arne Rehnström om försoningsakt i anslutning till nytt äktenskap.

87 § Herrens bön, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:5 Herrens bön förelåg följande förslag (§ 67):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:17 av Nils-Arne Rehnström och av honom underöverläggningen framlagt tillägg.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:17 av Nils-Arne Rehnström och av honom under överläggningen framlagt tillägg

att förslag på formuleringar till Herrens bön skulle kunna vara enligt följande: – Ge oss styrka i våra provningar. – Hjälp oss stå emot frestelser. – Styrk oss då vi prövas. – Ge oss uthållighet då vi prövas. – Var med oss i våra provningar. – Beskydda oss mot frestelser. ... Eller någon liknande formulering.

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:17 av Nils-Arne Rehnström om vår Herres bön.

88 § Tillstånd att leda gudstjänst, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:6 Tillstånd att leda gudstjänst förelåg endast utskottets förslag (§ 68).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:41 av Lars-Ivar Ericson om att leda gudstjänst.

89 § Folklig mässa, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:7 Folklig mässa förelåg endast utskottets förslag (69 §).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:114 av Per Ingvarsson om ny kyrkohandbok.

90 § Biskoparnas ställning i Kyrkomötet, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:4 Biskoparnas ställning i Kyrkomötet förelåg endast utskottets förslag (§ 72).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motionerna 2002:9 av Nils-Arne Rehnström om rösträtt för biskopar i Kyrkomötet, 2002:21 av Åke Blomqvist m.fl. om biskoparnas ställning i Kyrkomötet, 2002:42 av Benny Jönsson m.fl. om biskoparnas ställning i Kyrkomötet, 2002:58 av Torgny Larsson m.fl. om biskoparnas ställning i Kyrkomötet, 2002:74 av Robert Schött och Erna Arhag om biskoparnas ställning i Kyrkomötet och 2002:80 av Per Ingvarsson om biskoparnas rösträtt i Kyrkomötet uppdra åt Kyrkostyrelsen att tillsätta en utredning som förutsättningslöst skall utreda biskoparnas ställning i Kyrkomötet.

91 § Vissa frågor om biskopsval m.m., beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:5 vissa frågor om biskopsval m.m. förelåg följande förslag (§ 73):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Stefan Landmark med bifall till motion 2002:26.

Reservation 1 med bifall till motion 2002:26

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till reservation 1 av Stefan Landmark,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Karl-Gunnar Svenssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Karl-Gunnar Svensson begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 156 ledamöter röstat för utskottets förslag, 79 för reservation 1 och att 11 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:26 av Karl-Gunnar Svensson om diakoners rösträtt i biskopsval.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Christer Engelhardt, Inga Alm.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i övrigt att avslå motion 2002:98 av Sven Håkansson m.fl. om diakoners medverkan vid val samt motion 2002:104 av Christer Engelhardt om röstberättigade vid biskopsval och val av ärkebiskop.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Karl-Gunnar Svensson, Lennart Tildemyr, Roland Persfjord, Stefan Landmark och Lennart Svensson.

92 § Stiftsindelningen, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:6 Stiftsindelningen förelåg endast utskottets förslag (§ 74).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* med anledning av motion 2002:75 av Robert Schött om stiftsindelningen uppdra åt Kyrkostyrelsen att föranstalta om en sådan kartläggning som anges i betänkandet.

2. *att* avslå motionerna 2002:27 av Karl-Gunnar Svensson om möjlighet att införa hjälpbiskopar i stiftet för Svenska kyrkan, 2002:28 av Karl-Gunnar Svensson om utökat antal stift och biskopar för Svenska kyrkan och 2002:37 av Erna Arhag och Reidar Gustafsson om översyn av antalet stift i Svenska kyrkan m.m.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:37 *reserverade* sig Erna Arhag.

93 § Kyrklig beredskap, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:9 Kyrklig beredskap förelåg följande förslag (§ 78):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:67 av Sten Elmberg.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:67 av Sten Elmberg,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:67 av Sten Elmberg m.fl. om kyrklig beredskap.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Kristina Sandström, Inga Alm, och Erna Arhag.

94 § Valfri församling, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:10 Valfri församling förelåg endast utskottets förslag (§ 79).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:79 av Per Ingvarsson om rätten att välja församling.

95 § Kyrkonämndens arbetsgivaransvar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:11 Kyrkonämndens arbetsgivaransvar förelåg endast utskottets förslag (§ 80).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:76 av Staffan Holmgren om att klarlägga kyrkonämndens arbetsgivaransvar.

96 § Antalet ledamöter i Kyrkomötet, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:12 Antalet ledamöter i Kyrkomötet förelåg endast utskottets förslag (§ 81).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:43 av Benny Jönsson m.fl. om antalet ledamöter i Kyrkomötet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Benny Jönsson.

97 § Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar

Förelåg ekumenikutskottets betänkande 2002:1 Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar.

I ärendet yttrade sig

Kristina Sandström, som yrkade bifall till i första hand reservation 1, i andra hand till reservation 3.

I detta anförande *instämde* Bertil Persson, Anna Lena Wik-Thorsell och Svenolof Grenabo.

Reidar Gustafsson, som yrkade bifall till i första hand reservation 1, i andra hand till reservation 2

biskop Biörn Fjärstedt.

I detta anförande *instämde* Anders Novak, Ingrid Smittsarve och Christer Engelhardt.

Åke Blomqvist, som yrkade bifall till utskottets förslag

Lennart Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Marianne Kronbäck.

Bengt Olof Dike, som yrkade bifall till reservation 1

Lennart Svensson (replik)

Bengt Olof Dike (replik)

biskop Tony Guldbrandzén, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Anders Novak och Sonja Grunselius.

Erna Arhag, som yrkade bifall till i första hand reservation 1, i andra hand till motionerna 125–130

Agneta von Essen Hedengren, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Anders Novak.

Margareta Grape, som yrkade bifall till reservation 2 och bifall till utskottets förslag med undantag för första att-satsen i motion 139.

I detta anförande *instämde* BoLennart Anbäcken.

Susann Torgerson, som yrkade bifall till i första hand reservation 1, i andra hand till motionerna 125–130.

I detta anförande *instämde* Erna Arhag.

Biskop Tony Guldbrandzén (replik)

Susann Torgerson (replik)

biskop Tony Guldbrandzén (replik)

Stina Eliasson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Ingrid Smittsarve och Christer Engelhardt.

Erna Arhag (replik)

Stina Eliasson (replik)

Erna Arhag (replik)

Stina Eliasson (replik)

Erna Arhag önskade få antecknat till protokollet att hon inte hade rätt till ytterligare replik.

Reidar Gustafsson, som yrkade bifall till i första hand reservation 1 och i andra hand till reservation 2

Stina Eliasson (replik)

Reidar Gustafsson (replik)

Stina Eliasson (replik)

Eric Muhl, som yrkade bifall till reservation 1

Bertil Persson, som yrkade bifall till reservation 1.

I detta anförande *instämde* Erna Arhag.

Ingrid Smittsarve, som yrkade bifall utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Christer Engelhardt.

Agneta von Essen Hedengren

biskop Claes-Bertil Ytterberg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Anders Novak, som yrkade bifall till utskottets förslag

Margarethe Isberg, som yrkade bifall till utskottets förslag och till reservation 2.

I detta anförande *instämde* BoLennart Anbäcken.

Ärkebiskop KG Hammar

Reidar Gustafsson (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Reidar Gustafsson (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Reidar Gustafsson önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Erna Arhag

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Erna Arhag (replik)

ärkebiskop KG Hammar (replik)

Erna Arhag (replik)

biskop Biörn Fjärstedt (replik)

Erna Arhag (replik)

Karin Burstrand, som yrkade bifall till utskottets förslag och till reservation 2

Anders Roos, som yrkade bifall på utskottets förslag.

Meddelade ordföranden att överläggningarna i detta ärende skulle fortsätta senare denna dag efter beslut om *Den svenska evangelieboken*.

Förhandlingarna ajournerades kl. 12.30.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00 under ledning av ordföranden.

98 § Den svenska evangelieboken, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 Den svenska evangelieboken förelåg ett antal förslag (§ 63) som företogs till avgörande momentvis.

Moment 1, Beslut om ny evangeliebok

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:121 av Jan-Anders Ekelund och Berit Simonsson
- ◆ bifall till motion 2002:124 av Britta Olinder m.fl.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:121 av Jan-Anders Ekelund och Berit Simonsson,

dels om bifall till motion 2002:124 av Britta Olinder m.fl.,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. För antagande av kontraposition i huvudvoteringen ställdes propositioner på motion 2002:121 och motion 2002:124 och befanns propositionen på bifall till motion 2002:124 med övervägande ja besvarad. *Kyrkomötet beslöt* således att till kontraposition i huvudvoteringen anta motion 2002:124 av Britta Olinder m.fl.

Härefter ställdes propositioner på utskottets förslag och motion 2002:124 och förklarade ordföranden att han fann propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:121 av Jan-Anders Ekelund och Berit Simonsson om att skjuta upp beslutet om en ny evangeliebok av demokratiska och ekonomiska skäl samt motion 2002:124 av Britta Olinder m.fl. om att skjuta upp beslutet om evangelieboken.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Per Ingvarsson, Berit Simonsson, Fredrik Sidenvall, Torbjörn Kastell och Nils-Arne Rehnström.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:121 *reserverade* sig Joakim Svensson.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:124 *reserverade* sig Carina Etander Rimborg.

Moment 2, Kyrkoårets struktur

Här har föreslagits

- ◆ dels bifall till utskottets förslag
- ◆ dels bifall till motion 2002:115 av Per Ingvarsson (detta yrkande framställdes under överläggningen under mom. 14).

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:115 av Per Ingvarsson

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att dels avslå motion 2002:115 av Per Ingvarsson om placering av den helige Mikael's dag, dels avslå motion 2002:116 av Per Ingvarsson om placering av jungfru Marie bebådelsedag.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Per Ingvarsson.

Moment 3 Sön- och helgdagarnas namn

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 1 av Lars Ekblad
- ◆ bifall till reservation 2 av Lars Ekblad
- ◆ bifall till motion 2002:146 av Hans-Olof André
- ◆ bifall till av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag.

Utskottets förslag ställdes mot vart och ett av de övriga förslagen.

Reservation 1, med bifall till motionerna 2002:148 punkt 6, 2002:157, 2002:169, och under överläggningen framlagt förslag av Ola Isacsson punkt 1

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till reservation 1 av Lars Ekblad,

dels om bifall till av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag punkt 1 att den söndag som följer efter Kristi himmelfärds dag får namnet "Sjunde söndagen i påsktiden eller söndagen före pingst" och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Ola Isacssons begäran företogs votering. För antagande av kontraposition i huvudvoteringen ställdes propositioner på reservation 1 och Ola Isacssons under överläggningen framlagda förslag punkt 1 och befanns propositionen på bifall till reservation 1 av Lars Ekblad med övervägande ja besvarad.

På Lars Ekblads begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning befanns propositionen på bifall till av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag punkt 1 med övervägande ja besvarad. **Kyrkomötet beslöt** således att till kontraposition i huvudvoteringen anta av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag punkt 1.

Härefter ställdes propositioner på utskottets förslag i denna del och på av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag punkt 1 och förklarade ordföranden att han fann propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:148 punkt 6 av Ola Isacsson om förändringar i förslaget till ny utgåva av Den svenska evangelieboken, 2002:157 av Per Ingvarsson om söndagen före pingst samt 2002:169 av Lars Ekblad om namn på den sjunde söndagen i påsktiden.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för reservation 1 **reserverade** sig Åke Bendix.

Reservation 2, med bifall till motion 2002:120

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till reservation 2 av Lars Ekblad, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Lars Ekblads begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet hade röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:120 av Lars Ekblad om domssöndagen.

Mot Kyrkomötets beslut **reserverade** sig Åke Bendix.

Motion 2002:146

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:146 av Hans-Olof Andrén, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Hans-Olof Andréns begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:146 av Hans-Olof Andrén om benämningen Jungfru Marie kyrkogångsday.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Angela Boëthius.

Under överläggningen framlagt förslag av Ola Isacsson punkt 2

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag om namnet på Bönsöndagen, *dels* om bifall till av Ola Isacsson under överläggningen framlagt förslag punkt 2 att Bönsöndagen ges namnet "Sjätte söndagen i påsktiden eller Bönsöndagen" och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag i denna del.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Angela Boëthius.

Mot Kyrkomötets *reserverade* sig Ola Isacsson i en skriftlig reservation:

Evangelieboken är ett uttryck för Svenska kyrkans bekännelse – det torde vara en rimlig tolkning av kyrkoordningen. I en "mjukare mening" skapar evangelieboken människors syn på vad som är Svenska kyrkans lära. Även om Kyrkomötets beslut inte formellt uttalar sig om Svenska kyrkans syn på påsktidens omfattning, formar evangelieboken en syn kring Svenska kyrkans syn på kyrkoåret. Den syn som den nu antagna evangelieboken ger uttryck för är att påsktiden omfattar 40 dagar, tiden fram till Kristi himmelfärds dag. Beslutet är mycket olyckligt. Det finns ytterst få saker som de flesta kristna genom alla tider över hela världen varit och är helt överens om. En av dessa saker är påsktidens omfattning. Så tidigt som kring år 200 finns belägg för att påsktiden omfattar 50 dagar. Påsktidens omfattning är därmed ett av de äldsta elementen i kyrkoåret. De 50 dagarna ger även en relation till judendomen: Judendomen betraktar tiden mellan påsk och pingst som något sammanhängande helt. Den synen övertogs av den unga kyrkan och bidrog till att det tog märkvärdigt lång tid innan Kristi himmelfärds dag blev en fest inom ramen för påsktiden. Därvid avvisade kyrkan de krafter som ville förkorta påsktiden från 50 till 40 dagar.

Denna reservation vänder sig huvudsakligen mot namnet Söndagen före pingst, ett namn som signalerar att påsktiden slutar med Kristi himmelfärds dag. Sammanfattningsvis: 1) Genom sitt beslut har Kyrkomötet avskurit oss från den syn på påsktiden som omfattas av de flesta kristna i världen. 2) Vidare innebär beslutet ett avsteg från ett av de allra äldsta elementen i kyrkoåret, påsktidens omfattning. 3) Vidare har den nya evangelieboken upphävt den relation som hittills funnits mellan det judiska "kyrkoåret" och det som varit Svenska kyrkans kyrkoår. 4) Slutligen har Svenska kyrkan antagit en syn på kyrkoårets omfattning som bekämpades av den unga kyrkan.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i övriga delar att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med bifall till motion 2002:119 av Per Ingvarsson om söndagen efter midsommardagen och med avslag på motionerna 2002:117 punkt 1 av Per Ingvarsson om passionssöndag, 2002:118 av Per Ingvarsson om jungfru Marie kyrkogångsday, 2002:145 av Hans-Olof Andrén om

benämningen Kristi förklarings dag, 2002:155 av Per Ingvarsson om söndagarna efter trefaldighet anta de av utskottet föreslagna namnen för sön- och helgdagarna enligt bilaga 2 i Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 i denna del.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Per Ingvarsson.

Moment 4, Sön- och helgdagarnas ämnesrubriker

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Fredrik Sidenvall under överläggningen framlagt förslag.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till av Fredrik Sidenvall under överläggningen framlagt förslag

att 10:e söndagen efter trefaldighet får rubriken "Förspillda tillfällen",

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Fredrik Sidenvalls begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag i denna del.

Kyrkomötet beslöt vidare att bifalla utskottets förslag i övrigt att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med bifall till motion 2002:137 punkt 1, i den del som avser tema för tjugoundra söndagen efter trefaldighet, och med avslag på motionerna 2002:137 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson om evangeliebokens texter, i de övriga delar som avser teman för sön- och helgdagarna, 2002:152 punkt 2 av Anders Roos om Den svenska evangelieboken, 2002:158 av Per Ingvarsson om tema för trettondedag jul och andra söndagen efter trettondedagen, 2002:160 av Per Ingvarsson om bibelcitrat eller ämnesrubrik och 2002:165 av Lars Ekblad om evangeliebokens ämnesrubriker anta de av utskottet föreslagna ämnesrubrikerna för sön- och helgdagarna enligt bilaga 2 i Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 i denna del.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Johannes Hellberg, Joakim Svensson, Fredrik Sidenvall och Marianne Kronbäck.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för Fredrik Sidenvalls förslag *reserverade* sig Carina Etander Rimborg.

Moment 5, Val av bibelöversättning

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:138 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:138 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:138 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson om val av bibelöversättning vid läsning i huvudgudstjänst anta Kyrkostyrelsens förslag angående val av bibelöversättning.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Marianne Kronbäck, Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson.

Moment 6, Långfredagens episteltexter

Här har endast föreslagits bifall utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med avslag på Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del anta de av utskottet föreslagna episteltexterna för långfredagen enligt Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 bilaga 3.

Moment 7, Apokryferna

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:123 punkt 6 av Alve Svensson m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:162 av Ola Isacsson med under överläggningen framlagt förslag om ändring i första att-satsen.

Utskottets förslag ställdes mot var och en av motionerna.

Motion 2002:123 punkt 6

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:123 punkt 6 av Alve Svensson m.fl., och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Johannes Hellbergs begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:123 punkt 6 av Alve Svensson m.fl. om förändring av vissa texter anta Kyrkostyrelsens förslag om apokryferna.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Michael Martinson, Torsten Josephsson, Åke Bendix, Carina Etander Rimborg och Berit Simonsson.

Motion 2002:162

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:162 av Ola Isacsson med under överläggningen framlagt förslag om ändring i första att-satsen till
att uppdra åt Kyrkostyrelsen att med anledning av introduktionen av en ny evangeliebok utarbeta en skrift som djupare motiverar och reflekterar över

apokryfernas ställning i Svenska kyrkans gudstjänstliv med anledning av att läsningar ut apokryferna ingår i evangelieboken, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Ola Isacsson begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Ola Isacssons begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 164 ledamöter röstat för utskottets förslag, 58 ledamöter för motion 2002:162 och att 16 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:162 av Ola Isacsson om fördjupad reflektion kring apokryfernas användning i evangelieboken anta Kyrkostyrelsens förslag om apokryferna.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Fredrik Sidenvall, Bertil Olsson, Roland Persfjord, Jan Erik Ågren, Marianne Kronbäck, Rune Johansson, Sten Johansson, Alve Svensson, Lennart Svensson, Anders Novak, Karl-Gunnar Svensson, Joakim Svensson, Kristina Töyrä, Åke Bendix, Carina Etander Rimborg, Angela Boëthius, Anna Lena Wik-Thorsell och Inga Alm.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Tomas Lång i en skriftlig reservation:

Jag reserverar mig till förmån för motion 2002:162, där jag särskilt vill understryka första att-satsens innehåll.

Mot Kyrkomötets beslut att införa apokryfa texter i *Den svenska evangelieboken* *reserverade* sig Johannes Hellberg, Åke Bendix, Berit Simonsson, Karl-Gunnar Svensson, Marianne Kronbäck och Kristina Töyrä i en skriftlig reservation:

Reservationen föranleds av två orsaker, dels att detta beslut är ett för stort beslut att fatta utan föregående teologisk analys och debatt, dels att beslutet i sig är mycket tveksamt av följande skäl: - Evangelieboken i den antagna formen ger uttryck för en tveksam syn på Skriften, då den ger intryck av att de kanoniska och apokryfa böckerna är likvärdiga för kyrkan. - Det medför (en positiv) uppvärdering av apokryferna men tyvärr en nedvärdering av de kanoniska skrifterna.

Angående den första orsaken kan nämnas den mycket kortfattade redogörelsen för ärendet i Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4, sid. 14, och likaledes i Läronämndens yttrande i ärendet, Ln 2002:1y.

Först vill vi personligen uttrycka vår glädje över att apokryferna översatts av bibelkommissionen och infogats i bibelutgåvor. Det är, som vi ser det, bra att apokryferna som historiskt sett betytt mycket för vår kultur nu gjorts tillgängliga på modern svenska. Detta är inte kyrkans beslut, men nämnes för att undanröja misstankar om en generellt sett negativ uppfattning om apokryferna. Det är svårt att göra historiska jämförelser i ärendet, eftersom evangelieboken 1983 är den första svenska evangeliebok som innefattar texter från Gamla testamentet över huvud taget.

Vår reservation vänder sig inte mot att man i god luthersk tradition använder Gamla testamentets apokryfer till uppbygglig läsning eller som underlag för en predikan. I så motto stämmer påståendena om öppenheten i den lutherska bibelsynen, men denna öppenhet är alltid intimt förknippad med

principen Solus Christus. Apokryferna används bara i den mån de överensstämmer med de kanoniska skrifterna och driver Kristus. Detta innebär dock inte att gränserna för kanon saknas i en luthersk skriftuppfattning.

I debatten har framförts som skäl för apokryfernas införande i evangelieboken att de nu ingår i våra bibelutgåvor. Det skulle vara förödande för vår kyrka om kanons omfattning avgörs av en förlagschef. Bibelkommissionens utgåva kan således inte användas som argument i debatten. Man skulle kunna anföra att Luther diskuterade några nytestamentliga skrifers kanonicitet (de som i Gustav II Adolfs bibel står som apokryfer), men i diskussionen med sina teologiska motståndare gjorde Luther en klar skillnad mellan dessa båda skriftgrupper. Det Luther-citat som anförts i Alve Svenssons särskilda yttrande i Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1 styrker detta i än högre grad. Att apokryferna är en del av den svenska kulturen kan knappast anföras som argument torde vara självklart, då mycket ingår i vår kultur som aldrig skulle vara aktuellt att använda i en evangeliebok, t.ex. Bellmans diktning.

Således konstaterar vi att argument för att föra in apokryfa texter i evangelieboken saknar grund. Argumenten mot kan sägas vara ett värnande om de kanoniska böckernas särskilda ställning som de enligt luthersk tradition har.

Slutligen vill vi påpeka att Svenska kyrkans biskopar inte besvarade Johannes Hellbergs fråga om de ansåg det vara möjligt att avsluta en läsning ur en apokryfisk bok med orden, ”Så lyder Herrens ord”.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Ola Isacsson i en skriftlig motion:

Den nya evangelieboken kommer att innehålla läsningar ur apokryferna, ett beslut som jag bejaktar. Däremot är Kyrkostyrelsens motivering till detta unika steg synnerligen bristfällig. De bärande argumenten är blott två: Remissinstanser som menat att den nya evangelieboken skall ”återge Bibel 2000, där Gamla testamentets apokryfer är en naturlig del”. Till saken hör att evangelieboksgruppen avstått från läsningar ur apokryferna, något som nu införts utan föregående remissbehandling. I fråga om bibelns omfång har Svenska kyrkan aldrig fattat något formellt beslut. Däremot finns starka föreställningar om vad som ingår i bibeln. Dessa föreställningar har funnits på mycket central nivå, vilket illustreras av exemplet nedan:

Det omfattande bekännelsearbetet 1983–1993 resulterade i *Befrielsen – stora boken om kristen tro*. På sid. 278 står om bibeln: ”Inte mindre än 66 böcker trängs inom dess pärmar, enligt vår trostradition idag.” Citatet skall sannolikt inte uppfattas som ett lärouttalande men räknar med en bibel utan apokryfer. Dock är det anmärkningsvärt att det finns i ett så centralt dokument. Än mer anmärkningsvärt är att *Lilla boken om kristen tro* räknar med 66 böcker i bibeln (sid 23). ”Lilla boken” omfattar 48 sidor – varje ord torde vara vägt på guldväg.

Med sitt beslut om ny evangeliebok har Kyrkomötet gett uttryck för en annan syn på bibelns omfång. Det är en syn som avviker från den syn Svenska kyrkan gett uttryck för tidigare, t.ex. i *Lilla boken om kristen tro* – låt vara att denna syn egentligen inte svarar mot vad Svenska kyrkan av ålder ansett. I min motion har jag visat på vägar för att i församlingarna skapa acceptans och förståelse för att apokryferna är en del av Svenska kyrkans bibel. Dessa förslag har nu Kyrkomötet avvisat.

Det kommer inte att bli lätt om någon undrar över citatet ur ”Lilla boken” och den syn Svenska kyrkan genom sin evangeliebok har på bibelns

omfång tio år senare. Frågan om vilken teologisk reflektion som har lett fram till denna förändrade syn har Kyrkomötet genom sitt beslut avstått från att närmare utveckla.

Mot Kyrkomötets beslut att införa apokryfa texter i *Den svenska evangelieboken* reserverade sig Stefan Gustavsson i en skriftlig reservation:

Beslutet att införa apokryfa texter i *Den svenska evangelieboken* är problematiskt ur minst tre perspektiv:

1. Det teologiska perspektivet

I gudstjänsten avslutas textläsningarna med orden ”Så lyder Herrens ord”. Detta väcker en principiellt viktig fråga: Om vilka texter gäller påstående ”Så lyder Herrens ord”?

Som kristna är vår utgångspunkt alltid Kristus. Vi tar emot Gamla testamentets skrifter som Herrens ord därför att Jesus hänvisar oss till dem. Vi tar emot Nya testamentets skrifter därför att Jesus förberedde dem genom att utse apostlar som skulle föra hans budskap vidare. Det är alltså vår tillit till Jesus som gör att vi tar emot Gamla testamentets profetiska skrifter och Nya testamentets apostoliska skrifter som Herrens ord och betraktar dem som kanoniska, det vill säga som normerande för vår kristna tro. Men Jesus accepterade inte de apokryfiska skrifterna som ord från Herren. Det gjorde inte heller hans judiska samtid eller den efterföljande judendomen, trots att det var skrifter som vuxit fram inom den judiska trosgemenskapen. Därför finns det ingen anledning för oss att betrakta apokryferna som Herrens ord.

De tre argument som läronämnden anför i sitt yttrande för ett införande av apokryferna är för sakfrågan – är detta Herrens ord? – utan tyngd.

(i) Att apokryferna spelat en stor roll i den folkliga fromheten och för predikan är alldeles klart, men det är inget argument för att de skall läsas som Herrens ord i gudstjänsten. På liknande sätt har *Kristens resa* spelat en stor roll för fromhet och predikan, men det innebär inte att den skall ingå i gudstjänstens textläsning.

(ii) Att apokryferna tidigare ingått i Bibeln är också sant, i så måtto att de funnits med mellan Bibelns pärmar. Men det har också Luthers företal till Romarbrevet gjort och det bör inte heller ingå i evangelieboken. När just Luther valde att översätta och publicera apokryferna och då sätta dem mellan Gamla och Nya testamentet, gjorde han det tillsammans med ett förklarande förord. Där säger han uttryckligen att de apokryfa skrifterna visserligen är god och nyttig läsning, men att de inte är likvärdiga med de kanoniska skrifterna. I bibelutgåvor som har med både kanoniska och apokryfa skrifter är dessa, enligt luthersk teologi, inte där på lika villkor.

(iii) Att kanons omfång i luthersk tradition varit en öppen fråga är tveksamt ur historisk synvinkel. Det faktum att Luther kunde ifrågasätta t.ex. Jakobs brev tyder inte på att han hade en öppen hållning till kanon, utan snarare på att han hade en snäv sådan. Han var ju inte säker på att ens Jakob tillhör kanon! Det visar att för Luther var det en viktig fråga om något tillhör kanon eller inte.

I luthersk tradition finns stor frihet att i predikan och andakt på olika sätt anknyta till texter som inte tillhör kanon – så länge innehållet ligger i samklang med kanon. Det kan gälla apokryferna, kyrkofäderna, psalmer, sånger och uppbyggelselitteratur av olika slag. Men när det gäller frågan om vad som är normerande för kristen tro är den lutherska traditionen enhällig: det är de profetiska och apostoliska skrifterna. Just därför är det problematiskt att i gudstjänsten i bekännelseform uttrycka att apokryfa

texter är Herrens ord. Det innebär ju att vi i gudstjänsten likställer det som vi i vår teologi särskiljer, nämligen kanoniskt och apokryft.

2. Det ekumeniska perspektivet

Ambitionen med *Den svenska evangelieboken* är uttalat ekumenisk – den skall inte bara vara Svenska kyrkans evangeliebok, utan den svenska evangelieboken. Men just utifrån den ambitionen är det problematiskt att införa apokryfa texter. De har varit omdiskuterade i hela kyrkans historia och är så än idag. Det finns inget enhetligt accepterande av dem, varken bland de ortodoxa kyrkorna, de anglikanska kyrkorna, de lutherska kyrkorna eller i svensk frikyrklighet. Det är endast de kanoniska texterna som är accepterade av alla kyrkor. En ekumenisk evangeliebok bör därför utgå från de för alla gemensamma texterna.

3. Det demokratiska perspektivet

I det förslag som gick ut på remiss till församlingarna fanns inte de apokryfa texterna med. Det har alltså inte funnits möjlighet för församlingarna i Svenska kyrkan att ta ställning till denna principiellt viktiga teologiska fråga.

Jag reserverar mig därför mot beslutet att införa apokryfa texter i *Den svenska evangelieboken*.

Moment 8, Bibeltexter i övrigt

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:133 av Bertil Olsson
- ◆ bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 av Nils Gårder
- ◆ bifall till motion 2002:144 av Hans-Olof André
- ◆ bifall till av Tomas Forsner under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Torsten Josephsson under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Joakim Svensson under överläggningen framlagt förslag.

Utskottets förslag ställdes mot vart och ett av de övriga förslagen.

Motion 2002:133

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:133 av Bertil Olsson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Bertil Olsons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:133 av Bertil Olsson om gammaltestamentlig läsning på fjärde söndagen i advent.

Mot Kyrkomötets beslut **reserverade** sig Kristina Töyrä och Torsten Josephsson.

Motion 2002: 143 punkt 2 och 3

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 av Nils Gårder, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils Gårders begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Nils Gårders begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 168 ledamöter röstat för utskottets förslag, 57 ledamöter för motion 2002:143 och att 14 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:143 punkt 2 och 3 i övriga delar av Nils Gårder om tjugonde söndagen efter trefaldighet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Kristina Töyrä, Fredrik Sandström, Angela Boëthius, Anders Roos, Nils-Arne Rehnström, Per Lindberg, Torsten Josephsson, Johannes Hellberg, Inga Alm och Carina Etander Rimborg.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Nils Gårder och Hans Wallmark i en skriftlig reservation:

Kyrkomötets beslut innebär att temat för den 20:e söndagen efter trefaldighet skall vara "Att leva tillsammans" och att temat skall, som vi uppfattar beslutet, kunna aktualisera äktenskapet. I det perspektivet finner vi det nödvändigt att bland texterna återfinna nytestamentliga texter med anknytning till äktenskapet. Beslutet innebär emellertid att äktenskapet berörs endast i en gammaltestamentlig text från Ruts bok. I motion 143 har närmare utvecklats skälen för varför nytestamentliga texter är nödvändiga för förståelsen av kristen äktenskapssyn. Vid detta Kyrkomöte har i samband med behandlingen av andra frågor tydliggjorts att en djupare reflektion kring äktenskapet är angelägen. Att i det perspektivet utesluta alla nytestamentliga texter om äktenskapet ur evangelieboken kan inte vara rätt. I gudstjänstutskottets betänkande står: "Utskottet menar dock att då detta är texter som förordar att kvinnan underordnas mannen respektive talar om skilsmässa på ett sätt som inte självklart kan överföras till dagens situation bör motionerna ... avslås". Vi delar inte utskottets uppfattning att texten från Ef. 5 skall tolkas så att hustrun ensidigt underordnas mannen utan istället bör den tolkas så att båda makarna skall underordna sig och tjäna varandra. Detta följer av att mannen skall älska sin hustru och av hela den bild texten ger. Texten är enligt vår uppfattning en utgångspunkt för den gällande äktenskapsrättens ståndpunkt att makarna skall visa varandra trohet och hänsyn, leva på lika villkor, dela sysslor och ansvar samt visa varandra öppenhet. Denna tolkning stöds av det historiska faktum att kyrkorätten betonat detta även i en äldre tid då jämställdhetsperspektivet ännu inte vunnit allmänt stöd. Evangelietexten uttrycker makarnas enhet, dvs. den unicitet som detta Kyrkomöte i annat ärende fastslagit som fundamental. Borttagandet av NT-texterna öppnar för misstaget att se äktenskapet som ett avtal bland andra inom den dispositiva civilrätten. Kyrkomötets val att i stället för de centrala NT-texterna välja en GT-text från Ruts bok är i sammanhanget anmärkningsvärt. Att huvudpersonen i Ruts bok är kvinna hindrar inte att äktenskapssynen i den boken är uppenbart patriarkal.

Antagandet av en ny evangeliebok är ett beslut av stor betydelse och med verkan under förmodligen lång tid. En evangeliebok kan omöjligen tillgodosätta alla önskemål. Den bör dock inkludera de centrala texterna från Nya testamentet som temat för söndagen aktualiserar.

Under överläggningen framlagda förslag av Tomas Forsner och av Joakim Svensson i motsvarande del

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till av Tomas Forsner under överläggningen framlagt förslag

- 1) att vad gäller midsommardagens texter fastställa som andra årgångens evangelietext Matt. 6:25–30 och tredje årgångens evangelietext Mark. 6:30–44,
- 2) att som följdändring på 15:e söndagen efter trefaldighet fastställa som första årgångens evangelietext Matt. 6:31–34,

dels om bifall till av Joakim Svensson under överläggningen framlagt förslag i motsvarande del

- att bifalla motion 2002:137 med de ändringar däri som föranleds av bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Tomas Forsners begäran företogs votering. För antagande av kontraposition i huvudvoteringen ställdes propositioner på av Tomas Forsner under överläggningen framlagt förslag och på av Joakim Svensson under överläggningen framlagt förslag och befanns propositionen på bifall till Tomas Forsners förslag med övervägande ja besvarad. **Kyrkomötet beslöt** att till kontraposition i huvudvoteringen anta av Tomas Forsner under överläggningen framlagt förslag.

Härefter ställdes propositioner på utskottets förslag och av Tomas Forsner under överläggningen framlagt förslag. Efter voteringen genom uppresning begärde ordföranden rösträkning. Vid rösträkning befanns att 75 ledamöter hade röstat för utskottets förslag, 146 ledamöter för Tomas Forsners förslag och att 21 ledamöter hade avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således enligt Tomas Forsners förslag

1. att vad gäller midsommardagens texter fastställa som andra årgångens evangelietext Matt. 6:25–30 och tredje årgångens evangelietext Mark. 6:30–44,
2. att som följdändring på 15:e söndagen efter trefaldighet fastställa som första årgångens evangelietext Matt. 6:31–34.

Under överläggningen framlagda förslag av Torsten Josephsson punkt 1 och av Joakims Svenssons i motsvarande del

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till av Torsten Josephsson under överläggningen framlagt förslag punkt 1

- 1) att evangelietexten Luk. 19:41–47 bereds plats i kyrkoårets texter, nyårsdagen tredje årgången,

dels om bifall till under överläggningen framlagt förslag av Joakim Svensson i motsvarande del,

- att bifalla motion 2002:137 med de ändringar däri som föranleds av bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 i motsvarande del,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i denna del.

Under överläggningen framlagda förslag av Torsten Josephsson punkt 2 och av Joakim Svensson i motsvarande del

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till av Torsten Josephsson under överläggningen framlagt förslag punkt 2

2) att episteltexterna på 10:e söndagen efter trefaldighet Upp. 3:1–3 och Upp. 2:1–5 bereds plats i kyrkoårets texter, nyårsdagen tredje årgången,

dels om bifall till under överläggningen framlagt förslag av Joakim Svensson i motsvarande del,

att bifalla motion 2002:137 med de ändringar däri som föranleds av bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 i motsvarande del,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i denna del.

Under överläggningen av Joakim Svensson framlagt förslag, övriga delar

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till Joakim Svenssons förslag i övriga delar,

att bifalla motion 2002:137 med de ändringar däri som föranleds av bifall till motion 2002:143 punkt 2 och 3 i motsvarande del,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag i denna del.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för av Joakim Svensson under överläggningen framlagt förslag *reserverade* sig Fredrik Sidenvall.

Motion 2002:144

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:144 av Hans-Olof Andrén,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Hans-Olof Andréns begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:144 av Hans-Olof Andrén om betoning av bibliska namn.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Tobias Jönsson och Alf Sigling.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i övrigt att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och motionerna 2002:141 i motsvarande del av Tomas Forsner, 2002:143 punkt 2 och 3 i motsvarande del av Nils Gärder och

motion 2002:170 i motsvarande del av Lars Ekblad samt med avslag på motionerna 2002:117 punkt 2 av Per Ingvarsson, 2002:123 punkt 1–5 av Alve Svensson, 2002:134 av Bertil Olsson om gammaltestamentlig läsning på apostladagen, 2002:137 i de delar som avser sön- och helgdagarnas bibeltexter av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson, 2002:141 i övriga delar av Tomas Forsner, 2002:148 punkt 1–4 av Ola Isacson, 2002:152 punkt 5 av Anders Roos, 2002:156 av Per Ingvarsson om vissa texter, 2002:159 av Per Ingvarsson om fastlagssöndagens texter, 2002:161 av Per Ingvarsson om passionsgudstjänsternas placering och 2002:170 i övriga delar, av Lars Ekblad anta Kyrkostyrelsens förslag till övriga bibeltexter.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Karl-Gunnar Svensson, Marianne Kronbäck och Joakim Svensson.

Moment 9 Namnet Dagens bön

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:136 punkt 2 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson
- ◆ bifall till av Lennart Koskinen under överläggningen framlagt förslag.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:136 punkt 2 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson,

dels om bifall till av Lennart Koskinen under överläggningen framlagt förslag

att namnet Dagens bön ersätts med ”Dagens bön – Collecta”,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:136 punkt 2 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson om evangeliebokens böner anta Kyrkostyrelsens förslag till namnet Dagens bön.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Fredrik Sidenvall.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:136 punkt 2 *reserverade* sig Joakim Svensson.

Moment 10, Dagens bön i evangelieboken

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:136 punkt 1, 3–4 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson
- ◆ bifall till motion 2002:143 punkt 1 av Nils Gårder
- ◆ bifall till av Per Ingvarsson under överläggningen framlagt förslag
- ◆ bifall till av Anders Roos under överläggningen framlagt förslag.

Utskottets förslag ställdes mot vart och ett av övriga framlagda förslag.

Motion 2002:136 punkt 1, 3–4

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen

dels om bifall till utskottet punkt 1,

dels om bifall till motion 2002:136 punkt 1, 3–4 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson,
och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:136 punkt 1, 3–4 av Fredrik Sidenvall och Joakim Svensson om evangeliebokens böner.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Johannes Hellberg och Joakim Svensson.

Motion 2002: 143 punkt 1

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen
dels om bifall till utskottets förslag punkt 1,
dels om bifall till motion 2002:143 punkt 1 av Nils Gårder,
och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.
Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:143 punkt 1 av Nils Gårder om tjugonde söndagen efter trefaldighet.

Under överläggningen framlagt förslag av Anders Roos

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen
dels om bifall till utskottets förslag punkt 1,
dels om bifall till av Anders Roos under överläggningen framlagt förslag
att dagens bön 6:e söndagen efter trefaldighet andra serien får följande
lydelse: ”Helige Gud, som möter oss med ömhet och är oss lika nära som
en mor och far när de sköter om sitt barn, ge också åt oss den helighet som
är barmhärtighet för världen. För Jesu Kristi skull. Amen”,
och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i denna del.

Utskottet punkt 1 övriga delar

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag punkt 1 i övriga delar att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med bifall till motionerna 2002:135 av Bertil Olsson om dagens bön på sexagesima, med tillägget att bönen inleds O Gud, 2002:152 punkt 1 av Anders Roos avseende tionde söndagen efter trefaldighet, tjugoförsta söndagen efter trefaldighet och Jungfru Marie bebådelsedag, 2002:167 av Lars Ekblad avseende Kristi förklarings dag och alla helgons dag, 2002:168 av Lars Ekblad avseende annandag påsk, Kristi himmelfärds dag, sextonde söndagen efter trefaldighet, tjugonde söndagen efter trefaldighet och tacksägelsedagen och med anledning av motionerna 2002:152 punkt 1 av Anders Roos, avseende påskdagen och tolfte söndagen efter trefaldighet, 2002:168 av Lars Ekblad, avseende skärtorsdagen, pingstdagen, andra söndagen efter trefaldighet, Kristi förklarings dag och tolfte söndagen efter trefaldighet och med avslag på motionerna 2002:132 av Bertil Olsson om dagens bön på annandag påsk, 2002:148 punkt 5 av Ola Isacson, 2002:152 punkt 1 av Anders Roos, avseende tredje söndagen efter trefaldighet, 2002:167 av Lars Ekblad, avseende heliga trefaldighets dag, jungfru Marie bebådelsedag, den helige Johannes döparens dag och den helige Mikael's dag, 2002:168 av Lars Ekblad, avseende sjätte söndagen efter trefaldighet och den helige Johannes döparens

dag, anta utskottets förslag till Dagens bön enligt bilaga 4 i Gudstjänstutskottets betänkande 2002:1.

Under överläggningen framlagt förslag av Per Ingvarsson

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall till utskottets förslag punkt 2,

dels om bifall till av Per Ingvarsson under överläggningen framlagt förslag

att följande tillägg görs till förordet i evangelieboken: "Vid särskilda tillfällen kan en av evangelieboken angivna texter eller böner ersättas med en annan text eller bön efter anmälan till Domkapitlet",

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att förordet i *Den svenska evangelieboken* avslutas: "Vid särskilda tillfällen kan den präst som leder gudstjänsten ersätta någon av de i evangelieboken angivna bönerna med en annan bön. Bönen formuleras med anknytning till dagens tema."

Moment 11, Kyrkmässa

Här har föreslagits

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:152 punkt 3 och 4 av Anders Roos.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:152 punkt 3 och 4 av Anders Roos,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:152 punkt 3 och 4 av Anders Roos anta Kyrkostyrelsens förslag om kyrkmässa.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag i övrigt att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:167 i motsvarande del av Lars Ekblad anta Kyrkostyrelsens förslag om kyrkmässa.

Moment 12, Evangeliebokens namn

Här har endast föreslagits bifall till utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del och med avslag på motion 2002:166 av Lars Ekblad om evangeliebokens namn anta namnet *Den svenska evangelieboken*.

Moment 13, Evangelieboken i övrigt

Här har endast föreslagits bifall till utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i övriga delar vad avser *Den svenska evangelieboken* anta *Den svenska evangelieboken*, att användas i Svenska kyrkans gudstjänster från och med den första söndagen i advent 2003.

Moment 14, Ändring i 28 kap. kyrkoordningen

Här har endast föreslagits bifall till utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:4 i denna del anta ändringar i 28 kap. kyrkoordningen enligt utskottets förslag i bilaga 1.

Ordföranden överlämnade ordet till ärkebiskop KG Hammar, som konstaterade att Kyrkomötet nu beslutat anta en ny evangeliebok att tas i bruk från och med första söndagen i advent 2003. Ett bibelord lästes:

Liksom regn och snö faller från himlen och inte vänder tillbaka dit utan vattnar jorden, får den att grönska och bära frukt och ger säd att så och bröd att äta, så är det med ordet som kommer från min mun. Det vänder inte fruktlöst tillbaka utan gör det jag vill och utför mitt uppdrag.

Sjöngs Sv. ps. 377.

99 § Tillsyns- och främjandefunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar, forts.

I den fortsatta debatten yttrade sig

Gunnar Prytz, som yrkade bifall till reservation 2.

I detta anförande *instämde* Timmy Leijen och Kurt Carlbom.

Lars Starkerud, som yrkade bifall till reservation 2.

I detta anförande *instämde* Britt Beijer.

Kristina Sandström, som yrkade bifall till reservation 3

ärkebiskop KG Hammar (replik)

biskop Anders Wejryd

Margareta Grape, som yrkade bifall till av henne under överläggningen framlagt förslag och som delats ut till ledamöterna

Kerstin Bergman, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* BoLennart Anbäcken.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag har framställts:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till reservation 1 av Kristina Sandström m.fl.
 - ◆ bifall till reservation 2 av Kerstin Bergman m.fl.
 - ◆ bifall till reservation 3 av Kristina Sandström m.fl.
 - ◆ bifall till motion 2002:125 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:126 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:127 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:128 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:129 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:130 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till av Margareta Grape under överläggningen framlagt förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

Andre vice ordföranden övertog kl. 15.09 ledningen förhandlingarna.

100 § **Ändringar i kyrkoordningen**

Förelåg Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:1 Ändringar i kyrkoordningen.

I ärendet yttrade sig

Gösta Äng, som yrkade bifall till motion 2002:131

I detta anförande *instämde* Sten Persson, Ingemar Öberg, Gunnar Sehlberg, Ulla Richardsson, Erling Öhman, Sven-Erik Björklund och Nils Svensson.

Erna Arhag, som yrkade bifall till motionerna 2002:35 och 2002:163

Staffan Holmgren, som yrkade bifall till utskottets förslag

Anders Roos, som yrkade bifall till motion 2002:154

Lars Johnsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Gösta Äng (replik)

Lars Johnsson (replik)

Gösta Äng (replik)

Anders Roos (replik)

Lars Johnsson (replik)

Anders Roos (replik)

Tomas Forsner, som yrkade bifall till motion 2002:150

Lars Johnsson (replik)

Tomas Forsner (replik)

Erling Öhman, som yrkade bifall till motion 2002:131

Staffan Holmgren, som yrkade bifall till utskottets förslag

Tomas Forsner (replik)

Anders Roos

Erna Arhag

Lars Johnsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Anders Roos (replik)

Lars Johnsson.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:35 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:131 av Gösta Äng m.fl.
 - ◆ bifall till motion 2002:150 av Tomas Forsner
 - ◆ bifall till motion 2002:154 av Anders Roos
 - ◆ bifall till motion 2002:163 av Erna Arhag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

101 § **Kyrkomötet och dess arbetsformer m.m.**

Förelåg Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:2 Kyrkomötet och dess arbetsformer m.m.

I debatten yttrade sig

Ulla Eriksson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Erna Arhag, som yrkade bifall till motionerna 2002:31, 2002:51 och 2002:73

Benny Jönsson, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag

Ulla Eriksson (replik)

Benny Jönsson (replik)

Eva Zetterberg, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Bertil Persson.

Erna Arhag

Börje Henriksson

Robert Schött, som yrkade bifall till motion 2002:31 punkt 3 samt den del av punkt 4 som rör punkt 3

Thomas Söderberg.

Överläggningar var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:31 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:51 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till motion 2002:73 av Erna Arhag
 - ◆ bifall till av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

102 § Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:2 Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar.

I debatten yttrade sig

Gösta Äng, som yrkade bifall till utskottets förslag

Hans-Olof Andrén

Lena Petersson.

I detta anförande *instämde* Tobias Jönsson och Johan Linnman.

Gösta Äng (replik)

Lena Petersson (replik)

Gösta Äng (replik)

Lena Petersson (replik)

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

103 § Vissa frågor om löneförhandlingar m.m. för kyrkligt anställda

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:1 Vissa frågor om löneförhandlingar m.m. för kyrkligt anställda.

I ärendet yttrade sig

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:13.

I detta anförande *instämde* Johan Linnman och Sven-Erik Björklund.

Åke Blomqvist.

I detta anförande *instämde* Hans Ulfvebrand.

Lars Starkerud, som yrkade avslag på motion 2002:5

Suzanne Fredborg, som yrkade bifall till motion 2002:5

Carin Etander Rimborg, som yrkade bifall till motion 2002:5.

I detta anförande *instämde* Suzanne Fredborg.

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:13

Stina Eliasson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Gunborg Engman-Ericsson, som yrkade bifall till utskottets förslag
Urban Gibson, som yrkade bifall till utskottets förslag
Kristina Lundgren, som yrkade bifall till motion 2002:5
Sigvard Olsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Birger Wernersson.
Åke Blomqvist.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:5 Suzanne Fredborg och Kristina Lundgren
 - ◆ bifall till motion 2002:13 av Nils-Arne Rehnström.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

104 § Tidsbegränsad anställningstid för biskopar

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:2 Tidsbegränsad anställningstid för biskopar.

I ärendet yttrade sig

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:8
Erna Arhag, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:8 av Nils-Arne Rehnström.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

105 § Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:3 Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster.

I ärendet yttrade sig

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:15
Fredrik Sidenvall, som yrkade bifall till motionerna 2002:15 och 2002:16
Marianne Kronbäck, som yrkade bifall till reservationen
Kristina Töyrä, som yrkade bifall till reservationen
Berit Simonsson
ärkebiskop KG Hammar
Berit Simonsson (replik)
ärkebiskop KG Hammar (replik)
Berit Simonsson (replik)
Britta Olinder
Eva Zetterberg, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* BoLennart Anbäcken, Vivianne Wetterling, Gun Andersson, Ulla Rickardsson, Birgith Wiklund Molberg och Börje Henriksson.
Fredrik Sidenvall (replik)
Eva Zetterberg (replik)
Fredrik Sidenvall (replik)
biskop Hans Stiglund.

I detta anförande *instämde* Per Ingvarsson och Ola Isacson.

Biskop Anders Wejryd.

I detta anförande *instämde* Eric Muhl.

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:16

Alve Svensson, som yrkade bifall till reservationen

biskop Martin Lind

Fredrik Sidenvall (replik)

biskop Martin Lind (replik)

Fredrik Sidenvall (replik)

biskop Martin Lind (replik)

Fredrik Sidenvall önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik.

Kristina Töyrä.

I detta anförande *instämde* Eva Nyman.

Berit Simonsson, som yrkade bifall till motion 2002:64 punkt 2 och 3.

I detta anförande *instämde* Nils-Arne Rehnström, Per Ingvarsson, Eva Nyman och Rune Johansson.

Joakim Svensson, som yrkade bifall till reservationen

Alve Svensson, som yrkade bifall till motion 2002:64 punkt 2 och punkt 3.

I detta anförande *instämde* Torbjörn Kastell, Rune Johansson, Lennart Svensson och Torsten Josephsson.

Olle Burell, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Jens Sjögren, Bertil Persson, Barbro Pettersson, Kurt Carlbom, Birgitta Lindén, Birger Wernersson, Kristina Lejdström, Göte Karlsson, Inger Olander, BoLennart Anbäcken, Inger Wernersson, Christer Engelhardt, Lars Öhlén, Sonja Grunselius, Mari Lönnerblad, Timmy Leijen, Sigvard Raask, Gunilla Hallberg, Bengt-Åke Gustafsson, Ulla Rickardsson, Ingrid Karlsson, Ulla Dahlberg och Allan Lewin.

Ola Isacson, som yrkade bifall till motion 2002:64

Hans-Olof Andrén, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Carl Korch.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:15 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:16 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:64 punkt 2 och 3 av Jan-Anders Ekelund m.fl.
- ◆ bifall till reservation av Marianne Kronbäck.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

106 § Diakontjänster och diakonår

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:4 Diakontjänster och diakonår.

I ärendet yttrade sig

Christina Schnackenburg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Åsa Ek, som yrkade bifall till utskottets förslag

Christina Schnackenburg (replik)

Anna-Lena Forsdahl, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

107 § Ansvarsnämnden för biskopar

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:5 Ansvarsnämnden för biskopar.

I ärendet yttrade sig

biskop Ragnar Persenius.

I detta anförande *instämde* Lotta Vahlne Westerhäll.
Göte Karlsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

108 § Kyrkoherdarnas administrativa börda

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:6 Kyrkoherdarnas administrativa börda.

I ärendet yttrade sig

Eric Muhl

Lennart Koskinen, som yrkade bifall till utskottets förslag

Eric Muhl

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

109 § Kyrkligt anställdas valbarhet

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:7 Kyrkligt anställdas valbarhet.

I ärendet yttrade sig

Bertil Olsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Ingrid Emanuelson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Bertil Olsson (replik)

Ingrid Emanuelson (replik)

Bertil Olsson (replik)

Ingrid Emanuelson (replik)

Torgny Larsson.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

◆ bifall till utskottets förslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

110 § Domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:8 Domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst.

I ärendet yttrade sig

Staffan Holmgren, som yrkade bifall till reservationen

Marianne Kronbäck, som yrkade bifall till motion 2002:78

Lennart Koskinen, som yrkade bifall till utskottets förslag

Staffan Holmgren (replik)

Lennart Koskinen (replik)

Nils Gårder, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg följande förslag:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservationen av Marianne Kronbäck som är bifall till motion 2002:78.
(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

111 § Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:9 Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

112 § Rätten för underårig att själv begära beslutsprövning

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:10 Rätten för underårig att själv begära beslutsprövning.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

113 § Kaftanens roll som officiell prästräkt

Förelåg Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:11 Kaftanens roll som officiell prästräkt.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

Förhandlingarna ajournerades kl. 18.30 för middagsbuffé.

Förhandlingarna återupptogs kl. 19.30 under ledning av förste vice ordföranden.

114 § Särskild utjämningsavgift

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:1 Särskild utjämningsavgift.

I ärendet yttrade sig

Gösta Äng.

I detta anförande *instämde* Sten Persson och Stig Eriksson.

Bertil Persson

Lars Starkerud, som yrkade bifall till utskottets förslag

Gösta Äng, som yrkade bifall reservationen

Reidar Gustafsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Gösta Äng (replik)

Reidar Gustafsson (replik)

Urban Gibson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Gösta Äng (replik)

Joakim Svensson

Reidar Gustafsson (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till reservationen av Gösta Äng och Ingemar Öberg.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

115 § Skydd för skogliga reservat

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:3 Skydd för skogliga reservat.

I ärendet yttrade sig

Britas Lennart Eriksson, som yrkade bifall till motion 2002:2

Anders Åkerlund, som yrkade bifall till motion 2002:2

Sten Persson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Bengt Berg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Britas Lennart Eriksson (replik)

biskop Lars Eckerdal

Britas Lennart Eriksson som drog tillbaka tidigare yrkande och yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Margarethe Isberg och Kurt Carlbom.

Bengt Berg (replik)

Anders Åkerlund, som drog tillbaka tidigare yrkande och yrkade bifall till av Britas Lennart Eriksson under överläggningen framlagt förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till av Britas Lennart Eriksson under överläggningen framlagt förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

116 § Ekonomiskt stöd till utvecklingsländer

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:4 Ekonomiskt stöd till utvecklingsländer.

I ärendet yttrade sig

Ann-Marie Hallin, som yrkade bifall till utskottets förslag

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag

Eva Zetterberg, som yrkade bifall till av hennes under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Per Ingvarsson, Birgitta Lindén och Evy Åberg.

Nils-Arne Rehnström drog tillbaka sitt tidigare yrkande och anslöt sig till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt förslag

Suzanne Fredborg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Hans Wallmark.

I detta anförande *instämde* Svenolof Grenabo.

Eva Zetterberg (replik)

Hans Wallmark (replik)

Bertil Olsson

Johan Linnman

biskop Anders Wejryd.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

117 § Utjämningsystemet

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:5 Utjämningsystemet.

I ärendet yttrade sig

Reidar Gustafsson, som yrkade bifall till utskottets förslag samt till av honom under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

I detta anförande *instämde* Birger Wernersson.

Christina Schnackenburg, som yrkade bifall till av Reidar Gustafsson framlagt tilläggsförslag.

I detta anförande *instämde* Anna Lena Wik-Thorsell.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Reidar Gustafsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

(Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

118 § Kyrkoavgiften

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:6 Kyrkoavgiften.

I ärendet yttrade sig

Christer Molin, som yrkade bifall till utskottets förslag

Staffan Holmgren, som yrkade bifall utskottets förslag

Britta Olinder, som yrkade bifall till motion 2002:56.

I detta anförande *instämde* Christer Engelhardt.

Lars Rydje.

I detta anförande *instämde* biskop Ragnar Persenius, BoLennart Anbäcken, Ingrid

Smittsarve, Agneta von Essen Hedengren och Gösta Äng.

Staffan Holmgren (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:56 av Britta Olinder m.fl.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

119 § Avgift till centrala kollektkontot

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:7 Avgift till centrala kollektkontot.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

120 § Särredovisning av begravningskostnader

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:8 Särredovisning av begravningskostnader.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

121 § Kyrkofondens styrelses ansvar

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:9 Kyrkofondens styrelses ansvar.

I ärendet yttrade sig

Staffan Holmgren som yrkade bifall till motion 2002:77

Eva Zetterberg, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Johan Linnman.

Reidar Gustafsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Eva Zetterberg (replik)

Staffan Holmgren, som drog tillbaka sitt tidigare yrkande och yrkade bifall till av honom under överläggningen framlagt förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till av Staffan Holmgren under överläggningen framlagt tilläggförslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

122 § Balanskravet i kyrkoordningen

Förelåg Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:10 Balanskravet i kyrkoordningen.

I ärendet yttrade sig

Christer Molin, som yrkade bifall till utskottets förslag

Bertil Olsson.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

123 § Kyrkan och pornografin

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:2 Kyrkan och pornografin.

I ärendet yttrade sig

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:12.

I detta anförande *instämde* Alve Svensson, Ingrid Smittsarve och Rune Johansson.
Torsten Josephson.

I detta anförande *instämde* Lennart Svensson och Eva Nyman.

Johnny Larsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:12

Rolf Forslin, som yrkade bifall till utskottets förslag

Nils-Arne Rehnström (replik)

Rolf Forslin (replik)

Nils-Arne Rehnström (replik)

Rolf Forslin (replik)

Ingrid Smittsarve, som yrkade bifall till motion 2002:12

Erling Öhman, som yrkade bifall till utskottets förslag

Rolf Forslin (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:12 av Nils-Arne Rehnström.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

124 § Abortfrågan

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:3 Abortfrågan.

I ärendet yttrade sig

Joakim Svensson, som yrkade bifall till reservationen.

I detta anförande *instämde* Alve Svensson, Torbjörn Kastell och Berit Simonsson.

Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall till motion 2002:14.

I detta anförande *instämde* Alve Svensson.

Torsten Josephsson, som yrkade bifall till motion 2002:14.

I detta anförande *instämde* Lennart Svensson.

Eva Zetterberg, som yrkade bifall till utskottets förslag jämte bifall till av henne under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

I detta anförande *instämde* Johan Linnman och Timmy Leijen.

Carina Etander Rimborg, som yrkade bifall till reservationen

Stefan Gustavsson, som yrkade bifall till motion 2002:14, punkt 3.

I detta anförande *instämde* Alve Svensson, Sten Johansson, Rune Johansson,
Torsten Josephsson, Michael Martinson, Lennart Svensson och Marianne Kronbäck.

Britta Olinder, som yrkade bifall till utskottets förslag jämte bifall till av henne under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

I detta anförande *instämde* Ulla Dahlberg, Agneta von Essen Hedengren, Eva Nyman och Per Ingvarsson.

Hans Wallmark, som yrkade bifall till utskottets förslag
Nils-Arne Rehnström, som yrkade bifall motion 2002:14, punkterna 2 och 3
Börje Henriksson, som ställde en ordningsfråga
Agneta von Essen Hedengren
Robert Schött, som informerade om vad de särskilda förslagen innebär
Eva Zetterberg, som yrkade på bifall till av henne under överläggningen framlagt förslag
Margareta Carlenius, som yrkade på bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:14 punkt 2 och 3 av Nils-Arne Rehnström
 - ◆ till bifall reservation av Joakim Svensson
 - ◆ bifall till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggsförslag
 - ◆ bifall till av Britta Olinder under överläggningen framlagt tilläggsförslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

125 § Begränsad talartid

Ordföranden *meddelade* att presidiet med tillämpning av 2 kap. 3 § Arbetsordning för Kyrkomötet beslutat att, vid behandlingen av Kyrkolivsutskottets betänkanden 2002:4–14 under torsdag 24 oktober 2002, begränsa antalet anföranden som varje talare får hålla till ett anförande.

126 § Äktenskap och familj

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:4 Äktenskap och familj.

I ärendet yttrade sig

Torsten Josephsson

Bengt Olof Dike, som yrkade bifall till motion 2002:94.

I detta anförande *instämde* Torbjörn Kastell.

Hans Wallmark, som yrkade bifall till utskottets förslag

Bengt Olof Dike (replik)

Hans Wallmark (replik)

Bengt Olof Dike (replik)

Hans Wallmark (replik)

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:94 av Bengt Olof Dike.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

127 § Undervisningsmaterial i kristen etik

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:5 Undervisningsmaterial i kristen etik.

I ärendet yttrade sig

Ingrid Smittsarve, som yrkade bifall till av henne under överläggningen framlagt förslag.

I detta anförande *instämde* Inga Alm och Christer Engelhardt.

Bo E Nilsson, som yrkade bifall till utskottets förslag

Ingrid Smittsarve (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till av Ingrid Smittsarve under överläggningen framlagt tilläggsförslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

128 § Konfessionell grund- och gymnasieskola

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:6 Konfessionell grund- och gymnasieskola.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

129 § Fortsättningen på ÖSUT och PUF

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:7 Fortsättningen på ÖSUT och PUF.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

130 § Profilotbildning för diakoner och församlingspedagoger

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:8 Profilotbildning för diakoner och församlingspedagoger.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

131 § Utbildningsbehov för kyrkomusiker

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:9 Utbildningsbehov för kyrkomusiker.

I ärendet yttrade sig

Börje Gustafsson, som yrkade bifall till motion 2002:48

Ann-Sofie Persson.

I detta anförande *instämde* Tobias Jönsson och Agneta von Essen Hedengren.

Kerstin Zetterberg, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:48 av Börje Gustafsson.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

132 § Integrationsarbete

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:10 Integrationsarbete.

I ärendet yttrade sig

Rune Entelius, som yrkade bifall till motion 2002:91

Irène Pierazzi.

I detta anförande *instämde* Agneta von Essen Hedengren.
Biskop Hans Stiglund, som yrkade bifall till motion 2002:91
Vanja Björsson, som yrkade bifall till utskottets förslag
Rune Entelius (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:91 av Irène Pierazzi och Rune Entelius.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

133 § Kollekternas roll

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:11 Kollekternas roll.

I ärendet yttrade sig

Angela Boëthius, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

134 § Kyrkliga syföreningar

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:12 Kyrkliga syföreningar.

I ärendet yttrade sig

Gun Andersson, som yrkade bifall till motion 2002:71.

I detta anförande *instämde* Kurt Carlbom och Inger Svensson.
Britt Louise Agrell, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* BoLennart Anbäcken och Christer Engelhardt.

Göran Åberg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Gun Andersson (replik)

Göran Åberg (replik)

Birgitta Björner

Britt Louise Agrell (replik)

Lars Rydje.

I detta anförande *instämde* Anna Lena Wik-Thorsell.

Rolf Forslin, som yrkar bifall till motion 2002:71

Gun Andersson (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:71 av Gun Andersson m.fl.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

135 § Kyrkostatistik

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:13 Kyrkostatistik.

I ärendet yttrade sig

Gerd Gullberg-Johnson, som yrkade bifall till motion 2002:84

Torsten Josephsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:84 av Gerd Gullberg-Johnson.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

Ordföranden övertog kl. 23.24 ledningen av förhandlingarna.

136 § Kyrkans grafiska profil

Förelåg Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:14 Kyrkans grafiska profil.

I ärendet yttrade sig

Åke Bendix, som yrkade bifall till motion 2002:95

Joakim Svensson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till motion 2002:95 av Åke Bendix och Staffan Holmgren.
- (Beslut i ärendet kommer att fattas den 25 oktober 2002.)

Ordföranden ajournerade förhandlingarna kl. 23.30.

Dagen avslutades med en andakt ledd av Åke Bendix.

Fredagen den 25 oktober 2002

Kyrkomötet 2002

Fredagen den 25 oktober

Kl. 10.35–12.30, 14.00–16.50

Kyrkomötets ledamöter och biskoparna deltog i en mäsas i Uppsala domkyrka vid vilken biskop Esbjörn Hagberg predikade.

Förhandlingarna återupptogs kl. 10.35 under ledning av ordföranden.

137 § Tillsyns- och främjandefunktionerna för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekumenikutskottets betänkande 2002:1 Tillsyns- och främjandefunktionerna för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar förelåg följande förslag (§§ 92 och 99):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ •bifall till reservation 1 av Kristina Sandström m.fl.
- ◆ bifall till reservation 3 av Kristina Sandström m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:125 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:126 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:127 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:128 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:129 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:130 av Erna Arhag
- ◆ bifall till av Margareta Grape under överläggningen framlagt förslag.

Tidigare yrkat bifall till reservation 2 av Kerstin Bergman m.fl. har återtagits till förmån för av Margareta Grape under överläggningen framlagt förslag.

Ordföranden meddelade att först skulle ställas reservation 1 om återremiss mot avslag på reservationen. Beslutas bifall till reservation 1 faller övriga förslag.

Propositioner ställdes

dels om bifall på reservation 1 av Kristina Sandström m.fl. om återremiss,

dels om avslag på reservation 1,

och befanns propositionen på avslag på reservation 1 med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för avslag på reservation 1.

På Erna Arhags begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 188 ledamöter röstat för avslag på reservation 1, 47 röstat för bifall till reservation 1 och att 9 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att avslå reservation 1 om återremiss av ärendet.

Timmy Leijen *anmälde* att hans röstning inte registrerats.

Mot Kyrkomötets beslut reserverade sig Benny Jönsson, Carl Korch, Erna Arhag, Bengt Olof Dike, Marija Kogler Johnsson, Christina Schnackenburg, Annette Lundquist Larsson, Kerstin Linder, Christina Gyberg och Svenolof Grenabo.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Kristina Sandström i en skriftlig reservation:

Bakgrunden till reservationen är följande: Skrivelsen är inte fullständigt och uttömmande bearbetad, dvs. konsekvensen av att ta beslut *endast i vissa delar* inte är klargjorda. En helhetssyn fattas.

Emedan Kyrkostyrelsen avser att återkomma till Kyrkomötet med en redovisning av det fortsatta beredningsarbetet med anledning av SKUT-utredningen under mandatperioden, menar reservanterna att ett påskyndande av Kyrkomötets beslut i endast vissa frågor i år vore olyckligt av ovan nämnda skäl.

Kyrkostyrelsen har delat upp SKUT-utredningen i fyra frågekomplex:

1. Tillsyns- och främjandefunktionen för utlandskyrkan.
2. Kyrkotillhörighet i Svenska kyrkan, församlingstillhörighet i en utlandsförsamling, rösträtt, valbarhet och andra frågor om det demokratiska inflytandet samt erläggande av kyrkoavgift.
3. Ekumeniska aspekter.
4. Ekonomiska frågor.

De ekonomiska frågorna (4) skall alltså hänskjutas till fortsatt beredning och ett beslut tas vid senare tillfälle. Reservanterna frågar sig hur kostnaden om 300 000 kr har uppkommit, då ingen tydlig ekonomisk kalkyl redovisats.

Ett skäl att lägga tillsynsansvaret på Visby stift är ärkebiskopens arbetsbörda. Där menar reservanterna att en fortsatt delegation, såsom sker i dag, kan fortsätta till även denna fråga är grundligt bearbetad.

Ordföranden anmälde att utskottets förslag skulle i motsvarande del ställas mot vart och ett av de framlagda förslagen och därefter skulle proposition ställas på utskottets förslag i övrigt.

Under överläggningen framlagt förslag av Margareta Grape

Propositioner ställdes på de under överläggnings framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 1,

dels om bifall till av Margareta Grape under överläggningen framlagt förslag

att bifalla reservation 2 med de justeringar som gjorts på grund av

Kyrkorättsutskottets påpekanden enligt protokollsbilaga,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Reidar Gustafsson begäran företogs votering. Efter votering genom uppresning begärde ordföranden rösträkning. Vid rösträkning befanns att 98 ledamöter röstade för utskottets förslag, 142 för Margareta Grapes förslag och att 3 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla av Margareta Grape under överläggningen framlagt förslag att bifalla reservation 2 med de justeringar som gjorts på grund av Kyrkorättsutskottets påpekanden enligt protokollsbilaga.

Mot Kyrkomötets beslut reserverade sig Tomas Forsner, Per Lindberg, Ingrid Smittsarve och Christer Engelhardt.

Föredrogs yttrande (Kr 2002:8y) från Kyrkorättsutskottets extra sammanträde den 24 oktober 2002 med anledning av Ekumenikutskottets betänkande Eu 2002:1.

Motion 2002:125

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:125 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:125 av Erna Arhag om utlandsförsamlingarnas koppling till Visby stift.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Motion 2002:126

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:126 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:126 av Erna Arhag om särskilt domkapitel för Svenska kyrkan i utlandet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Motion 2002:127

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:127 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:127 av Erna Arhag om främjandeansvar och tillsynsfunktion för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Reservation 3 med bifall till motion 2002:128

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall reservation 3 av Kristina Sandström m.fl. och därmed bifall till motion 2002:128 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Erna Arhags begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 189 ledamöter röstat för utskottets förslag, 40 för reservation 3 och att 12 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:128 av Erna Arhag om utlandsförsamlingars och dess prästers deltagande i förestående biskopsval i Visby stift.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Kristina Sandström i en skriftlig reservation: Bakgrunden till reservationen är följande.

Reservanterna för reservation 3 anser inte det förslag Kyrkostyrelsen har avgivit rörande utlandsförsamlingarnas och dess prästers deltagande i nu förestående biskopsval i Visby stift vara väl genomtänkt och övervägt i den införandebestämmelse som föreslås.

Sexton elektorer – åtta präster och åtta lekmannaledamöter – föreslås få rätt att delta i biskopsvalet i Visby för juli 2003. Utöver dessa skall nämndens ledamöter ingå.

Hur bör fördelningen av föreslaget antal präster och ledamöter vara för att en korrekt representation skall föreligga och demokratin skall tillgodoses? Vi kan inte se att detta är möjligt med ovan nämnda förslag. Världen är trots allt större än ett stift.

Motion 2002:129

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:129 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:129 av Erna Arhag om instruktion för Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Ärkebiskopen begärde ordet för en ordningsfråga.

Motion 2002:130

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:130 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:130 av Erna Arhag om ledamöter i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Utskottet moment 2 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:149 av Bengt Olof Dike om tillsyns- och främjandefunktionerna för Svenska kyrkans utlandsförsamlingar och 2002:164 av Susann Torgerson m.fl. om överlämnande av SKUT till Visby stift.

Ordföranden ajournerade mötet för en kort paus.

138 § Kyrkomötet och dess arbetsformer m.m., beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:2 Kyrkomötet och dess arbetsformer m.m. förelåg följande förslag (§ 101):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:31 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:51 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:73 av Erna Arhag och Robert Schött
- ◆ bifall till av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag.

Utskottets förslag punkt 1

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till och med anledning av motion 2002:86 av Erna Arhag om ändring i Kyrkomötets arbetsordning ändra arbetsordningen för Kyrkomötet (SvKB 1999:3) i enlighet med bilaga 2 till utskottets betänkande.

Motion 2002:31 och under överläggningen framlagt förslag av Benny Jönsson

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:31 av Erna Arhag, *dels* om bifall till av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag att bifalla den del av motion 31 som avser punkt 3 och att bifalla den del av punkt 4 i motion 31 som avser 9 §, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Benny Jönssons begäran företogs votering. För antagande av kontraposition i huvudvoteringen ställdes propositioner på motion 2002:31 och av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag, och befanns propositionen på bifall till av Benny Jönssons under överläggningen framlagt förslag med övervägande ja besvarad. **Kyrkomötet beslöt** således att till kontraposition i huvudvoteringen anta av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag.

Härefter ställdes propositioner på utskottets förslag och på av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag. Ordföranden begärde rösträkning. Vid rösträkning befanns att 118 ledamöter röstat för Benny Jönssons förslag, 88 röstat för utskottets förslag och att 36 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla av Benny Jönsson under överläggningen framlagt förslag att bifalla den del av motion 2002:31 av Erna Arhag som avser punkt 3 och att bifalla den del av punkt 4 i motion 2002:31 som avser 9 §.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:31 *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Motion 2002:51

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:51 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:51 av Erna Arhag om kyrkorättsligt råd.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Motion 2002: 73

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:73 av Erna Arhag och Robert Schött, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:73 av Erna Arhag och Robert Schött om Kyrkomötet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Utskottet moment 2 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:19 av Börje Henriksson om förändring av frågerätten och 2002:31 punkt 1, 2 och 4 i de delar som ej avser 9 §.

139 § Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:2 Avgifter och clearing vid vissa kyrkliga handlingar förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 102).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse KsSkr 2002:9 anta utskottets i bilaga 1 föreslagna ändring av 42 kap. 6, 7 och 8 §§ kyrkoordningen och ikraftträdandebestämmelsen.
2. *att* avslå motionerna 2002:25 av Gunnar Sehlberg om clearing av vigselverksamheten i Svenska kyrkan, 2002:97 av Sten Johansson m.fl. om avgift och clearing vid vissa kyrkliga handlingar och 2002:102 av Birgitta Josefson-Hultgren och Stig Eriksson om införande av konfirmandpeng.

Föredrogs yttrande (Kr 2002:4y) från Kyrkorättsutskottets extra sammanträde den 24 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:2.

140 § Församlingsindelningen, beslut

Från överläggningarna den 23 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:2 Församlingsindelningen förelåg följande förslag (§ 70):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Ulla Rickardsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* avslå motion 2002:49 tredje att-satsen av Ulla Rickardsson m.fl. om församlingsindelning och motion 2002:90 andra att-satsen av Gudrun Carlsson och Ingemar Öberg om församlingsindelning i Svenska kyrkan.
2. *att* med anledning av motionerna 2002:1 av Lars-Ivar Ericsson om nedläggning av församlingar och dess konsekvenser, 2002:49 i återstående delar, 2002:90 i återstående delar och 2002:96 av Sten Johansson m.fl. om tillämpningen av gudstjänstkriterier och församlingsindelning uppdra åt Kyrkostyrelsen att till kommande års kyrkomöte i en rapport redovisa stiftens arbete med strukturfrågorna i enlighet med vad som angetts i detta betänkande.

Under överläggningen framlagt förslag av Ulla Rickardsson

Propositioner ställdes

dels om bifall till av Ulla Rickardsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag

att Kyrkostyrelsen överväger om tidpunkten i punkt 22 "Övergångsbestämmelser" i kyrkoordningen kan utsträckas till utgången av år 2009,

dels om avslag på av Ulla Rickardsson framlagt tilläggsförslag,

och befanns propositionen på bifall till avslag på av Ulla Rickardsson framlagt tilläggsförslag med övervägande ja besvarad.

På Lars-Ivar Ericsons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för avslag på Ulla Rickardsson framlagda tilläggsförslag.

Kyrkomötet beslöt således att avslå av Ulla Rickardsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Lars-Ivar Ericson, Catharina Månsson, Ulla Rickardsson, Lisbeth Göranson, Gudrun Carlsson, Inga Alm och Gerd Gullberg-Johnson.

Föredrogs yttrande (Kr 2002:5y) från Kyrkorättsutskottets extra sammanträde den 24 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:3.

141 § Ordförande i stiftsstyrelser, domkapitel och Kyrkostyrelsen, beslut

Från överläggningarna den 23 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:3 Ordförande i stiftsstyrelser, domkapitel och Kyrkostyrelsen förelåg följande förslag (§ 71):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Gunnar Prytz under överläggningen framlagt förslag.

Gunnar Prytz lämnade ett klargörande om vad hans framlagda förslag innebar.

Under överläggningen framlagt förslag av Gunnar Prytz med bifall till motion 2002:3 punkt 1

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till av Gunnar Prytz under överläggningen framlagt förslag

att ge Kyrkostyrelsen i uppdrag att framlägga förslag om ändring av kyrkoordningens 7 kap. 14 § enligt följande: "Stiftsfullmäktige utser bland de valda ledamöterna en ordförande och en eller två vice ordförande. Fullmäktige bestämmer tiden för uppdraget.",

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:3 punkt 1 av Staffan Holmgren och Gunnar Prytz om ordförandeskapet i stiftsstyrelsen och 2002:53 punkt 1 av Reidar Gustafsson om val av ordförande i stiftsstyrelser och i Kyrkostyrelsen.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:3 punkt 2 och 2002:53 punkt 2.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Stellan Johansson och Henrik Persson.

Birgitta Björner, Birgith Wiklund Molberg, Börje Henriksson, Inger Liljedahl, Paul Trossö, Iréne Pierazzi, Jösta Claeson och Margareta Grape *meddelade* att de avstod från att delta i omröstning i denna fråga i avvaktan på utredning om biskoparnas ställning i Kyrkomötet.

Föredrogs yttrande (Kr 2002:6y) från Kyrkorättsutskottets extra sammanträde den 24 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:7.

142 § Domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet, beslut

Från överläggningarna den 23 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:7 Domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet förelåg följande förslag (§ 75):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:34 av Erna Arhag.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:34 av Erna Arhag,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:34 av Erna Arhag om domarledamotens beslutanderätt i domkapitlet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Margareta Holmberg.

Föredrogs yttrande (Kr 2002:7y) från Kyrkorättsutskottets extra sammanträde den 24 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:8.

143 § Överprövningsinstanser, beslut

Från överläggningarna den 23 oktober 2002 med anledning av Organisationsutskottets betänkande 2002:8 Överprövningsinstanser förelåg följande förslag (§ 76):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:39 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:92 av Iréne Pierazzi och Annette Lundquist Larsson.

Motion 2002:39

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:39 av Erna Arhag,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:39 av Erna Arhag om en nämnd för överprövning på den nationella nivån.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

Motion 2002:92

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:92 av Iréne Pierazzi och Annette Lundquist Larsson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för bifall till utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:92 av Iréne Pierazzi och Annette Lundquist Larsson om avveckling av Valprövningsnämnden.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag, Margareta Holmberg, Marija Kogler Johnsson, Annette Lundquist Larsson och Iréne Pierazzi.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:87 av Erna Arhag om beslutförhet i Överklagandenämnden.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag och Marija Kogler Johnsson.

144 § Vissa frågor om löneförhandlingar m.m. för kyrkligt anställda, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:1 Vissa frågor om löneförhandlingar m.m. för kyrkligt anställda förelåg följande förslag (§ 103):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:5 Suzanne Fredborg och Kristina Lundgren
- ◆ bifall till motion 2002:13 av Nils-Arne Rehnström.

Motion 2002:5

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* till utskottets förslag i denna del, *dels* till motion 2002:5 av Suzanne Fredborg och Kristina Lundgren, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Carina Etander Rimborgs begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Carina Etander Rimborg begärde rösträkning. Vid rösträkning befanns att 179 ledamöter röstat för utskottets förslag, 46 för motion 2002:5 och att 16 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:5 av Suzanne Fredborg och Kristina Lundgren om slopande av tvång att tillhöra Svenska kyrkans församlingsförbund.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Kristina Lundgren, Martin Stjernström, Carina Etander Rimborg och Joakim Svensson.

Motion 2002:13

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:13 Nils-Arne Rehnström, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:13 av Nils-Arne Rehnström om ojämlika löner.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Nils-Arne Rehnström i en skriftlig reservation:

Återigen har penningdyrkan segrat också i ett kyrkligt sammanhang. Varför kan åtminstone inte Svenska kyrkans högsta beslutande organ, Kyrkomötet, besluta om rättvisa löner? Detta är förvånande! Svenska kyrkan som borde företräda en rättvis lönesättning gör nu gällande genom Kyrkomötet att detta inte är viktigt om ens eftersträvansvärt. Ett konstaterande som är beklämmande och svårt att erkänna för andra, inte minst församlingsbor och medarbetare i församlingen. Vad skall jag säga till våra diakoner om detta? De är inte värda lika mycket som prästerna. Så måste de ju tolka ett sådant här beslut. De har samma ansvar och likvärdig utbildning, men i detta Kyrkomöte fick de varken rösträtt vid biskopsval eller hopp om en rättvis lön. Vad skall man göra åt detta? Åka hem och gråta? Nej, det hjälper nog inte så mycket, men beslutet känns fegt och skamligt och borde föranleda många tårar.

Beslutet får mig att tro att Svenska kyrkan idag är lika korruperad som samhället i övrigt. Här köper vi präster med konkurrerande löner och här skapar vi avundsjuka och orättvisor stiftens emellan. Det hade varit på sin plats åtminstone med ett klart beslut om att stiftens måste ha en kongruent lönepolitik. För många av Svenska kyrkans medlemmar har det redan bekräftats att i kyrkan söker man tjänst efter vad man får betalt, inte utifrån en kallelse att tjäna Gud och sin nästa. Min uppmaning till de som röstade emot denna motion: Åk hem och berätta om den orättvisa lönesättningen ex. för församlingens diakoner och försök motivera den, och så, gråt en skvätt. Det tror jag ni behöver. Kanske ni till nästa gång har större mod att rösta för en sådan här motion.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:23 av Åke Blomqvist m.fl. om fastställande av lön för anställda i Svenska kyrkan, 2002:61 av Christina Schnackenburg och Annette Lunquist Larsson om prästers lönesättning och 2002:108 av Anders Roos m.fl. om prästers löner.

145 § Tidsbegränsad anställningstid för biskopar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:2 Tidsbegränsad anställningstid för biskopar förelåg följande förslag (§ 104):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:8 av Nils-Arne Rehnström.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:8 Nils-Arne Rehnström,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:8 av Nils-Arne Rehnström om tidsbegränsad anställningstid för biskopar.

146 § Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:3 Vissa frågor rörande kvinnor och män som präster förelåg följande förslag (§ 105):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:15 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:16 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ bifall till motion 2002:64 punkt 2 och 3 av Jan-Anders Ekelund m.fl.
- ◆ bifall till reservation av Marianne Kronbäck.

Yrkat bifall till reservation av Marianne Kronbäck har utgått då det inte förelåg ett tydligt yrkande i reservationen och förutsättning för att ställa proposition på förslaget därmed inte förelåg.

Motion 2002:15

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:15,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Olle Burells begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Olle Burells begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 200 ledamöter röstat för utskottets förslag, 24 röstat för motion 2002:15 och att 14 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:15 av Nils-Arne Rehnström om ämbetsfrågan.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Johannes Hellberg, Berit Simonsson, Joakim Svensson och Nils-Arne Rehnström.

Motion 2002:16

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen

dels om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:16 av Nils-Arne Rehnström,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:16 av Nils-Arne Rehnström om kyrkoherdetillsättning.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Carina Etander Rimborg, Johannes Hellberg, Berit Simonsson och Joakim Svensson.

Motion 2002:64 punkt 2 och 3

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:64 punkt 2 och 3 av Jan-Anders Ekelund m.fl., och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:64 punkt 2 och 3 av Jan-Anders Ekelund m.fl. om hemortsrätt och handlingsutrymme för dem med den klassiska synen på ämbetet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Carina Etander Rimborg, Johannes Hellberg, Rune Johansson, Berit Simonsson och Joakim Svensson.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:64 punkt 2 *reserverade* sig Angela Boëthius.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:57 av Britta Olinder m.fl. om kvinnor och män som präster – en lärofråga och 2002:64 punkt 1.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Bertil Olsson, Marianne Kronbäck, Kristina Töyrä, Lennart Svensson, Alve Svensson, Ola Isacsson och Torbjörn Kastell.

147 § Diakontjänster och diakonår, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:4 Diakontjänster och diakonår förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 106).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:29 av Karl-Gunnar Svensson om koppling av diakontjänst till varje församling och 2002:62 av Christina Schnackenburg och Annette Lundquist Larsson om diakonår.

148 § Ansvarsnämnden för biskopar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:5 Ansvarsnämnden för biskopar förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 107).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2002:33 av Erna Arhag om Ansvarsnämnden för biskopar ge Kyrkostyrelsen i uppdrag att inom ramen för pågående utredningar beakta de frågeställningar som väckts i motionen.

149 § Kyrkoherdarnas administrativa börda, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:6 Kyrkoherdarnas administrativa börda förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 108).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:54 av Eric Muhl m.fl. om kyrkoherdarnas administrativa börda.

150 § Kyrkligt anställdas valbarhet, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:7 Kyrkligt anställdas valbarhet förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 109).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:55 av Britta Olinder m.fl. om kyrkoherdars valbarhet till kyrkofullmäktige i större kyrkliga sällskapheter och 2002:100 av Bertil Olsson om valbarhetshinder för kyrkligt anställda.

151 § Domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:8 Domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst förelåg följande förslag (§ 110):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation av Marianne Kronbäck som är bifall till motion 2002:78.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till reservation av Marianne Kronbäck med bifall till motion 2002:78, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:78 av Staffan Holmgren och Hans-Olof Andrén om domkapitlets yttrande över sökande till befattning som präst.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Marianne Kronbäck.

152 § Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:9 Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 111).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2002:85 av Anders Wejryd om Svenska kyrkans ”koncernansvar” som arbetsgivare uppdra åt Kyrkostyrelsen att inbjuda Biskopsmötet och Svenska kyrkans församlingsförbunds styrelse till överläggningar rörande de frågor som behandlas i motionen.

153 § Rätten för underårig att själv begära beslutsprövning, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:10 Rätten för underårig att själv begära beslutsprövning förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 112).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till motion 2002:88 av Erna Arhag om rätten för underårig att själv begära beslutsprövning uppdra åt Kyrkostyrelsen att till 2003 års kyrkomöte lägga fram förslag till sådana ändringar i kyrkoordningen som klargör att rätten att självständigt begära beslutsprövning också tillkommer den som utan att vara valbar har rösträtt till val i församlingen eller den kyrkliga samfälligheten som meddelat det beslut som beslutsprövningen avser.

154 § Kaftanens roll som officiell prästdräkt, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Tillsyns- och uppdragsutskottets betänkande 2002:11 Kaftanens roll som officiell prästdräkt förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 113).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:110 av Tomas Forsner om kaftanens roll som officiell prästdräkt.

155 § Särskild utjämningsavgift, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:1 Särskild utjämningsavgift förelåg följande förslag (§ 114):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservationen av Gösta Äng och Ingemar Öberg.

Utskottet punkt 1

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att lägga Kyrkostyrelsens skrivelse 2002:6 Särskild utjämningsavgift till handlingarna.

Reservation av Gösta Äng och Ingemar Öberg med bifall till motion 2002:46

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen dels om bifall utskottets förslag punkt 2, dels om bifall till reservation av Gösta Äng och Ingemar Öberg med bifall till motion 2002:46, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Gösta Ängs begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Gösta Ängs begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 196 ledamöter röstat för utskottets förslag, 23 röstat för reservationen och att 19 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:46 av Gösta Äng och Ingemar Öberg om utjämningsystemet och den särskilda utjämningsavgiften.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Ulla Samuelsson, MajVis Hultén, Stig Eriksson, Gunnar Sehlberg, Gösta Äng, Gerd Gullberg-Johnson, Sten Persson och Ulla Rickardsson.

156 § Skydd för skogliga reservat, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:3 Skydd för skogliga reservat förelåg följande förslag (§ 115):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Britas Lennart Eriksson under överläggningen framlagt tilläggförslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:2 av Britas Lennart Eriksson m.fl. om förbättrat skydd för skogliga reservat.

Propositioner ställdes därefter

dels om bifall till av Britas Lennart Eriksson under överläggningen framlagt tilläggförslag

att uppdra åt Kyrkostyrelsen att till 2003 års kyrkomöte lägga fram förslag till sådana ändringar i 46 kap. kyrkoordningen som avses i motion 2002:2,

dels om avslag på av Britas Lennart Eriksson framlagt tilläggförslag,

och befanns propositionen på bifall till förslaget med övervägande ja besvarad.

På Staffan Holmgrens begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning begärde ordföranden rösträkning. Vid rösträkning befanns att 100 ledamöter röstat för bifall Britas Lennart Erikssons förslag, 107 ledamöter röstat för avslag och att 34 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att avslå av Britas Lennart Eriksson under överläggningen framlagt tilläggförslag.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Martin Stjernström, Karin Burstrand, Inga Alm, Hans G Erikson, Kristina Lundgren, Kerstin Björk, Johan Linnman, Roland Persfjord, Anders Åkerlund, Margareta Nybelius, Margarethe Isberg, Ulla Dahlberg, Britas Lennart Eriksson, Thomas Söderberg, Lars Rydje, Karin Perers, Bo E Nilsson och Ulla-Britt Emanuelsson.

157 § Ekonomiskt stöd till utvecklingsländer, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:4 Ekonomiskt stöd till utvecklingsländer förelåg följande förslag (§ 116):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggförslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:11 av Nils-Arne Rehnström om budgeterat givande till utvecklingsländer.

Proposition ställdes därefter

dels om bifall till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggförslag

att rekommendera varje stift och församling att utarbeta en plan för att uppnå enprocentmålet för kyrkans biståndsverksamhet,

dels om avslag på av Eva Zetterberg framlagt tilläggsförslag, och befanns propositionen på bifall till förslaget med övervägande ja besvarad.

På Staffan Holmgrens begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för avslag på Eva Zetterbergs tilläggsförslag.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 86 ledamöter röstat för bifall till förslaget, 139 ledamöter röstat för avslag och att 18 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att avslå av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Karin Burstrand, Gunnar Prytz och Olle Burell.

158 § Utjämningsystemet, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:5 Utjämningsystemet förelåg följande förslag (§ 117):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Reidar Gustafsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:22 av Åke Blomqvist m.fl. om kostnader för begravningsplatser i utjämningsystemet och 2002:60 av Annette Lundquist Larsson och Christina Schnackenburg om utjämningsystemet.

Propositioner ställdes därefter

dels om bifall till av Reidar Gustafsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag att ge Kyrkostyrelsen i uppdrag att vid översynen av utjämningsystemet fortsätta överväganden om särskild utjämningsavgift skall ske samtidigt, *dels* om avslag på av Reidar Gustafsson framlagt tilläggsförslag, och befanns propositionen på avslag på förslaget med övervägande ja besvarad.

På Reidar Gustafssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för bifall till av Reidar Gustafsson framlagt tilläggsförslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla av Reidar Gustafsson under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

159 § Kyrkoavgiften, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:6 Kyrkoavgiften förelåg följande förslag (§ 118):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:56 av Britta Olinder m.fl.

Utskottet punkt 1

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att uppdra till Kyrkostyrelsen att låta utreda frågeställningar kring kyrkoavgiften i enlighet med vad utskottet anfört under rubriken Överväganden.

Motion 2002:56

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag punkt 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:56 av Britta Olinder m.fl., och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:56 av Britta Olinder m.fl. om kyrkoavgiften.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Britta Olinder.

Utskottet moment 2 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:4 av Staffan Holmgren och Gunnar Prytz om underlaget för uttag av kyrkoavgift, 2002:32 av Erna Arhag om införande av maxbelopp för kyrkoavgift, 2002:38 av Erna Arhag om återbetalning av kyrkoavgift vid utträde ur Svenska kyrkan, 2002:44 av Gösta Ång om kyrkoavgiften, 2002:45 av Gösta Ång om utlandsboende svenska kyrkotillhöriga och 2002:69 av Kerstin Bergman m.fl. om kyrkoavgiften.

160 § Avgift till centrala kollektkontot, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:7 Avgift till centrala kollektkontot förelåg endast utskottets förslag (§ 119).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2002:106 av Christer Engelhardt om avskaffande av avgift till centrala kollektkontot från kollektmottagare och av upptagna kollektmedel besluta att någon avgift för hantering av kollekt i Svenska kyrkan ej skall tas ut varken från kollektmottagare eller av kollektmedel.

161 § Särredovisning av begravningskostnader, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:8 Särredovisning av begravningskostnader förelåg endast utskottets förslag (§ 120).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:109 av Tomas Forsner om särredovisning av begravningskostnaderna.

162 § Kyrkofondens styrelses ansvar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:9 Kyrkofondens styrelses ansvar förelåg följande förslag (§ 121):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till av Staffan Holmgren under överläggningen framlagt tilläggförslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med avslag på motion 2002:77 av Staffan Holmgren om Kyrkofondens styrelses ansvar ge Kyrkostyrelsen till känna vad utskottet anfört angående information om den nationella nivåns finansförvaltning.

Propositioner ställdes därefter

dels om bifall till av Staffan Holmgren under överläggningen framlagt tilläggsförslag att uppdra åt Kyrkostyrelsen att till 2003 års kyrkomöte lägga fram förslag till sådana ändringar i 51 och 52 kap. kyrkoordningen som avses i motion 2002:77,

dels om avslag på av Staffan Holmgren framlagt tilläggsförslag, och befanns propositionen på avslag på förslaget med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att avslå av Staffan Holmgren under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

163 § Balanskravet i kyrkoordningen, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Ekonomi- och egendomsutskottets betänkande 2002:10 Balanskravet i kyrkoordningen förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 122).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:99 av Bertil Olsson om kravet på ekonomisk balans i budgeten.

164 § Kyrkan och pornografin, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:2 Kyrkan och pornografin förelåg följande förslag (§ 123):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:12 av Nils-Arne Rehnström.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:12 av Nils-Arne Rehnström,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:12 av Nils-Arne Rehnström om kyrkan och porren.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Johannes Hellberg, Nils-Arne Rehnström, Torbjörn Kastell, Margareta Börjesson, Fredrik Nilsson, Ingrid Smittsarve och Alve Svensson.

165 § Abortfrågan, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:3 Abortfrågan förelåg följande förslag (§ 124):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:14 punkt 2 och 3 av Nils-Arne Rehnström
- ◆ till bifall reservation av Joakim Svensson
- ◆ bifall till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggsförslag
- ◆ bifall till av Britta Olinder under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Motion 2002:14 punkt 1

Kyrkomötet beslöt i enlighet med utskottets förslag att avslå motion 2002:14 punkt 1 av Nils Arne Rehnström.

Motion 2002:14 punkt 2 och reservation av Joakim Svensson

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till reservation av Joakim Svensson, *dels* om bifall till motion 2002:14 punkt 2 av Nils-Arne Rehnström, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Olle Burells begäran företogs votering. För antagande av kontraposition i huvudvoteringen ställdes propositioner på reservation av Joakim Svensson och motion 2002:14 punkt 2 av Nils-Arne Rehnström och befanns propositionen på bifall till reservationen med övervägande ja besvarad. **Kyrkomötet beslöt** således att till kontraposition i huvudvoteringen anta reservation av Joakim Svensson.

Härefter ställdes propositioner på utskottets förslag och reservation av Joakim Svensson och vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Olle Burells begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 184 ledamöter bifallit utskottets förslag, 38 bifallit reservationen och att 15 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:14 punkt 2 av Nils-Arne Rehnström.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för Joakim Svenssons reservation *reserverade* sig Carina Etander Rimborg, Fredrik Nilsson, Anders Roos, Berit Simonsson och Torbjörn Kastell.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Ola Isacson, Johannes Hellberg och Joakim Svensson i en skriftlig reservation:

1993 yttrade Läronämnden (Ln 1993:513): ”Kyrkan lär att fostret har integritet och orubbligt värde, och att mänskligt liv startar i konceptionsögonblicket.”

Kyrkomötet 2002 har nu med mycket bred majoritet avisat att ”uttala som Svenska kyrkans grundsyn att en människa är till allt ifrån konceptionen”. En möjlig, men inte nödvändig, tolkning är att Kyrkomötet nu tagit avstånd från Läronämndens uttalande från 1993.

Som reseranter vill vi markera att vi står vid det som Läronämnden uttalade 1993.

Motion 2002:14 punkt 3

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:14 punkt 3 av Nils-Arne Rehnström, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Nils-Arne Rehnströms begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:14 punkt 3 av Nils-Arne Rehnström om abortfrågan.

Mot Kyrkomötets beslut **reserverade** sig Margareta Börjesson, Torbjörn Kastell, Anders Roos, Lennart Svensson, Fredrik Sandström, Fredrik Nilsson, Åke Bendix och Joakim Svensson.

Proposition ställdes därefter

dels om bifall till av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt tilläggsförslag att Kyrkomötet vill utöver ansvaret för kyrkans direkta stöd till kvinnor som överväger abort, hävda betydelsen av samhällets insatser för att förebygga aborter genom exempelvis ungdomsmottagningar, *dels* om avslag på av Eva Zetterberg framlagt tilläggsförslag, och befanns propositionen på bifall till tilläggsförslaget med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning begärde ordföranden rösträkning. Vid rösträkning befanns att 92 ledamöter röstat för bifall till förslaget, 115 röstat för avslag och att 32 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att avslå av Eva Zetterberg under överläggningen framlagt förslag.

Mot Kyrkomötets beslut **reserverade** sig Solbritt Carlsson, Britas Lennart Eriksson, Jens Sjögren, Evy Åberg, Timmy Leijen, Gunnel Mellqvist och Birgitta Lindén.

Propositioner ställdes därefter

dels om bifall till av Britta Olinder under överläggningen framlagt tilläggsförslag att uppdra åt Kyrkostyrelsen att en handlingsplan utarbetas för hur Svenska kyrkan skall möta kvinnor som överväger att genomgå abort och för att skapa ett forum för att samla erfarenheter och kunskap som kan tjäna stift och församlingar i deras arbete för och med abortsökande kvinnor och ensamstående mödrar, *dels* om avslag på av Britta Olinder framlagt tilläggsförslag, och befanns propositionen på bifall till förslaget med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla av Britta Olinder under överläggningen framlagt förslag.

Mot Kyrkomötets beslut **reserverade** sig Kristina Lejdström, Gunborg Engman Ericsson, Stina Eliasson, Birgith Wiklund Molberg, Christina Gyberg, Tuula Styrfält, Christina Schnackenburg, Margareta Börjesson, Fredrik Sidenvall, Kristina Töyrä, Marianne Kronbäck, Anders Novak och Alve Svensson.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Nils-Arne Rehnström i en skriftlig reservation:

Jag måste konstatera det beklämmande att Kyrkomötets medlemmar som representerar Svenska kyrkan och kristenheten inte har förmåga eller vilja att stå upp för de svagaste och mest utsatta i vårt samhälle, nämligen de ofödda barnen. Det är med djup sorg jag gör detta konstaterande. Jag undrar vad ett sådant beslut kan bero på. Kanske är svaret så enkelt att många inte vågar rösta enligt sitt samvete utan följer den linje deras parti just nu förestår. Är det så, är det skrämmande. I en fråga om livet och för en kristen också en fråga om skapelsens orsak och mening, nämligen Guds tron, är det förvånande att så många ändå väljer att rösta mot de ofödda barnen.

Att man redan nu skulle ta ställning i själva abortlagstiftningsfrågan hade jag kanske inte kunnat hoppas på men jag ansåg åtminstone att man i Kyrkomötet borde ha känt frimodighet att rösta för att mänskligt liv är till alltifrån konceptionen och också bifallit den tredje att-satsen om en handlingsmodell för hur Svenska kyrkan skulle kunna hjälpa kvinnor att våga föda sina barn idag. Sådana här beslut cementerar bara den uppfattning som finns hos många församlingsmedlemmar att Kyrkomötet bara är en tummelplats för politiska uppgörelser och att flera av dess deltagare är ointresserade och utan förståelse och intresse för den kristna tron och Bibelns kunskap. Är det ett resultat av att ”partipiskan” vinit är det desto större anledning att känna skam.

166 § Äktenskap och familj, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:4 Äktenskap och familj förelåg följande förslag (§ 126):

- bifall till utskottets förslag
- bifall till motion 2002:94 av Bengt Olof Dike.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:94 av Bengt Olof Dike,

och befanns att propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:94 av Bengt Olof Dike om klassiskt kristna äktenskap eller familjefientlig feminism?

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Fredrik Sandström, Margareta Börjesson och Inga Alm.

167 § Undervisningsmaterial i kristen etik, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:5 Undervisningsmaterial i kristen etik förelåg följande förslag (§ 127):

- bifall till utskottets förslag
- bifall till av Ingrid Smittsarve under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:81 av Ingrid Smittsarve om undervisningsmaterial i kristen etik i för-, grundskola och gymnasium.

Propositioner ställdes därefter

dels om bifall till av Ingrid Smittsarve under överläggningen framlagt tilläggsförslag

1) att tillkännage för Kyrkostyrelsen att samarbete kyrka–samhälle omkring etiska diskussioner i skola och förskola skall ses som ett prioriterat område för Svenska kyrkan.

2) att uppdra åt Kyrkostyrelsen att tillse att aktuellt undervisnings- och diskussionsmaterial om kristen etik för barn och ungdomar blir presenterat för landets biskopar. Biskoparna kan sedan uppmuntra till att materialet blir flitigt använt i församlingarnas barn- och ungdomsarbete i skolor och förskolor,

dels om avslag på av Ingrid Smittsarve framlagt tilläggsförslag,

och befanns propositionen på bifall till förslaget med övervägande ja besvarad.

På Henrik Perssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för avslag på av Ingrid Smittsarve framlagt förslag.

På Ingrid Smittsarves begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 54 ledamöter röstat för bifall till förslaget, 158 för avslag och att 26 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att avslå av Ingrid Smittsarve under överläggningen framlagt tilläggsförslag.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för Ingrid Smittsarves förslag *reserverade* sig Margareta Börjesson, Lisbeth Göranson, Inga Alm, Ingrid Smittsarve och Christer Engelhardt.

168 § Konfessionell grund- och gymnasieskola, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:6 Konfessionell grund- och gymnasieskola förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 128).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2002:107 av Seth Henriksson och Urban Gibson om möjligheten att starta och driva konfessionell grundskola och gymnasieskola uppdra åt Kyrkostyrelsen att arbeta för att det även i framtiden finns lagliga möjligheter att starta och driva skolor med konfessionell inriktning.

169 § Fortsättningen på ÖSUT och PUF, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:7 Fortsättningen på ÖSUT och PUF förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 129).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till motion 2002:70 av Kerstin Bergman om fortsättning på ÖSUT och PUF uppdra åt Kyrkostyrelsen att samordna verkställigheten av utbildningsutredningarna.

170 § Profilutbildning för diakoner och församlingspedagoger, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:8 Profilutbildning för diakoner och församlingspedagoger förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 130).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:103 av Birgitta Josefson-Hultgren m.fl. om profilutbildningen för diakoner och församlingspedagoger.

171 § Utbildningsbehov för kyrkomusiker, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:9 Utbildningsbehov för kyrkomusiker förelåg följande förslag (§ 131):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:48 av Börje Gustafsson.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:48 av Börje Gustafsson,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:48 av Börje Gustafsson om utbildningsbehov för kyrkomusiker.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Börje Gustafsson.

172 § Integrationsarbete, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:10 Integrationsarbete förelåg följande förslag (§ 132):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:91 av Iréne Pierazzi och Rune Entelius.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:91 av Iréne Pierazzi och Rune Entelius,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Iréne Pierazzis begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:91 av Iréne Pierazzi och Rune Entelius om metoder för Svenska kyrkans integrationsarbete.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Iréne Pierazzi.

173 § Kollekternas roll, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:11 Kollekternas roll förelåg endast bifall till utskottets förslag (§ 133).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2002:101 av Birgitta Josefson-Hultgren om kollekternas roll uppdra åt Kyrkostyrelsen att påskynda handläggningen av den beslutade småskriften om kollektens innebörd.

174 § Kyrkliga syföreningar, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:12 Kyrkliga syföreningar förelåg följande förslag (§ 134):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:71 av Gun Andersson m.fl.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:71 av Gun Andersson m.fl.,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Henrik Perssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden att han fann att flertalet röstat för bifall till motion 2002:71.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla motion 2002:71 av Gun Andersson m.fl. om de kyrkliga syföreningarnas verksamhet och uppdra åt Kyrkostyrelsen att skyndsamt tillse att genom upprättande av en fullödlig dokumentation synliggöra de kyrkliga syföreningarna och deras betydelse för Svenska kyrkan och för rättvisande historiebeteckning av densamma.

175 § Kyrkostatistik, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:13 Kyrkostatistik förelåg följande förslag (§ 135):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:84 av Gerd Gullberg-Johnson.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:84 av Gerd Gullberg-Johnson,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:84 av Gerd Gullberg-Johnson om kyrkostatistik.

176 § Kyrkans grafiska profil, beslut

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkolivsutskottets betänkande 2002:14 Kyrkans grafiska profil förelåg följande förslag (§ 136):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:95 av Åke Bendix och Staffan Holmgren.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:95 av Åke Bendix och Staffan Holmgren,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:95 Åke Bendix och Staffan Holmgren om användandet av kyrkans grafiska profil.

Förhandlingarna ajournerades kl. 12.28.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00 under ledning av förste vice ordföranden.

177 § Val av revisor, bordlagt ärende

Kyrkomötet hade vid sammanträdet i september 2002 bordlagt ärendet om val av en revisor (§ 24).

I enlighet med valberedningens förslag *beslöt Kyrkomötet* att utse auktoriserade revisorn Jan-Olof Lindberg, Öhrlings Pricewaterhouse Coopers till revisor att granska verksamheten under åren 2003–2006.

178 § Fyllnadsval, en revisor

I enlighet med valberedningens förslag *beslöt Kyrkomötet* att, i stället för Conny Tyrberg som avsagt sig uppdraget, utse Ulla Samuelsson till revisor för resterande tid av uppdraget avseende revision av 2002 års räkenskaper.

179 § Val till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet

Från valberedningen förelåg förslag till åtta ledamöter, nio ersättare, ordförande samt förste och andre vice ordförande i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod. Biskopen i Visby är självskriven ledamot i nämnden.

Ledamöter

Jösta Claeson
Kerstin Björk
Reidar Gustafsson
Erna Arhag
Kristina Lundgren
Karin Israelsson
Lars Ekblad
Anders Novak.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare

Evy Åberg
Rolf Forslin
Margareta Troberg
Ingvar Eriksson
Karin Ugglå
G Olof Kjellström
MajVis Hultén

Fredagen den 25 oktober 2002

Birgitta Wrede
Carina Nilsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

För fördelningen av platser mellan nomineringsgrupperna gäller för ledamöterna följande: platserna 1–3 (s), 4–5 (m), plats 6 (c), 7 (posk) och 8 (kd). För ersättarna gäller följande: platserna 1–3 (s), 4–5 (m), 6–7 (c), plats 8 (posk) och 9 (kd).

Beträffande ordningen för ersättarnas inträde i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet *beslöt Kyrkomötet* att tillämpa samma ordning som gäller för ersättarnas inträde i Kyrkomötets utskott (se 16 §).

Ordförande

Jösta Claeson

I debatten yttrade sig

Åke Blomqvist, som yrkade bifall till att utse biskopen i Visby stift till ordförande

Benny Jönsson, som yrkade bifall till valberedningens förslag

Torgny Larsson, som yrkade bifall till valberedningens förslag

Åke Blomqvist (replik)

Fredrik Sidenvall

Åke Blomqvist

biskop Ragnar Persenius

Reidar Gustafsson

Fredrik Sidenvall

biskop Ragnar Persenius

Stina Eliasson

Jan-Erik Ågren, som ställde en ordningsfråga och yrkade på ajournering i 10 minuter.

Ordföranden ajournerade kl. 14.22 förhandlingarna i tio minuter.

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.32 under ledning av förste vice ordföranden.

179 § Val till Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, forts.

I debatten yttrade sig

Åke Blomqvist, som drog tillbaka sitt tidigare yrkande.

Överläggningen var därmed avslutad.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag att utse Jösta Claeson till ordförande i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Förste vice ordförande

Erna Arhag

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Andre vice ordförande

Karin Israelsson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordföranden meddelade att Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet skulle samlas efter plenums slut.

180 § Fyllnadsval till Nämnden för internationell mission och diakoni

Från valberedningen förelåg förslag till en ledamot i Nämnden för internationell mission och diakoni fr.o.m. valdagen till dess Kyrkomötet har hållit nytt val under nästa mandatperiod: Kerstin Högelius, EFS.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

181 § Val till domkapitlet i Visby

Med anledning av Kyrkomötets beslut om att i tillsynshänseende föra Svenska kyrkans utlandsförsamlingar till Visby stift förelåg från valberedningen förslag till en ledamot och en ersättare i domkapitlet i Visby stift:

ledamot

Lars Starkerud

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ersättare

Susann Torgerson

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

182 § Ersättarnas inträde i Valprövningsnämnden

Från valberedningen förelåg följande förslag om ersättarnas inträde i Valprövningsnämnden som ett förtydligande till Kyrkomötets tidigare beslut (§ 27):

Göte Karlsson, personlig ersättare för Birgitta Björner

Key Lundegård, personlig ersättare för Sven-Olof Karlsson

Ola Jönsson, personlig ersättare för Alf Sigling

Kerstin Zetterberg, personlig ersättare för Susann Torgerson

Gunvor Hagelberg, personlig ersättare för Barbro von Sicard

Britt Beijer, personlig ersättare för Ingrid Friman.

Kyrkomötet beslöt i enlighet med valberedningens förslag.

Ordföranden övertog kl. 14.39 ledningen av förhandlingarna.

183 § **Ändringar i kyrkoordningen, beslut**

Från gårdagens överläggningar med anledning av Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:1 Ändringar i kyrkoordningen förelåg följande förslag (§ 100):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:35 av Erna Arhag
- ◆ bifall till motion 2002:131 av Gösta Äng m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:150 av Tomas Forsner
- ◆ bifall till motion 2002:154 av Anders Roos
- ◆ bifall till motion 2002:163 av Erna Arhag.

Bifall till motion 2002:154 av Anders Roos har återtagits till förmån för motion 2002:150 av Tomas Forsner.

Utskottet punkt 1

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse (KsSkr 2002:10) som vilande anta ändringar i 54 kap. kyrkoordningen enligt bilaga 1 i betänkandet.

Utskottet punkt 3

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av motion 2002:122 av Lotta Vahlne Westerhäll m.fl. om förstärkt skydd för uppgifter om enskilda uppdra åt Kyrkostyrelsen att inom ramen för pågående beredning av frågan om förstärkt skydd för uppgifter om enskilda i ärenden om obehörighet att utöva kyrkans vignings-tjänst även utreda frågan om diakoners tystnadsplikt och offentlighet för handlingar som diakoner har i förvar.

Motion 2002:131 och utskottet punkt 2 och 4 i motsvarande del

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:131 av Gösta Äng m.fl., och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Gösta Ängs begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

På Gösta Ängs begäran företogs rösträkning. Vid rösträkning befanns att 191 ledamöter röstat för utskottets förslag, 22 röstat för motion 2002:131 och att 15 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse (KsSkr 2002:10) anta ändringar i 46 kap. kyrkoordningen enligt bilaga 2 i utskottets betänkande samt att avslå motion 2002:131 av Gösta Äng m.fl. om prästlönetillgångarna.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Nils Svensson, MajVis Hultén, Gudrun Carlsson, Ulla Samuelsson, Gösta Äng och Gerd Gullberg-Johnson.

Motion 2002:150 och utskottet punkt 2 och 4 i motsvarande del

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del,

dels om bifall till motion 2002:150 av Tomas Forsner, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse (KsSkr 2002:10) anta ändring i 5 och 38 kap. kyrkoordningen enligt bilaga 2 i utskottets betänkande samt avslå motion 2002:150 av Tomas Forsner om kyrkoherdes närvaro i valnämnd.

Motion 2002:163 och utskottet punkt 2 och 4 i motsvarande del

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:163 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse (KsSkr 2002:10) anta ändring i 4, 9, 14–16 samt 33 kap. kyrkoordningen enligt bilaga 2 i utskottets betänkande samt att avslå motion 2002:163 av Erna Arhag om valbestämmelser m.m. för vissa kyrkliga organ.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag.

Utskottet punkt 2 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse (KsSkr 2002:10) anta ändring 2, 3, 7, 8, 12, 25, 30, 32, 34, 39, 42–44 samt 57 kap. kyrkoordningen enligt bilaga 2 i utskottets betänkande.

Motion 2002:35

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag, *dels* om bifall till motion 2002:35 av Erna Arhag, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Erna Arhags begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att han fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:35 av Erna Arhag om förstärkt skydd för personuppgifter i ärenden om obehörighet att utöva kyrkan vinningstjänst.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erna Arhag.

Utskottet punkt 4 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motionerna 2002:151 av Tomas Forsner om kyrkoherde i kyrkonämnd i flerpastoratssamfällighet och indelningsdelegerades AU, 2002:153 av Staffan Holmgren om ändringar i kyrkoordningen och 2002:154 av Anders Roos om kyrkoherdens närvarorätt vid valnämndens sammanträden.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Sten Persson.

Andre vice ordföranden övertog kl. 14.48 ledningen av förhandlingarna.

184 § Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2003–2005

Förelåg Budgetutskottets betänkande 2002:1 Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå.

I debatten yttrade sig

Lars Starkerud, som yrkade bifall till utskottets förslag

Reidar Gustafsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

I detta anförande *instämde* Kurt Carlbom.

Suzanne Fredborg, som yrkade bifall till utskottets förslag och till motion 2002:140

Christina Holmgren, som yrkade bifall till motion 2002:93.

I detta anförande *instämde* Åke Bendix, Britta Olinder och Johan Linnman.

Anki Erdmann, som yrkade bifall till motion 2002:93.

I detta anförande *instämde* Alf Sigling.

Annette Lundquist Larsson, som yrkade bifall till motion 2002:140.

I detta anförande *instämde* Svenolof Grenabo.

Olof Lönneborg

Jörgen Silén, som yrkade bifall till utskottets förslag

Levi Bergström, som yrkade bifall till utskottets förslag

Sten Johansson, som yrkade bifall till reservation 2

Christina Holmgren (replik)

Olof Lönneborg (replik)

Christina Holmgren (replik)

Olof Lönneborg (replik)

Lars Starkerud, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation 2 av Sten Johansson m.fl. med bifall till motion 2002:142
- ◆ bifall till motion 2002:93 av Urban Gibson m.fl.
- ◆ bifall till motion 2002:140 av Benny Jönsson och Annette Lundquist Larsson som innebär bifall till reservation 1 av Suzanne Fredborg m.fl.

(Beslut kommer att fattas senare denna dag.)

185 § Verksamhetsberättelse och årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001

Förelåg Budgetutskottets betänkande 2002:2 Verksamhetsberättelse och årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001.

I debatten yttrade sig

Lars-Gunnar Frisk, som yrkade bifall till reservationen

Hans-Olof Andrén.

I detta anförande *instämde* Tuula Styrfält och Staffan Holmgren.

Joakim Svensson, som yrkade bifall till reservationen

Suzanne Fredborg, som yrkade bifall till utskottets förslag

Joakim Svensson (replik)

Suzanne Fredborg (replik)

Joakim Svensson (replik)

Suzanne Fredborg (replik)

Joakim Svensson önskade få antecknat till protokollet att han inte hade rätt till ytterligare replik

Hans-Olof Andrén (replik)

Suzanne Fredborg (replik)

Hans-Olof Andrén (replik)

Bertil Persson

Nils Gårder, som yrkade bifall till reservationen

Suzanne Fredborg (replik), som yrkade bifall till utskottets förslag

Hans-Olof Andrén (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

- ◆ bifall till utskottets förslag
 - ◆ bifall till reservation av Madeleine Malm och Ulla Dahlberg.
- (Beslut kommer att fattas senare denna dag.)

186 § Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden

Förelåg Budgetutskottets betänkande 2002:3 Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut kommer att fattas senare denna dag)

187 § Kyrkoantikvarisk policy

Förelåg Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:3 Kyrkoantikvarisk policy.

Förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut kommer att fattas senare denna dag.)

188 § Bevarande av gravvårdar

Förelåg Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:4 Bevarande av gravvårdar.

I ärendet yttrade sig

Evert Josefsson

Gunnar Sibbmark, som yrkade bifall till utskottets förslag

Evert Josefsson (replik)

Gunnar Sibbmark (replik)

Evert Josefsson (replik).

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

- ◆ bifall till utskottets förslag.
- (Beslut kommer att fattas senare denna dag.)

189 § Kyrkobokföringsarkiven

Förelåg Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:5 Kyrkobokföringsarkiven.

I ärendet yttrade sig

Evert Josefsson

Benny Jönsson, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och förelåg endast

♦ bifall till utskottets förslag.

(Beslut kommer att fattas senare denna dag.)

190 § Vigselbegreppet

Förelåg Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:6 Vigselbegreppet.

I ärendet yttrade sig

Helena Bargholtz, som yrkade bifall till motion 2002:47.

I detta anförande *instämde* Agneta von Essen Hedengren och Martin Stjernström.
Lennart Koskinen.

I detta anförande *instämde* Kurt Carlbom, Anna Lena Wik-Thorsell och Ingrid Smittsarve.

Helena Bargholtz (replik)

Lennart Koskinen (replik)

Nils Gårder

Helena Bargholtz (replik)

Anna-Maria Björkman, som yrkade bifall till utskottets förslag.

Överläggningen var därmed avslutad och följande förslag förelåg:

♦ bifall till utskottets förslag

♦ bifall till motion 2002:47 av Urban Gibson och Helena Bargholtz.

(Beslut kommer att fattas senare denna dag.)

Förste vice ordföranden övertog kl. 16.17 ledningen av förhandlingarna.

191 § Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2003–2005, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Budgetutskottets betänkande 2002:1 Mål och rambudget för Svenska kyrkans nationella nivå åren 2003–2005 förelåg följande förslag (§ 184):

♦ bifall till utskottets förslag

♦ bifall till reservation 2 av Sten Johansson m.fl. med bifall till motion 2002:142

♦ bifall till motion 2002:93 av Urban Gibson m.fl.

♦ bifall till motion 2002:140 av Benny Jönsson och Annette Lundquist Larsson som innebär bifall till reservation 1 av Suzanne Fredborg m.fl.

Motion 2002:140

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag mom. 1 punkt 1.3 och mom. 2 i denna del, *dels* om bifall till motion 2002:140 av Benny Jönsson och Annette Lundquist Larsson, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse 2002:1 och motion 2002:147 av Reidar Gustafsson om nedskärningar vad avser SKUT

1.3 medge planeringsram för år 2002 till 2 097 miljoner kronor.

2. *att* avslå motion 2002:140 av Benny Jönsson och Annette Lundquist Larsson om höjning av den allmänna utjämningsavgiften för år 2005.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Gunnar Sibbmark, Carina Etander Rimborg, Kristina Lundgren, Kerstin Linder, Curt Forsbring, Sven-Olof Karlsson, Bengt Berg, Suzanne Fredborg, Kjell Söderberg, Hans Ulfvebrand, Hans G Eriksson, Annette Lundquist Larsson, Johan Lothigius, Margareta Nisser-Larsson, Christina Gyberg, Peter Hemminger, Staffan Holmgren, Åsa Ek, Margareta Holmberg, Benny Jönsson, Gunnel Mellqvist, Marija Kogler Johnsson och Carl Korch.

Utskottet mom. 1 övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* med anledning av Kyrkostyrelsens skrivelse 2002:1 och motion 2002:147 av Reidar Gustafsson

1.1 fastställa inriktningsmål avseende nationella nivåns verksamhetsområden för åren 2003–2005 i enlighet med skrivelsen,

1.2 fastställa ramen för de nationella kostnaderna år 2003 till 1 868 miljoner kronor, samt medge planeringsram för år 2004 till 1 949 miljoner kronor.

1.4 medge att kostnader för utjämningsystemet och för internationellt katastrofbistånd under år 2003 får överskridas om detta kan finansieras genom ökade intäkter under året,

1.5 bemyndiga Kyrkostyrelsen att inom budgetramen göra erforderliga omfördelningar i syfte att nå målen.

Mot Kyrkomötets beslut till förmån för motion 2002:147 *reserverade* sig Eric Lundqvist.

Motion 2002:93

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag mom. 2,

dels om bifall till motion 2002:93 av Urban Gibson m.fl.,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Christina Holmgrens begäran av företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att hon fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:93 av Urban Gibson m.fl. om mål och rambudgetens konsekvenser för invandrar- och flyktingarbetet i Svenska kyrkan.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Inger Gustafsson, Britta Olinder, Alf Sigling, Åke Bendix, Åke Blomqvist, Ulla Eriksson, Anki Erdman och Margareta Nybelius.

Reservation 2 med bifall till motion 2002:142

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag mom. 2 i denna del, *dels* om bifall till reservation 2 av Sten Johansson m.fl., och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Sten Johanssons begäran företogs votering. Vid votering genom uppresning förklarade ordföranden åter att hon fann att flertalet röstat för utskottets förslag.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:142 av Sten Johansson m.fl. om ökat anslag till kyrkobyggnadsbidrag.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Lennart Svensson, Inga Alm, Stina Eliasson, Catharina Månsson, MajVis Hultén, Sten Johansson, Sven-Erik Björklund, Ulla Samuelsson, Stig Eriksson, Evert Josefsson, Ingrid Smittsarve, Gunnar Sehlberg, Jennie Nordin, Marianne Kronbäck, Christer Engelhardt.

192 § Verksamhetsberättelse och årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Budgetutskottets betänkande 2002:2 Verksamhetsberättelse och årsredovisning för Svenska kyrkans nationella nivå år 2001 förelåg följande förslag (§ 185):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till reservation av Madeleine Malm och Ulla Dahlberg.

Reservationen

Propositioner ställdes på de under överläggningen framlagda förslagen, nämligen *dels* om bifall till utskottets förslag mom. 3 punkt 3.2, *dels* om bifall till reservation av Madeleine Malm och Ulla Dahlberg, och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

På Joakim Svenssons begäran företogs votering. Vid voteringen genom uppresning begärde ordföranden rösträkning. Vid rösträkning befanns att 112 ledamöter röstat för utskottets förslag, 106 röstat för reservationen och att 8 ledamöter avstått från att rösta.

Kyrkomötet beslöt således att bifalla utskottets förslag *att* med bifall till motion 2002:30 av Erna Arhag om kyrkofondens kapital uppdra åt Kyrkostyrelsen att belysa frågan om kyrkofondens juridiska status och skattekonsekvenser m.m. i perspektivet att kapitalet hanteras separat och kan klassas som en stiftelse. Det bör också klargöras huruvida annan form för kapitalets framtida förvaltning skulle kunna bli tänkbar.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Erling Öhman, Ola Isacson, Joakim Svensson, Britt Louise Agrell, Lars-Gunnar Frisk, Angela Boëthius, Gunnar Prytz, Per Lindberg, Anna-Lena Arousell Berglund, Anders Roos, Ann-Marie Hallin, Marianne Kronbäck, Ulla Dahlberg, Tuula Styrfält, Fredrik Nilsson, Sven-Erik Björklund och Gudrun Carlsson.

Utskottet övrigt

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* med bifall till Kyrkostyrelsens skrivelse (2002:2) fastställa årsredovisningen för Svenska kyrkans nationella nivå och koncernredovisningen för Trossamfundet Svenska kyrkan år 2001.
2. *att* bevilja Kyrkostyrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret 2001.
3. *att* med bifall till motion 2002:30 av Erna Arhag uppdra åt Kyrkostyrelsen
 - 3.1 *att* utreda och bereda en ändring i 45 kap. 3 § så att där nämnda värdesäkring kan omformuleras till att avse tiden 3–5 år.
 - 3.3 *att* redovisa utredning med förslag till Kyrkomötet 2003.
4. *att* avslå motion 2002:40 av Hans-Olof Andrén m.fl. om eget kapital för Svenska kyrkan på nationell nivå.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Per Ingvarsson och Sigvard Olsson.

193 § Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Budgetutskottets betänkande 2002:3 Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden förelåg endast utskottets förslag (§ 186).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag

1. *att* med bifall till skrivelse 2002:3 med godkännande lägga redogörelsen för Kyrkostyrelsens behandling av Kyrkomötets ärenden till handlingarna.
2. *att* avslå motion 2002:50 av Erna Arhag om publicering av Överklagandenämndens beslut.

194 § Kyrkoantikvarisk policy, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:3 Kyrkoantikvarisk policy förelåg endast utskottets förslag (§ 187).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:24 av Gunnar Sehlberg om kyrkoantikvariska frågor.

195 § Bevarande av gravvårdar, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:4 Bevarande av gravvårdar förelåg endast utskottets förslag (§ 188).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:82 av Evert Josefsson om kyrkogårdskultur.

196 § Kyrkobokföringsarkiven, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:5 Kyrkobokföringsarkiven förelåg endast utskottets förslag (§ 189).

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:83 av Evert Josefsson om Svenska kyrkan och kyrkoböckerna.

197 § Vigselsebegreppet, beslut

Från överläggningarna tidigare under dagen med anledning av Kyrkorättsutskottets betänkande 2002:6 Vigselsebegreppet förelåg följande förslag (§ 190):

- ◆ bifall till utskottets förslag
- ◆ bifall till motion 2002:47 av Urban Gibson och Helena Bargholtz.

Propositioner ställdes

dels om bifall till utskottets förslag,

dels om bifall till motion 2002:47 av Urban Gibson och Helena Bargholtz,

och befanns propositionen på bifall till utskottets förslag med övervägande ja besvarad.

Kyrkomötet beslöt att bifalla utskottets förslag att avslå motion 2002:47 av Urban Gibson och Helena Bargholtz om vigselsebegreppet.

Mot Kyrkomötets beslut *reserverade* sig Helena Bargholtz, Martin Stjernström och Kurt Carlbom.

Ordföranden övertog kl. 16.35 ledningen av förhandlingarna.

198 § Avslutning

Ordföranden summerade arbetet i årets kyrkomöte, där 12 skrivelser, 170 motioner och 64 betänkanden behandlats och ett stort antal val förrättats, och tackade för alla arbetsinsatser från Kyrkomötets ledamöter. Framfördes också tack till presidiet och till alla anställda som arbetat med Kyrkomötet. Ett särskilt tack framfördes till Birgitta Gunnarsson och Birgitta Eilemar.

Förste vice ordföranden framförde ett tack till ordföranden.

Kyrkomötet sammanträder 2003 den 16–19 september och den 21–24 oktober.

Sjöngs Sv. ps. 298.

Ordföranden förklarade kl. 16.50 Kyrkomötet år 2002 avslutat.

Kyrkomötets protokoll för tiden 17–20 september och 22–25 oktober 2002, fört enligt ovan, justeras.

Urban Gibson, ordförande §§ 1–8

Robert Schött, ordförande

Catharina Månsson, förste vice ordförande

Wivi-Anne Radesjö, andre vice ordförande

Birgitta Eilemar, sekreterare

Anita Hamlund

Britt Louise Agrell

Seth Henriksson

Jennie Nordin

Bilaga. Förslag till ändringar i kyrkoordningen.

7 kap.

1 § Stiftsfullmäktige beslutar i principiella ärenden och i ärenden som på annat sätt är av större vikt, främst

1. mål och riktlinjer för verksamheten,
2. budget, kyrkoavgift och andra viktiga ekonomiska frågor,
3. stiftsstyrelsens och nämndernas organisation och verksamhetsformer,
4. val av ledamöter och ersättare i stiftsstyrelse och nämnder,
5. val av revisorer och revisorsersättare,
6. grunderna för ekonomiska förmåner åt förtroendevalda, och
7. årsredovisning och ansvarsfrihet.

Stiftsfullmäktige beslutar också i andra frågor som anges i kyrkoordningen.

Stiftsfullmäktige i Visby stift beslutar inte i frågor rörande utlandskyrkan enligt 10 kap. 6 §.

7 § Stiftsstyrelsen skall främja församlinglivet i stiftet och verka för dess utveckling.

Av 10 kap. 6 § framgår att denna uppgift, när det gäller utlandskyrkan, ankommer på Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

9 kap.

2 a § Domkapitlet i Visby stift skall bestå av följande ledamöter:

1. biskopen, som är ordförande,
2. domprosten, som är vice ordförande,
3. en ledamot som är anställd som präst eller diakon i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige,
4. en ledamot som är präst eller diakon samt är eller har varit anställd i utlandskyrkan,
5. en ledamot som är eller har varit ordinarie domare, och
6. fyra övriga ledamöter.

Ledamöterna som avses i första stycket 5 och 6 och deras ersättare får inte vara vigda till biskop, präst eller diakon. Bestämmelserna för förtroendevalda i 33 kap. om valbarhet, valbarhetshinder och uppdragets upphörande skall tillämpas för dessa. För ordinarie ledamot och ersättare valda av Kyrkomötet gäller de bestämmelser om valbarhet och valbarhetshinder som i 33 kap. anges för val till den nationella nivån.

För biskopen och domprosten som ledamot utses en gemensam ersättare som skall vara präst i stiftet eller i någon av stiftets församlingar i Sverige. För var och en av ledamöterna som avses i första stycket 3-5 utses en ersättare som uppfyller samma kvalifikationskrav som ledamoten. För de övriga ledamöterna utses fyra ersättare.

10 § Valet av de ledamöter och ersättare som skall vara präst- eller diakonvigda äger rum vid ett gemensamt möte med stiftets präster och diakoner med biskopen som valförrättare. Därvid röstar prästerna och diakonerna gemensamt fram ledamöterna och ersättarna.

Vid valet i Visby stift av de ledamöter och ersättare som skall vara präst- eller diakonvigda avger de präster och diakoner som är anställda som präster respektive diakoner i utlandskyrkan, och som inte deltar i det gemensamma mötet, sina röster innan mötet äger rum. Biskopen beslutar hur denna förhandsröstning skall gå till.

19 § De ledamöter som avses i 1 § första stycket 4 och 5 och 2 § första stycket 5 och 6 och deras ersättare väljs av det nyvalda stiftsfullmäktige.

Vid valet av domkapitel i Visby stift gäller bestämmelserna i första stycket den ledamot som avses i 2 a § första stycket 5 och den ledamotens ersättare samt tre av de ledamöter som avses i 2 a § första stycket 6 och deras ersättare. En av de ledamöter som avses i första stycket 6 och den ledamotens ersättare väljs av Kyrkomötet vid det första sammanträdet under mandatperioden. Valen gäller till dess att Kyrkomötet har hållit nya val under nästa mandatperiod.

Övriga ledamöter och deras ersättare väljs för fyra år räknat från och med den 1 januari året efter det år då ordinarie kyrkoval har ägt rum.

10 kap.

6 § För samordning, planering och utveckling skall det finnas följande nämnder:

1. Nämnden för internationell mission och diakoni, med särskilt ansvar för insatserna rörande internationell mission och diakoni.
2. Nämnden för kyrkolivets utveckling, med särskilt ansvar för de kyrkliga grundutbildningarna och för stödjande av stiftens arbete.
3. Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet med särskilt ansvar för att främja församlingslivet i utlandsförsamlingarna och övriga verksamheter som bedrivs av utlandskyrkan.

Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet beslutar vilka utlandsförsamlingar och övriga utlandsverksamheter (utlandskyrkan) som skall tillhöra Svenska kyrkan. Sådana utlandsförsamlingar och verksamheter är skyldiga att tillämpa kyrkoordningens bestämmelser bara om det är särskilt angivet.

12 kap.

9 § Nämnden för internationell mission och diakoni består av elva ledamöter, som väljs av Kyrkomötet. I nämnden skall en av ledamöterna vara biskop.

Nämnden för kyrkolivets utveckling består av nio ledamöter, som väljs av Kyrkomötet.

Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet består av biskopen i Visby stift och åtta ledamöter, som väljs av Kyrkomötet.

För ledamöterna i respektive nämnd väljer Kyrkomötet lika många ersättare.

31 kap.

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11–12 §§ prövas enligt följande:

1. präster som har anställning som präst i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. präster som är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Visby stift
3. präster som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga präster, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga präster	Domkapitlet i Uppsala stift

32 kap.

16 § Frågor om behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst enligt 11–12 §§ prövas enligt följande:

1. diakoner som har anställning som diakon i ett stift	domkapitlet i det stiftet
2. diakoner som är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Visby stift
3. diakoner som har anställning hos Svenska kyrkan på nationell nivå och som inte är verksamma i utlandskyrkan	Domkapitlet i Uppsala stift
4. övriga diakoner, folkbokförda inom ett stifts område	domkapitlet i det stiftet
5. övriga diakoner	Domkapitlet i Uppsala stiftet

34 kap.

13 § När ansökningstiden för en ledigförklarad befattning som kyrkoherde, komminister, stiftsadjunkt eller kontraktsadjunkt gått ut skall kyrkorådet, kyrkonämnden, pastoratsnämnden eller stiftsstyrelsen översända ansökningshandlingarna och platsannonserna till domkapitlet.

Efter beslut om behörighet skall domkapitlet med eget yttrande över de behöriga sökandena överlämna handlingarna till den som har att besluta om tillsättningen.

Domkapitlet skall underrätta de sökande om beslutet i behörighetsfrågan och om skälen för detta.

Vid tillsättning av befattning som präst i utlandskyrkan skall skyldigheten att översända handlingar till domkapitlet gälla Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

36 kap.

2 § Inom Svenska kyrkan finns också de icke-territoriella församlingar som framgår av 35 kap. samt utlandskyrkan enligt 10 kap. 6 §.

6 § Inom Svenska kyrkan finns det tretton stift. Dessa är Uppsala, Linköpings, Skara, Strängnäs, Västerås, Växjö, Lunds, Göteborgs, Karlstads, Härnösands, Luleå, Visby och Stockholms stift.

Stiftsindelningen skall omfatta hela landet.

Till Visby stift hör även utlandskyrkan enligt 10 kap. 6 §.

57 kap.

1 § Biskopen och domkapitlet skall ha tillsyn över verksamheten i stiftets församlingar och samfälligheter samt över verksamheten i stiftet. I tillsynen ingår

1. råd, stöd och hjälp, dels i frågor som rör kyrkans lära, böcker, sakrament, gudstjänst och övriga handlingar, dels i rättsliga frågor,

2. utfärdande av församlingsinstruktion enligt 5–7 a §§,

3. biskopens visitationer enligt 8 kap. 2 §,

4. granskning av hur präster och diakoner utövar sina uppdrag och efterlever avgivna vagningslöften,

5. prövning av behörighet att utöva kyrkans vagningsstjänst enligt 31 kap. 11 och 12 §§ och 32 kap. 11 och 12 §§,

6. befogenhetsprövning enligt 31 kap. 14 § och 32 kap. 14 §, och

7. beslutsprövning enligt 8-18 §§.

Det som sägs i första stycket 7 skall inte tillämpas på utlandsförsamlingar och verksamheter som bedrivs av utlandskyrkan på andra platser.

Församlingsinstruktioner för utlandskyrkan

7 a § För församlingar och övriga utlandsverksamheter inom utlandskyrkan skall en församlingsinstruktion utarbetas.

Instruktionen skall innehålla det som anges i 5 § 2 och 4.

En församlingsinstruktion för en församling utarbetas av kyrkoherden och styrelsen i församlingen i samråd med Domkapitlet i Visby. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av kyrkoherden och styrelsen var för sig och efter att Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet har getts tillfälle att yttra sig.

En församlingsinstruktion för en annan utlandsverksamhet utarbetas av kyrkoherden och Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet i samråd med Domkapitlet i Visby stift. Den får utfärdas av domkapitlet efter godkännande av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet och kyrkoherden var för sig.

Efter att domkapitlet har utfärdat en församlingsinstruktion är den bindande för församlingen eller verksamheten.

Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en församling får väckas av församlingens styrelse, kyrkoherden eller domkapitlet. Fråga om ändring av församlingsinstruktionen för en annan verksamhet får väckas av Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet, kyrkoherden eller domkapitlet. En ändring godkänns och utfärdas på samma sätt som instruktionen.

1. Detta beslut träder i kraft den 1 november 2002 med undantag för bestämmelserna i 10, 12 och 36 kap. vilka träder i kraft omedelbart när Kyrkomötet har fattat sitt beslut.

2. När den ledamot i Domkapitlet i Visby stift som avses i 9 kap. 2 a § 4 och den ledamotens ersättare skall väljas första gången har endast den som är anställd som präst eller diakon i utlandskyrkan rösträtt. Valet avser tiden till och med den 31 december 2005.

3. Kyrkomötet skall vid sammanträdet i oktober 2002 välja en ledamot och ersättare i Domkapitlet i Visby stift enligt 9 kap. 19 § andra stycket för tiden fram till dess att Kyrkomötet har hållit nya val under nästa mandatperiod.

4. Utöver vad som anges i 8 kap. har följande personer rösträtt vid biskopsval i Visby stift:

1. åtta elektorer som är präster anställda i utlandskyrkan,
2. åtta elektorer som inte är präster, valda av församlingarna inom utlandskyrkan, och
3. ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet.

Elektorerna skall representera utlandskyrkan i olika delar av världen. Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet beslutar efter samråd med Stiftsstyrelsen i Visby stift hur valet av elektorer och ersättare för dessa går till.

De elektorer som inte är präster skall tillhöra Svenska kyrkan och någon av församlingarna inom utlandskyrkan.

Stiftsstyrelsen i Visby stift beslutar hur elektorererna och ledamöterna i Nämnden för Svenska kyrkan i utlandet skall utöva sin rösträtt.